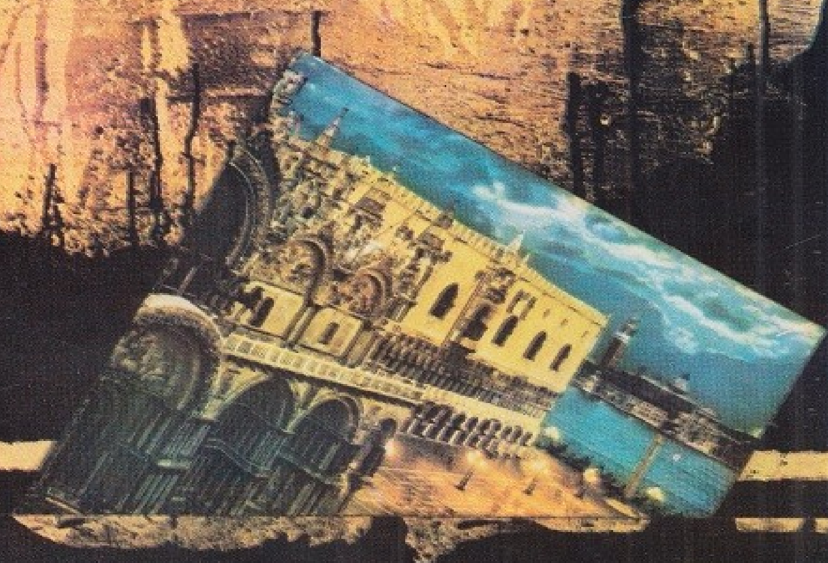
Renato Pestriniero

CUIBUL DE DINCOLO DE UMBRĂ

LUMEA ACEEA NU PUTEA FI EXPLICATĂ

SF&F

EDITURA NEMIRA

Renato Pestriniero

Cuibul De Dincolo De Umbră

Lumea Aceea Nu Putea Fi Explicată

N-ar trebui niciodată sa uitam ca întreg universul real, fie la nivelul microcosmosului, fie la nivelul macrocosmosului, ascunde o altă realitate misterioasă, şi ca ceea ce noi percepem nu este altceva decât o continua serie de simboluri. Cine ştie, poate că urmărind cei nouă pescăruși aș putea descoperi cuibul lor de dincolo de umbră şi aş putea să înţeleg…

Romanul lui Renato Pestriniero a fost distins în 1984 cu Premiul pentru Literatură Fantastică „J.R.R. Tolkien” acordat de un juriu prezidat de Gianfranco de-Turris. Argument: „Pentru că scriitorul veneţian ne-a oferit, prin lucrarea sa cea mai matură din punct de vedere stilistic şi tematic, o naraţiune fantastică în întregime italiană, în care la interesul faptelor petrecute se adaugă un valoros ambient simbolic”.

INTRODUCERE

În Italia nu există, în sensul adevărat al cuvântului, un autor de literatură de imaginaţie sau ştiinţifico-fantastică, care să se poată defini drept „profesionist”. Şi nu numai atât. Totul concură ca el să nici nu poată exista.

În primul rând, situaţia generală a activităţii editoriale, în cadrul căreia genul vast al literaturii „de masă“ constituie un sector aparte, căruia, la rândul ei, îi aparţine proza narativă non-realistă, nu a permis aproape niciodată ca un scriitor să poată supravieţui contând exclusiv pe propriile lui eforturi (excepţiile – cunoscute – confirmă regula). În al doilea rând, literatura „de masă” – înţelegând prin asta romanul poliţist, de spionaj de aventură, „roz”, ştiinţifico-fantastic etc. — spre deosebire de ceea ce s-a petrecut între cele două războaie, a redimensionat drastic prezenţa autorilor naţionali, sau, dacă îi acceptă, îi preferă cu pseudonime străine, confirmând astfel teza că ei „nu există” (lucrul acesta se-ntâmplă şi cu „noul” filon al romanelor neo-romantice, importate cu mare succes din Statele Unite).

Nu este vorba de simple date inedite şi nu e pentru prima oară când e necesar ca ele să fie puse în evidenţă. Că lucrurile stau întocmai, o demonstrează şi un fenomen invers: numai în 1984 două dintre colecţiile de masă ale celui mai mare. Editor italian, Mondadori, au publicat sub semnături italiene primele romane de spionaj *(Segretissimo),* sau au consolidat prezenţa, la vremea ei sporadică, a romanelor poliţiste sub semnături italiene *(Il Giaflo).* În ciuda acestui fapt, nu s-a întâmplat nimic cu colecţia paralelă de literatură ştiinţifico-fantastică *(Urania),* nu zic cu lucrări deosebite, dar nici măcar cu – naraţiuni de inserat în „antologia” de foileton (de la trei la treizeci de pagini ca spaţiu), dedicată în schimb unor naraţiuni în imagini fără gust, articolelor lui Asimov, sau unor povestiri americane. În felul acesta, în sfera *science fiction* şi *fantasy,* aparţinând autorilor naţionali, cu greu se va reuşi ca cititorii să fie determinaţi să renunţe la o inveterată şi de acum superficială *obişnuinţă,* cu toate eforturile cantitative (nu pot spune, din păcate, calitative), ale altor case editoriale specializate, ca Nord şi, mai recent, ca Fanucci.

La toate acestea se adaugă încă un element negativ: totala

lipsă a stimulentelor materiale. Într-adevăr, în prezent, s-ar părea că este aproape codificată regula conform căreia cine scrie literatură ştiinţifico-fantastică este considerat fie un dezinteresat, fie un îndestulat, care poate să-şi permită luxul de a publica pe gratis şi nu, ca oricare alt autor, cu dreptul de a primi o compensaţie corespunzătoare. Problemă veche de acum, dacă este adevărat, cum este de fapt (după mărturisirea făcută de regizorul Tonino Valerii la cel de al III-lea Simpozion Naţional despre Fantasy şi Imaginar, relativ la tema *Fantastical şi Mass-Media,* ţinut la Chieti în 1982, în cadrul Premiului Tolkien), că unul dintre motivele pentru care s-a restrâns apariţia literaturii ştiinţifico-fantastice în anii şaizeci, a fost inconsistenţa compensaţiilor plătite, de exemplu, de către Mondadori pentru *Urania*: un scriitor oare înregistrase rezultate destul de bune ca Ernesto Castaldi şi care semna „Julian Berry" a preferat să-şi canalizeze activitatea spre romane poliţiste şi spre scenarii.

Cu totul altă situaţie există la celelalte mari naţiuni ale Europei Occidentale, lăsând la o parte – evident – Marea Britanie. Cum este de acum cunoscut, atât în Franţa, cât şi în Germania, sau chiar în Spania, de aproape treizeci de ani există o literatură ştiinţifico-fantastică naţională, cu caracter fie „de masă" fie „elevată", care nu se ascunde în spatele unor pseudonime anglo-saxone. Totul depinde de direcţia deosebită în care au apucat-o, în anii cincizeci, primele colecţii de chioşc sau *pocket* care s-au publicat în aceste ţări şi în Italia: Franţa, Germania şi Spania au favorizat aproape imediat producţia naţională care treptat s-a impus, s-a dezvoltat şi s-a maturizat; la noi s-a întâmplat exact contrariul, prin iniţiala publicare a semnăturilor italiene (Lina Gerelli, Emilio Walesko, L.R. Johannis, Franco Enna etc.) care au fost ulterior înlocuite cu pseudonime străine, ca să dispară în cele din urmă cu desăvârşire. Defecţiunea se află aşadar la origini şi acum îi suferim consecinţele. Este interesant de notat cum în 1952-53 publicaţiile de chioşc (*Urania, Romanele Uraniei, Ştiinţa Fantastică)* nu au fost deloc, aprioric, xenofile, dar această tendinţă s-a impus ulterior prin monopolul colecţiei mondadoriene când a trecut sub îngrijirea lui Fruttero şi Lucentini în 1962, în vreme ce, cu începere din 1957, *Cosmo* Ponzoni îi obliga pe autorii noştri să adopte pseudonime străine

(lucru pe care, în schimb, în aceiaşi ani, *Oltre il Cielo – Dincolo de cer* – nu-l practica).

Cu o asemenea situaţie de pieţei (şi, s-ar putea adăuga, psihologică) nu se poate să nu încerci un sentiment de admiraţie faţă de aceia care, cu perseverenţă şi cu o mare pasiune, au continuat să scrie literatură ştiinţifico-fantastică, clasând în sertare romane şi povestiri, în aşteptarea unor timpuri mai bune. Printre aceştia se numără fără îndoială şi Renato Pestriniero, unul dintre cei mai semnificativi reprezentanţi ai „vechii gărzi” a literaturii ştiinţifico-fantastice italiene, aceea, să fie limpede, a unor Croce, Sandrelli, Falessi, Silvestri, Prandin, Ferrin, Vicario, Aldani, Raiola, Lo Jacono, Briatore, Gasparini, Rambelli, Cecchini, toţi cei care, pe la sfârşitul anilor cincizeci şi începutul anilor şaizeci, la *Oltre il Cielo, Galaxy-Galassia, Futuro, Interplanet,* au creat aproape din nimic literatura ştiinţifico-fantastică specific italiană. Grup eterogen şi divizat în câteva componente proprii (probleme de caracter, editoriale şi politice) şi care, cu timpul, s-a risipit aproape complet, fie prin abandonul provocat de evenimente profesionale sau personale, fie printr-o involuţie naturală. În practică, unul dintre cei foarte puţini care a rămas consecvent activ, evoluând stilistic şi tematic, a fost Renato Pestriniero.

Vorbind despre acest autor, aşadar, înseamnă să vorbeşti şi despre ceea ce francezii, care observă evoluţia literaturii noastre ştiinţifico-fantastice din afară, au definit drept „epoca de aur a *science fiction*-ului italian”. Şi dacă au făcut referiri la „origini”, şi nu la situaţia de ieri sau de azi, au avut desigur motivele lor justificate. O „epocă de aur” care, ca toate celelalte, este în mod evident mitizată, şi pentru că face parte din tinereţea, nu numai de pasionaţii dar, poate, mai ales de persoane, a tuturor celor care au fost implicaţi în ea, dar care conţine în realitate calităţi de concreteţe şi de *sens of wonder* irepetabile de atunci încoace, chiar dacă potenţialităţile lor s-au dezvoltat în mare măsură în anii şaizeci.

Nu este însă cazul să reconstitui aici „istoricul”, chiar dacă într-o zi sau alta – au trecut însă aproape treizeci de ani – va trebui să fie făcut *sine ira et studio,* dat fiind că reconstituirile apărute până acum păcătuiesc toate, unele mai mult altele mai puţin, datorită unor vechi simpatii sau antipatii care au falsificat inevitabil, într-un sens sau altul, atât desfăşurarea faptelor, cât

şi aprecierile critice.

Pe scurt, este mai mult decât potrivit ca, odată cu prezentarea unui roman al său, să vorbim şi despre Renato Pestriniero, autor de literatură ştiinţifico-fantastică. Mai pe scurt, pentru că Pestriniero, prin caracterul său reţinut, a fost mereu cu totul în afara polemicilor (cum s-a spus, personale, editoriale şi „politice”) care au divizat la vremea respectivă literatura ştiinţifico-fantastică italiană în anii şaizeci, şi-au continuat s-o divizeze şi după aceea. Este aşadar posibil să vorbim despre el fără prezumţia unor eventuale stări de spirit, de „simpatie” sau de „antipatie”, ci menţinând o obiectivitate critică, măcar de dorit dacă nu întotdeauna realizabilă.

Există, atunci, un fir conducător în cei douăzeci și cinci de ani de activitate ai scriitorului venețian? Și dacă da, care ar fi el? Răspunsul este afirmativ şi dublu. Firele conducătoare sunt cel puţin două: neliniştea față de viitorul umanităţii şi contactul cu necunoscutul, care se intersectează între ele şi asumă aspecte diverse în funcţie de „fazele” sau „perioadele” literare ale lui Pestriniero. Într-adevăr, în cariera acestui autor se pot distinge două momente diferite: primul, care acoperă anii 1958—1964, cuprind cele treisprezece povestiri publicate de *Oltre il Cielo* între 1958-60, sub semnătura „Pi Erre”, precum şi alte povestiri care culminează cu *Compagno di viaggio (Tovarăş de călătorie),* publicat fără pseudonim, dar în aceeaşi manieră, în 1964; al doilea, început imediat după, cu *Quelli dei Quadri (Cei din Tablouri)* (editat însă în 1972) Şi care atinge o dezvoltare completă numai după 1975, atunci când Pestriniero a încheiat o paranteză picturală de aproape un lustru, în timpul căreia a demonstrat şi pe pânză interesul său pentru s*cience fiction.*

La mijloc, există un fel de „interregn”, care a durat cam zece ani, în căutarea unei noi dimensiuni a scrisului, tematicii şi stilisticii, în cursul căruia se „confruntau” stilul lui „Pi Erre” cu ideile lui „Pestriniero”, toate orientate acum către *inner space* (înţeles numai parţial în sensul propus de J.G. Ballard) şi către o nouă problematică: acolo unde autorul nu era capabil încă să-şi stăpânească noile sale impulsuri interioare, care de multe ori îi forţau mâna, repudiind vechiul său stil, rezultatele nu au fost, după părerea mea, de prea mare interes, pentru că o anumită verbozitate şi tendinţă de a scrie prea făţiş „tezist” îi frustrau intenţiile (de exemplu, în primul său roman, încă inedit, citit în

dactilogramă în 1977). În continuare, supunându-şi ideile unei creaţii literare care nu renega total experienţele juvenile, Renato Pestriniero a ştiut să ajungă la rezultate deosebit de merituoase, din care acest *Nido al di là dell'ombra (Cuib de dincolo de umbră)* este un optim exemplu în aria genului *fantasy,* aşa cum sunt povestirile finaliste din diversele ediţii ale Premiului Tolkien, cuprinse în antologia *Le Ali della Fantasia (Aripile Fanteziei).* Rezultate obţinute după o grea strădanie de adaptare şi de control a propriilor capacităţi şi înclinaţii, pe care Pestriniero a ştiut să le conducă la punctul final după multe încercări, rescrieri, experimente, şi fără să dispreţuiască nici sfaturile dezinteresate ale altora.

De altminteri, toate acestea nu s-ar fi putut întâmpla dacă Pestriniero nu ar fi posedat acea calitate de scriitor adevărat pe care a demonstrat mereu că o posedă şi pe care, ajuns la cincizeci de ani, o exprimă într-o manieră optimă, în mod special cu o versatilitate de care, probabil, nici el însuşi nu se credea capabil, (dar pe care în schimb a revelat-o), condus de împrejurări şi de solicitările prietenilor. Până în urmă cu câţiva ani, într-adevăr, scriitorul veneţian se considera în stare să producă doar lungi povestiri ştiinţifico-fantastice, mai mult chiar, povestiri tot mai lungi de *science fiction* la modul ortodox. Şi până la urmă, mai întâi ocazia de a putea publica în reviste de popularizare ştiinţifică şi de ilustraţii (de exemplu, *Scienza-Test, Newton* şi *Alter Alter* solicitau lucrări de cinci pagini maximum) şi apoi concursul consacrat scriitorilor italieni aderenţi la World SF Italia (lungimea maximă douăsprezece pagini) l-au constrâns să se „disciplineze”, rămânând în limitele impuse şi oferind povestiri nu mai puţin interesante şi originale decât cele cu care fusese obişnuit cititorul. Considerându-se apoi. Mulţi ani la rând, un promotor al literaturi ştiinţifico-fantastice clasice, Premiul Tolkien l-a împins către incursiuni în fantastic pe care el însuşi nu le credea posibile, atât în cadrul povestirii cât şi al romanului. Este oricum evident că *medium*-ul fantastic s-a prezentat ca o necesitate într-un anumit moment al elaborării tematice la Pestriniero, ca o cale obligatorie pentru a amplifica şi aprofunda – prin simbolism – tezele conţinutului respectiv.

Aşa cum am arătat, filoanele principale ale inspiraţiei lui Pestriniero, chiar dacă au diverse tonalităţi şi variante, sunt totdeauna prezente în cele două „faze“ ale scrisului său.

Pesimismul şi o viziune inexorabil negativă cu privire la viitorul nostru (autorul vorbeşte în legătură cu acest aspect despre „sensul angoasei” şi despre „spaimă şi frustraţie” care se transmit în acest gen de naraţiuni) se regăsesc în mod practic în toate povestirile publicate de către *Oltre il Cielo,* fie că ar avea drept teamă invazia Pământului, *I Silenziosi (Cei tăcuţi),* aspectul astronautic, *Lungo la vie dello spazio (De-a lungul căilor spaţiale),* cucerirea planetelor, *Le nebbie di Espero (Ceţurile din Venus), La sirena (Sirena), Una notte di 21 ore (O noapte de 21 de ore),* posibilitatea unui război atomic, *Ultime notizie (Ultime ştiri), Finis, Da un momento all’altro (De la o clipă la alta),* prezenţa extratereștrilor, *Cieli coperti (Ceruri acoperite)* şi aşa mai departe.

Contactul cu exteriorul este negativ, umanitatea se autodistruge, există totdeauna un *quid* misterios şi incredibil care zădărniceşte bunele intenţii şi schimbă cursul evenimentelor, fără ca fiinţele umane să-şi dea seama sau să poată acţiona pentru a modifica ceva, ca şi când ar fi manevrate de o voinţă superioară.

Acest ultim aspect apare accentuat în cea de-a doua fază a activităţii narative a lui Pestriniero şi se transformă într-un fel de pivot: necunoscutul devine tot mai necunoscut, un necunoscut impenetrabil, care, chiar dacă este explicat, se află atât de departe de noi, încât nu poate fi înţeles, şi în faţa căruia omul nu numai că rămâne neputincios, dar devine victimă, la limita unei marionete manevrate de nişte entităţi supraumane. Dacă în povestirile de tinereţe nu ni se dădea un răspuns real la întrebările existenţiale ale protagoniştilor, în cele de maturitate Pestriniero înclină să elaboreze gradat, o teorie inspirată parcă din Charles Fort: „Suntem o proprietate” şi deci ne lipseşte liberul arbitru, chiar dacă nu ne dăm seama de lucrul acesta. Şi el o denumeşte „teoria omului eterodirijat”: în povestirile sale ştiinţifico-fantastice, extratereştrii ne controlează şi ne orientează către nişte ţinte ininteligibile; în povestirile fantastice. Omul devine pion, fie al unui „joc al zeilor”, fie al unui impact metafizic (cum este cazul romanului de faţă). Într-un cuvânt „consilierii oculţi” ai lui Vance Packard la nivel suprarealist şi cosmic: ceva din tezele lui Philip K. Dick, dar mai clare şi mai coerente.

Pestriniero a avut, în afară de asta, ocazia să afirme:

„Întotdeauna m-am gândit în cheie fantastică la ceea ce s-ar putea afla după colţ.” În relatările sale deci, se exemplifică teoria intruziunii neobişnuitului în cotidian, cum afirma nu numai Roger Caillois dar chiar şi Mircea Eliade, pentru care Fantasticul se comportă frecvent la fel cu Sacrul. În aşa fel încât, de obicei, protagoniştii din naraţiunile scriitorului veneţian sunt personaje cu totul umane, a căror rutină cotidiană este întreruptă de un eveniment absolut incredibil, care sparge schema unei vieţi bazate pe o desfăşurare raţională de cauză-efect, de acţiuni repetate până la automatism, de scenarii învăţate pe de rost.

Evenimentul se insinuează în cotidian răvăşindu-l; poate fi şi dintre cele mai normale, dar consecinţele lui merită toată atenţia. În *Cuibul de dincolo de umbră, o* invitaţie la Veneţia, făcută de un cunoscut anticar în vederea unei întâlniri, este elementul care răstoarnă viaţa lui Valerio Sagredo, o viaţă până atunci profilată pe linia unei monotone, chiar dacă reconfortante, raţionalităţi, el fiind un „tânăr *manager”* cu totul străin de „gustul cauzalităţii şi al improvizaţiei”, cu „zile concrete, planificate”. Dar, chiar şi pentru acest reprezentant tipic al societăţii industriale (sau post-industriale?) a secolului XX, soseşte, ca pentru eroii din marile mituri, sau ca pentru cei din legendele populare, sau, şi mai simplu, ca pentru protagoniştii basmelor şi ai folclorului, „chemarea”, sub forma unei telegrame trimise de Marcandrea Canal. Şi o „chemare”, cum prea bine se ştie, implică o „călătorie”, o serie de „probe”, o „revelaţie”, o schimbare a *status*-ului existenţial. Valerio Sagredo nu ştie acest lucru. Să-l fi ştiut Renato Pestriniero? Nu are prea mare importanţă, pentru că rezultatele sunt cele care contează, dar, dacă scriitorul veneţian a transcris pe hârtie acest eşafodaj de simboluri fără să fie cu totul conştient de sensul lor profund, valoarea romanului apare desigur şi mai pregnantă.

Protagonistul ajunge aşadar, după un bizar accident, la Veneţia, adică în oraşul cel mai „misterios şi straniu al Italiei”, „în afara timpului”, şi acolo, în ciuda firii sale, „se supune neobişnuitului, lăsându-se dus de unda iraţionalului”. Într-adevăr, această comportare devine absolut logică, pentru că Veneţia pare să fie simbolul tuturor potenţialităţilor şi al tuturor posibilităţilor, fiind construită *pe* mare şi *în* mare. Ea este şi un simbol al feminităţii, de secole, fiind invadată de ape. La

Veneţia, aşadar, totul este posibil: *în primis* să întâlneşti o tot atât de misterioasă fată, care nu poate să nu-i servească drept călăuză într-un oraş-femeie, şi de care protagonistul se îndrăgosteşte, firesc, la prima vedere.

Serena devine astfel primul experiment, experimentul erosului: că este vorba de ceva ieşit din comun o demonstrează senzaţiile încercate (dilatarea Timpului, trecerea într-o „dimensiune în afara realităţii”): este un contact iniţial cu „altundeva” la nivel interior, intim. Cea de a doua probă este o onirică „coborâre în infern” (una dintre părţile cele mai sugestive ale romanului): în vis Valerio coboară până la rădăcinile oraşului ca să viziteze o „galerie de artă” unde este conservat un triptic cu *Cele trei morţi ale lui Aloysius Sagredi,* în jurul cărora se roteşte intriga romanului. Aci va avea o primă „revelaţie”, prin intermediul unei entităţi neîntrupate, o „portavoce” a nu se ştie cui. Nu este vorba pentru moment de o „revelaţie” pozitivă: Valerio este uluit, prea enorme sunt lucrurile aflate. Ieşit din „reţeaua banalităţii, a firescului” (cum o defineşte Serena), el se simte acum prins într-alta: „O reţea ascunsă din care nu se mai poate evada”, şi din care fac parte Marcandrea Canal, două alte persoane convocate ca şi el la Veneţia, precum şi alte entităţi, insesizabile. Şi, poate, chiar şi Serena. O situaţie excepţională, în afara obişnuitului, în care el, „îmbibat de concret”, nu ştie ce să facă. Între timp însă, fără să-şi dea seama, a şi trecut două probe şi aventura lui continuă către soluţionarea tuturor nodurilor.

Pestriniero, care îşi iubeşte visceral oraşul, unde, aşa cum îi spune Serenei, „basme şi legende pot să coexiste cu realitatea”, ne oferă o dimensiune suprarealistă a Veneţiei, în care nu se ştie unde începe aspectul fantastic şi unde se termină cel real. Locuri bizare, obiceiuri ciudate (ca acela de a agăţa de tavan mobilele în timpul mareei înalte), ambianţe în afara obişnuitului, transfigurare de fantezia autorului un oraş diluvial care pare permanent inundat, patria şobolanilor şi a fiinţelor acvatice, care se scufundă în mare şi este susţinut în acelaşi timp de mare.

În sfârşit, cea de a treia şi ultima probă: labirintul. Camere şi coridoare, dând una într-alta. Valerio trece şi această probă şi, în sfârşit, este admis în prezenţa lui Marcandrea Canal, unde are explicaţia definitivă. Sau cel puţin aşa crede el. O dată mai mult

însă, ea nu este „pozitivă”: o completează pe cea precedentă, aceea dată de „portavoce”, este mai curând o faţă complementară, sau cealaltă faţă a medaliei, ţinând seama de punctele de vedere, dar îi oferă lui Valerio o viziune generală, desigur nu îmbucurătoare, a destinelor umanităţii. În realitate, umanitatea nu este decât un pion în lupta metafizică pe care două aspecte ale unei aceleiaşi entităţi o poartă de la originile timpului, iar el, în particular are, sau mai bine zis avea, o misiune anumită.

Aici romanul capătă într-adevăr tonuri lovecraftiane, nu numai din punct de vedere descriptiv (dezvăluirea gradată a *adevăratului* chip al lui Canal, finalul apocaliptic între flăcări şi apă), ci şi dintr-un punct de vedere „ideologic”: omul văzut nu ca „stăpân al Universului”, ci ca una din nenumăratele făpturi care populează Pământul, la discreţia unor forţe cu mult superioare lui, forţe care nici măcar nu pot fi clasificate *a priori* drept „bune” sau „rele”.

După o asemenea experienţă, Valerio va fi, cum putem să ne imaginăm, un *altul.* Nu numai pentru că s-a îmbogăţit cu o cunoaştere pe care nu o poseda şi care, în consecinţă, l-a transformat, făcându-l să ajungă la un *status* superior celui al umanităţii înconjurătoare (el *ştie* acum care este valoarea ce trebuie acordată aşa numitei Realităţi, care sunt diversele ei etape, ce este Microcosmosul şi ce Macrocosmosul, simbolismul pe care îl disimulează ele şi aşa mai departe), dar şi pentru că este constrâns *să hotărască, să aleagă*: care va trebui să fie de acum viaţa lui? Cum va acţiona Valerio în faţa unui „joc cosmic de cutii chinezeşti” în măsură să pună la grea încercare facultăţile lui mintale şi să-l facă să aibă revelaţia faptului că Realul are diverse planuri de existenţă? Cititorul va descoperi singur a ceste lucruri şi-şi va da seama şi cât de matur este scriitorul veneţian: soluţia lui este una total *umană.* Fiindcă e clar că problema pusă nu este numai a lui Valerio Sagredo, ci şi a lui Renato Pestriniero.

Care a avut în anii şaptezeci o preocupare esenţială, aceea de a putea spune ceva nou şi deosebit faţă de ceea ce a produs precedent, rămânând însă pe acelaşi făgaş. Nu este o contradicţie. Ci, într-adevăr, o reuşită. Şi o demonstrează nu numai povestiri ca – între altele – *De ludis in tempore, Nodi (Noduri), La nave di pietra (Nava de piatră), Silenzio, prego*

(Tăcere, vă rog), ci şi romanul de fată.

GIANFRANCO DE TURRIS
Roma, septembrie, 1984.

CEL DE AL CINCILEA PREMIU DE LITERATURA FANTASTICĂ „J. R. R. TOLKIEN”

Chieti, 26-27 mai 1984

Juriul Premiului Tolkien 1984, compus din Gianfranco de Turris (preşedinte), Mario Bernardi Guardi (substituindu-l pe Franco Cardini, care a demisionat în timpul anului din cauza unor noi sarcini universitare), Giuseppe Lippi, Giuseppe Pederiali şi Alex Voglino, întrunit la Chieti, la 26 mai 1984, a decis clasificarea secţiei „Romane“ a concursului, consacrată lucrărilor de peste 150 de pagini dactilografiate, indicând drept câştigător:

Cuibul de dincolo de umbra, de Renato Pestriniero.

Motivarea Premiului a fost următoarea:

„*Pentru că scriitorul veneţian ne-a oferit, prin lucrarea sa cea mai matură din punct de vedere stilistic şi tematic, o naraţiune fantastică în întregime italiană, în care, la interesul faptelor petrecute, se adaugă un valoros ambient simbolic”.*

I

PRIVIND în jurul lui, Valerio Sagredo încerca banalitatea unei treceri sporadice de automobile, dintre care unele încetineau în apropierea accidentului ca să acorde câteva secunde în plus curiozităţii.

Accidentul îl privea pe el, dar acum se sfârşise totul. Maşina lui, sau, mai bine zis. Taxiul care îl transporta în oraş de la aeroportul „Marco Polo”, se afla alături, proptit în *guard-rail,* cu cele patru roţi în aer.

În realitate, tânărul nu-şi revenise complet, dar starea lui nu se datora atât *shock*-ului produs de accident, cât mai ales cauzei care-l provocase: în momentul în care vălul de ceaţă apăruse pe neaşteptate, viteza era moderată şi benzile, la ora aceea lâncedă de la începutul după-amiezii, erau, în mod practic, pustii. Pentru acest motiv ar fi fost elementar să se redreseze maşina la o viteză cât se poate de sigură.

Dar vălul acela de ceaţă nu putea să apară din senin.

Taximetristul îşi pierduse controlul, maşina hârşâise *guard-rail-ul,* cedându-i o bună parte din propria energie şi, în sfârşit, cu o mişcare lentă, se răsturnase.

Până şi taximetristul continua să privească în jur, căutând vreo urmă din ceaţa care provocase buclucul. Dar atmosfera era limpede, uşor învăluită la orizont, aceeaşi transparenţă care-i întâmpinase atunci când ieşiseră nevătămaţi din interiorul maşinii: un soare care părea pictat şi granulozitatea aerului, caracteristică ţinutului aceluia într-o zi normală de iarnă.

Revenind la momentul accidentului, Valerio reîncerca senzaţia că cineva lăsase să cadă asupra maşinii un mare giulgiu cenuşiu, pentru că, instantaneu, toate lucrurile din jur dispăruseră. Apoi se produseseră toate deodată, scrâşnetul pneurilor, derapajul maşinii, înjurătura de surprindere a taximetristului şi, în sfârşit, inconfundabilul uruit al tablăriei atunci când, izbită violent, îşi pierduse forma ei rigidă şi convenţională.

Graţie abilităţii taximetristului, care reuşise să folosească hârşâirea cu *quard-rail-lu,* răsturnarea nu avusese alte consecinţe în afara câtorva zgârieturi. Şi acum stăteau acolo amândoi, fumând, sprijiniţi de carcasa deformată, aşteptând să sosească maşina depanării.

Amândoi căutau să-şi descarce starea de tensiune provocată de neputinţa de a verifica ce se întâmplase efectiv.

„Patruzeci de ani”, repetă încă o dată taximetristul. „Patruzeci de ani sunt de când conduc şi n-am văzut aşa ceva. Şi câte accidente n-am avut! Dar așa ceva… în sfârşit, aţi văzut şi dumneavoastră, nu? Un nor, un nor de câţiva metri, coborât deodată jos şi dispărut imediat după aceea. Norul l-aţi văzut şi dumneavoastră!”

Valerio nu ştia ce să mai adauge la ceea ce spusese deja. „Nu fii îngrijorat”, îl asigură el. „N-ai. Să ai neplăceri din partea mea. Dumneata nu puteai să faci altceva… şi am scăpat în cele mai bune condiţii.”

„Ce puteam să fac!” reluă taximetristul. „Cineva conduce liniştit şi deodată vede că i se pune o găleată în cap. În asemenea condiţii trebuie să acţionezi într-o fracţiune de secundă…”

„Mi se pare că… da, e maşina depanării.”

Două ore mai târziu, Valerio Sagredi abandonase definitiv accidentul şi pe taximetristul care continua să blesteme anumite întâmplări ce se petrec aşa, fără niciun motiv plauzibil.

La drept vorbind, deşi avea un caracter care tindea să minimalizeze lucrurile, şi Valerio rămăsese destul de traumatizat de ceea ce se petrecuse: un fenomen la care nu se gândise niciodată că s-ar fi putut întâmpla şi cu totul străin, cel puţin în aparenţă, de mecanismele meteorologice obişnuite. Cu o clipă mai înainte vălul acela de ceaţă nu existase, absolut sigur, şi imediat după aceea fuseseră înfăşuraţi în el ca şi când, în loc să le vină din faţă, ar fi căzut pur şi simplu de sus.

Un lucru era cert: călătoria aceea, prin ea însăşi neobişnuită, se prezentase cu o carte de vizită deloc normală, şi numai datorită unei fracţiuni de secundă rămăsese Valerio în viaţă, putând să-şi serbeze, peste trei zile, cea de a treizeci şi patra aniversare.

În rest era fără îndoială, o călătorie fascinantă. Pentru că nu ţi se întâmplă în fiecare zi să pleci fără niciun program şi, mai ales, fără să cunoşti scopul călătoriei. Unicul element concret pe care îl poseda Valerio era adresa la care urma să întâlnească o anumită persoană. În afară de asta... nimic altceva. Deci se putea întâmpla orice, chiar şi evenimentul cel mai de neconceput.

O bănuială îi trecu rapid prin minte: şi dacă ghemotocul acela de ceaţă făcea şi el parte... dar imediat o îndepărtă.

Începea să se simtă eliberat de toate îngrădirile pe care i le impunea activitatea lui de tânăr *manager,* lipsindu-i de plăcerea ineditului şi a improvizaţiei. Şi părăsirea momentană a unei raţionalităţi îndelung suportate îl determina să coloreze cu tonalităţi neobişnuite un fapt care, poate chiar a doua zi, şi-ar fi demonstrat plauzibilitatea.

Dar Valerio dorea să fie coerent în ceea ce îşi propusese şi nu abandona în întregime eventualitatea tentantă ca un dram de neobişnuit să fi pus în legătură natura accidentului cu călătoria abia începută. În, timpul acelei paranteze care se deschisese atât de neaşteptat, voia să se desprindă cât mai mult cu putinţă de *routine,* de planificare şi să lase frâu liber fanteziei de a construi deducţii subtile şi, de ce nu? chiar şi puţin neliniştitoare.

Aceasta era deci starea de spirit cu care se aruncă în

atmosfera acelui oraş, dintotdeauna maestru în vrăjitorii.

Întâlnirea fusese fixată pentru a doua zi dimineaţa, dar Valerio Sagredo preferase să ajungă ceva mai devreme pentru a-şi oferi câteva ceasuri de răgaz înainte de o întâlnire atât de neobişnuită.

Porni la drum fără să se gândească la ţintă, savurând gustul mersului pe jos, şi redescoperind fascinaţia necunoscutului pe care o încerca în vremea copilăriei când se juca de-a rătăcitul. În vremea aceea îi plăcea *hă* înainteze pe drumuri necunoscute, cu conştiinţa că lumea lui de toate zilele se îndepărta; dar şi cu certitudinea că, oricând ar fi voit, ar fi fost de-ajuns să întrebe şi drumul i-ar fi fost imediat arătat:

Totuşi, i se întâmplase o dată… îşi amintea că întrebase trei persoane şi, din simplă coincidenţă, niciuna dintre ele nu i-l spusese. Când începuse să-l cuprindă teama, văzuse un bătrân care stătea aşezat pe o băncuţă, cu bărbia sprijinită de un toiag, şi alergase la el, fiind sigur că avea să-şi afle salvarea.

„Dar acum e prea târziu”, spusese bătrânul.

Copilul Valerio îngânase: „Târziu… de ce e prea târziu?”

„Pentru că te-ai îndepărtat de lumea ta şi acum va fi foarte greu să te reîntorci acolo. Ştii cât de repede se schimbă lucrurile, drumurile şi oraşele în întregime. E de ajuns să te îndepărtezi de ele pentru puţin timp şi, când te întorci, sunt atât de schimbate încât nici nu le mai recunoşti.”

Valerio începuse să plângă încetişor.

„Nu plânge”, îi spusese bătrânul. „Li se întâmplă tuturor. Lumea ta nu a dispărut, ci s-a schimbat numai. Ai să te reîntorci în ea, în mod sigur, dar n-ai s-o mai recunoşti.”

Se întuneca, sau poate i se păruse doar lui că se întunecă. Începuse să fugă şi la sfârşit crezuse că-şi regăsise lumea lui de toate zilele. Dar fusese o iluzie, pentru că a doua zi dimineaţa se deşteptase şi avea zece ani.

În ziua aceea a căutat lucrurile din lumea lui şi le-a găsit schimbate. Şi, cu trecerea timpului, toate lucrurile care îl înconjurau continuau să se schimbe, şi când şi-a dat seama că el era cel care se schimba, şi-a amintit de bătrân şi a înţeles ce voise să spună. A căutat de multe ori să regăsească locul acela cu băncuţa, însă nu l-a mai regăsit. Poate, căutându-l, a trecut pe lângă el, dar nu l-a mai recunoscut pentru că era ascuns în cutele timpului.

Acum Valerio se străduia să retrăiască experienţa respectivă, dându-şi seama însă că emoţiile acelea erau din păcate, irecuperabile.

O pală de vânt se strecura pe străzile foarte înguste, adevăratele fisuri între aglomerările de case, şi clipocitul constant şi repetat al apei sporea senzaţia de frig.

Vântul şi frigul făceau să-i lăcrimeze ochii şi avea impresia că priveşte printr-o fereastră udă. Detaliile lucrurilor tindeau să se transforme în imagini confuze, în nişte compoziţii cromatice impresioniste. Predominau roşul-cărămiziu, ocrul şi verdele-putred.

Valerio lăsă în mod deliberat ca lacrimile să-i inunde ochii şi zăbovi să observe jocul culorilor care se transformau în imaginile caleidoscopului pe care îl avusese în copilărie. Realitatea dispărea pentru a se recompune în interpretări mereu altele, mereu recreate...

„Ei, hai să mergem!” Vocea omului părea că i se adresează lui, şi Valerio clipi din ochi şi totul redeveni aşa cum trebuia să fie.

Câteva persoane se urcaseră într-o barcă îngustai, trasă la ţărm, şi, la îndemnul barcagiului, toate îl priviră pe Valerio. Barcagiul de la pupă înconjurase stâlpul cu un braţ pentru a rămâne fixat de mal şi pentru a le îngădui oamenilor să urce la bord. Două persoane stăteau pe banca din spate, altele erau aşezate pe cele două laturi, şezând pe margini; restul stătea în picioare, cu picioarele puţin îndepărtate pentru a-şi menţine echilibrul.

Vântul forma valuri mici care se izbeau de lemnul bărcii şi încreţeau fâşia de apă ce trebuia traversată. Valerio se afla într-o situaţie ciudată; când barcagiul îl solicită, fu tentat să răspundă negativ, fiindcă nu avea nicio intenţie să traverseze braţul acela de apă: Dar, în acelaşi timp, prin traversarea respectivă i se părea că ar fi reeditat acceptarea imprevizibilului pe care şi-l propusese. Rămase câteva clipe neclintit, cu valiza mică de voiaj într-o mână. Ultima persoană care luase loc în barcă era o tânără cu părul lung şi negru. Ochii ei zâmbeau cu simpatie în timp ce-l observau pe Valerio, şi poate că expresia lor a fost cea care, în mod involuntar, l-a hotărât.

Urcând la bordul bărcii, se sprijini de braţul pe care barcagiul de la proră i-l întinse cu un gest obişnuit, şi se opri în spaţiul

îngust rămas liber. Îi zâmbi tinerei cu păr negru şi primi drept răspuns un zâmbet deschis şi neaşteptat de comunicativ.

Barcagiul de la proră propti lemnul vâslei în ţărm, împinse cu o forţă din ce în ce mai mare, şi barca se avântă în larg; acum barcagiul începu să vâslească şi, prin mişcările lui, îl atingea pe Valerio. Stângaci, tânărul se mută câţiva centimetri mai încolo, apropiindu-se în felul acesta de fată. În poziţia instabilă în care se afla, scoase din buzunar câteva monede şi le ţinu în palmă ca să le numere.

Un deget prelung se aşeză pe una dintre monede. „Asta e suficientă” zise fata. Valerio fu surprins în mod plăcut şi avu ocazia s-o observe mai bine. Ţinea strâns la piept un teanc mare de dosare şi foi dactilografiate şi nu dădea nici cel mai mic semn de dezechilibru în înaintarea oscilantă a bărcii, o problemă care pentru Valerio devenea, dimpotrivă, tot mai complicată, fiindcă o mână îi era ocupată cu valiza şi cu cealaltă nu ştia de ce să se prindă, în afară de marginea joasă a bărcii, aflându-se însă, în felul ăsta, într-o poziţie încovoiată care, fără îndoială, i-ar fi înrăutăţit situaţia.

„Sprijină-te de mine”, îi spuse fata, întinzându-i braţul liber. „E normal pentru cine nu este obişnuit”, adăugă apoi zâmbind, şi cuvintele ei sporiră simpatia, deja puternică, nutrită de Valerio faţă de graţioasa necunoscută care, prin comportarea ei, reuşise să doboare dintr-o dată barierele dintre doi oameni străini…

Valerio începu să râdă şi-şi sprijini mâna de braţul fetei, deşi parcurseseră de-acum mai bine de jumătate din drumul pe apă. O rafală neaşteptată de vânt făcu barca să se încline, şi Valerio îi strânse involuntar braţul.

„N-ai grijă, nu se întâmplă niciodată”, spuse fata.

„Ce nu se întâmplă?”

„Ca barca să-şi răstoarne încărcătura în apă. Mai uşor este invers.”

Valerio o fixă, fără să înţeleagă.

„Vreau să spun că mai uşor e să între ceva din apă în barcă”, îi explică fata, sau cel puţin încercă să-i explice.

Valerio avu pe neaşteptate bănuiala că-şi bătea joc de stângăcia lui. Privi în spate, încurcat de eventualitatea unei glume generale, dar persoanele din preajma lui aveau în mod clar aerul că se gândesc numai la problemele lor.

„Eşti în stare să nu te mai sprijini de mine o clipă?” continuă

fata. „Poate reuşesc să-ţi prezint un prieten de-al meu. Care o să-ţi demonstreze ce ţi-am spus. Şi să nu crezi că e vorba de o glumă."

Cu un sentiment de ciudă, Valerio simţi că se înroşeşte. Dar, curios, lăsă braţul fetei şi-şi desfăcu şi mai mult picioarele, încercând să nu stea rigid, ci să se plieze la mişcările bărcii. *Ca la schi,* se gândi, şi în momentul acela o văzu pe fată cum se apleacă peste mar ginea bărcii cercetând cu atenţie suprafaţa apei, Din încreţiturile formate de vânt, ţâşni o străfulgerare argintie, descriind o curbă perfectă, depăşi marginea bărcii şi se lăsă în mâinile fetei deja îmbinate în formă de cupă. Abia venindu-i să creadă ceea ce vedea, Valerio rămase înmărmurit, privind peştele care stătea acum arcuit în palma mâinii, în timp ce fata îl mângâia, însoţindu-şi gestul cu obişnuitele cuvinte naive pe care le spunem când mângâiem un mic animal.

„Ai văzut?" Fata se adresă lui Valerio fără să-şi desprindă privirile de la peşte. „Ne cunoaştem de multă vreme şi, de fiecare dată când trec, vine să mă salute, vezi? Da, da, vine să mă salute frumosul meu peştişor..."

Valerio întoarse din nou capul privind în spate. Pe faţa cuiva i se păru că zăreşte umbra unui surâs de participare la întâmplare, dar putea fi şi un simplu semn de curtoazie.

Fata continuă să mângâie trupul solzos al peştelui, albastru-arămiu în lumina soarelui de acum coborât la orizont.

Barca se apropia de ţărmul opus, şi barcagiul de la pupă o manevră în aşa fel încât să descrie o curbă care s-o conducă spre şirul de stâlpi unde trebuia să acosteze; vântul potrivnic modifică însă curba şi barca intră în locul de acostare ca un cuţit în teacă.

Fata întinse braţul peste marginea bărcii. „Acum trebuie să te întorci acasă, micuţule, hai, curaj, gata!" Îşi înclină mâna, peştele îşi luă avânt şi imediat dispăru în apă.

„N-ai să-mi spui că asta se întâmplă în fiecare zi!" exclamă în cele din urmă Valerio. „Lăsând la o parte faptul că e prea mult şi ce am văzut până acum."

Fata râse, îşi şterse mâna cu batista şi se apropie de traversa de la proră. „Cobor eu întâi, apoi te ajut."

Valerio păşi de pe barca oscilantă pe duritatea stabilă a drumului. „Care este trucul?" întrebă apoi.

„Ce truc?" râse fata. „Ai fi fost surprins dacă vedeai făcând

asta un delfin dintr-o grădină zoologică?”
„E cu totul altceva”, exclamă Valerio. „Acolo sunt necesari ani de antrenament şi de…”
„Numai pentru a crea nişte jocuri ca să distrezi publicul care plăteşte”, îl întrerupse fata. „Dar ca să faci un delfin să iasă din apă nu trebuie prea mult. Şi ce face delfinul poate să facă şi un peşte oarecare.”
„Cum se face că lumea nu e uimită, e normal?”
Tânăra ridică din umeri. „La. Urma urmelor nu este un lucru prea ieşit din comun. Poate că e doar o problemă de obişnuinţă. Uneori se întâmplă nişte lucruri care ne uimesc şi pe noi.” Reflectă o clipă. „Rar, însă” încheie ea.
Un gând se înfiripă în mintea lui Valerio. „După tine”, spuse căutându-şi cu atenţie cuvintele, „dacă în momentul ăsta te-ai trezi pe neaşteptate învăluită într-un nor, atât de dens încât să te facă să dai cu nasul în zidul ăla, şi imediat după aceea norul n-ar mai exista, ar fi un fapt demn de uimire?”
Ca să pună întrebarea aceea, Valerio se oprise din drum şi acum o privea fix. Tânăra îşi păstrase zâmbetul amuzat care reuşea să spulbere dramatismul oricărei situaţii.
Încă o dată ea ridică din umeri. „Cred ca nu. Mă gândesc că, la apariţia norului, m-aş opri ca să nu dau cu nasul în el şi aş continua să fug de îndată ce ar dispărea.”
Valerio îşi dădu seama că ţinea buzele uşor întredeschise. „Dar…” încercă să spună, „nu asta e problema! Un nor nu s-ar putea niciodată materializa aici, în acest moment!”
„Şi de unde această certitudine? Nu ai citit niciodată cartea ciudăţeniilor?”
Valerio îşi trecu o mână peste frunte. „Nu spun că nu ar exista fenomene în afara normalului…”
„Depinde de ce înţelegi prin normal. Scuză-mă, te-am întrerupt. Am înţeles totuşi ce vrei să spui. Dar, repet, cred că este o chestiune de obişnuinţă. Dacă ai fost martor la vreo zece întâmplări, pe care le consideri în afara normalităţii tale, pe cea de a unsprezecea o accepţi fără să clipeşti.”
Valerio îşi clătină capul ca şi cum ar fi vrut să şi-l limpezească. Râse, puţin nervos. „Poate că sunt prea obişnuit să fac uz de logică şi, deci, îmi vine greu să susţin o conversaţie de genul ăsta. Bine, hai s-o lăsăm, şi complimente pentru prietenul tău.”
Fisura care se desfăşura printre ziduri foarte înalte, coşcovite

de salinitate şi de secole, îi obliga pe cei doi să meargă unul lângă altul.

„Numele meu este Serena”, spuse fata.

„Nu se putea să ai unul mai potrivit”, constată Valerio, şi în cuvintele acelea destul de banale încercă să-şi pună toată convingerea pe care efectiv o încerca.

„Şi tu, cum te numeşti?”

„Valerio, Valerio Sagredo.”

„În ciuda numelui, nu eşti de aici, cel puţin după felul în care te comporţi.”

„Într-adevăr” zâmbi Valerio. „E pentru prima oară când vin în oraşul ăsta şi îmi este oarecum ruşine s-o mărturisesc. Dar nu am avut niciodată ocazia s-o fac, în afara unei singure dăţi, când eram mic, dar atunci nu contează.”

Serena se uită la el interesată, şi Valerio nu putu să nu zăbovească din nou cu privirea asupra ochilor acelora, care apăreau atât de negri şi de strălucitori pe chipul lipsit de fard.

„Nu contează?” repetă fata.

„Ei, dacă vrei, ceva rămâne totdeauna, dar la cinci ani lucrurile care te interesează sunt oarecum limitate.”

„Aş zice că sunt în legătură cu ceea ce îţi spune un loc, o persoană sau un fapt. Sunt convinsă că, dacă faci un efort de memorie, vreo imagine a acestui oraş trebuie să iasă la iveală, fie şi confuză. Totuşi, undeva în subconştient, o urmă trebuie să fi rămas.”

„Întotdeauna eşti atât de sigură de părerile tale?”

Serena zâmbi şi nu răspunse. Paşii lor trezeau ecouri pe strada îngustă şi, fără să-şi dea seama, cei doi încetiniseră; persoanele care coborâseră cu ei din barcă îi depăşiseră de mult. Rămăseseră singuri. Valerio se opri şi, pentru prima dată, o privi drept în ochi. O observă cu interes şi curiozitate şi Serena îi răspunse, la rându-i, fixându-l cu aceeaşi curiozitate şi cu acelaşi interes.

„Ascultă, Serena, din întâmplare… ne cunoaştem? Vreau să spun, ne-am întâlnit undeva?”

Tânăra râse încetişor şi clătină din cap. „Şi de ce trebuie să ne cunoaştem? Chiar dacă ţi-am oferit braţul ca să nu cazi în apă…”

A atribui un sentiment de cunoaştere disponibilităţii manifestate de fată ar fi denotat poate o lipsă de delicateţe faţă

de ea, aşa că Valerio căută un răspuns mai vag. „Gestul tău a fost foarte drăguţ” începu el, „un gest pe care, în mod normal, îl faci după un… anumit timp în care…” Şi Valerio eşuă.

„Iată că normalitatea ta iese din nou la iveală.”

„Ce pot să fac, face parte din mine… Şi, în orice caz, cred că nu sunt singurul pe lume care se află în această condiţie de normalitate”, conchise Valerio, uşor lezat.

Ajunseseră într-una din nenumăratele pieţe mici, presărate prin oraş ca nişte confeti. Serena se îndreptă către fântâna din centrul pieţei. Fântâna avea un postament din marmură. În trepte, tocite de nenumăraţi pași, de-a lungul secolelor. Pe treapta superioară era o cavitate circulară plină cu apă.

„La ce serveşte asta?”

„E pentru porumbei”, explică Serena. „Vin aici să-şi potolească setea.”

Valerio privi în jur. Mica piaţă era înconjurată de nişte case ce păreau să nu se năruie numai datorită faptului că se sprijineau una de alta. Unele se profilau înalte şi înguste ca nişte case-turnuri medievale, altele nu aveau mai mult de un etaj, iar acoperişurile lor serveau drept terase pentru cele alăturate. Deasupra tuturor, se înălţa o clopotniţă în stil romanic, cu solidele ei ziduri verticale, o adevărată structură protagonistă, indiferent de timp şi de modele arhitectonice. O pădure de hornuri cu siluete stranii şi elaborate, terase şi cupole, alcătuiau un profil incredibil de sinuos pe indigoul cerului.

„Ai treburi?” întrebă Serena.

„Acum nu. După-amiaza asta am vrut să o dedic oraşului, fără să-mi impun nişte obiective prestabilite.”

Fata se aşeză pe treapta fântânii, puse teancul de hârtii pe lespede şi îşi înconjura genunchii cu braţele. Valerio urmii sugestia fetei şi se aşeză lângă ea. Câţiva porumbei se învârteau bănuitori, nehotărâţi dacă să se apropie de adăpătoare.

„Şi cum ai să faci mâine, ca să te descurci în labirintul ăsta şi să-ţi rezolvi treburile?”

Valerio nu scăpă ocazia. „Pentru asta contez pe tine. Nu-mi pot permite să abandonez pe cineva care cunoaşte legile ciudate ce guvernează acest loc. Dacă am înţeles bine, aici nu este suficient să consulţi o hartă ca să ajungi la locul stabilit. Sau există şi hărţi care să te facă să depăşeşti anumite situaţii

neprevăzute, ca norii de la nivelul stradal, sau…?”
„Unde trebuie să mergi mâine?”
Valerio zâmbi şi schiţă un gest vag.
„Nu voiam să fiu indiscretă” preciză Serena. „Dar dacă pot să-ţi fiu de ajutor…”
„O să-ţi pară ciudat, sau poate că nu o să-ţi pară ciudat, dar nu ştiu nici eu măcar.”
„O excursie de plăcere?”
Valerio clătină din cap. „O invitaţie. Afaceri, cred.”
„Nu sunt deci singura care mă mişc între ambiguităţi” constată fata.
„În legătură cu asta nu pot să nu-ţi dau dreptate, dar nu depinde de mine. Am primit o invitaţie care cu greu poate fi refuzată, atât pentru ciudăţenia ei, cât şi pentru *status*-ul aceluia care mi-a făcut-o.”
„Marcandrea Canal?”
Valerio se întoarse brusc s-o privească pe fată. „De unde ştii?”
Serena făcu un semn de liniştire cu mâna. „Oh, nu e aşa de greu de ghicit. Dacă există o persoană care face să se vorbească despre ea prin felul în care se comportă, care dă strălucire celor mai elegante saloane europene şi care, în afară de asta, locuieşte şi în acest oraş, atunci nu poate să fie decât Marcandrea Canal.”
„Îl cunoşti?”
„Toţi îl cunosc aici. Desigur, nu pot să-l frecventeze, dar cine nu-l cunoaşte din auzite pe bătrânul Marcandrea şi aura care înconjoară celebrele sale piese de anticariat?”
„Tocmai aspectul acesta al activităţii lui a fost ceea ce m-a surprins, unicul lucru pe care îl avem în comun, dacă se poate spune aşa” sublinie Valerio. „Câteva piese, de o oarecare valoare, am şi eu, dar sunt lucruri minore în comparaţie cât ale lui.”
„Nu se ocupă numai cu anticariatul.”
„Într-adevăr, s-ar putea ca asta să n-aibă nimic comun cu invitaţia. Biletul indica numai data şi locul întâlnirii, fără să precizeze motivul. Cele câteva cuvinte scrise de mâna lui afirmau că el se bizuia mult pe prezenţa mea.” Valerio îşi desfăcu braţele într-un gest de neputinţă a înţelegerii. „Eu îl cunosc numai din ziare şi ştiu că activităţile lui se desfăşoară la

nivele foarte înalte în lumea politicii, a finanţelor şi, desigur, în cea a artei… Ce legătură pot să am eu cu el? M-am gândit la o greşeală sau la o farsă şi am căutat să mă pun în legătură directă cu el, dar, evident, a trebuit să mă opresc numai la secretarul lui. Care mi-a confirmat invitaţia, eliminând în felul acesta ipoteza farsei.”

„Nu fi îngrijorat, face parte din stilul lui. Articolele din ziare sunt înţesate de tot felul de anecdote cu privire la comportarea lui.”

„De acord, dar când te priveşte personal… Vreau să spun că trăim la nivele diferite, care nu au niciun contact între ele, şi dacă are loc vreun contact, mai cu seamă în felul acesta…”

„Eşti preocupat?”

„Nu, asta nu, dar sunt surprins şi chiar fascinat de această atmosferă misterioasă.” Valerio se uită ţintă la fată. „O atmosferă pe care încerc s-o menţin cât mai mult posibil înainte de a mă reîntoarce la problemele de fiecare zi atât de concrete, de planificate.” Făcu o pauză ca pentru a-şi aduna gândurile. „Vezi”, spuse în sfârşit, „sunt sigur că odată ce-l voi întâlni pe Marcandrea Canal şi voi cunoaşte scopul invitaţiei lui, totul se va redimensiona la ceva mai curând banal, totul va reintra în scheme, şi această aşteptare misterioasă se va destrăma.”

„Aş vrea să ştiu cum se va sfârşi. Mereu indiscretă, nu?”

„Este minimum pe care l-aş putea face pentru providenţiala mea călăuză“ declamă Valerio. „Pentru ceea ce a făcut până acum şi, mai cu seamă, pentru ceea ce va face. În seara asta, de exemplu. Sunt în mâinile tale.”

Serena îl privi pe Valerio zâmbind, cu sprâncenele puţin ridicate, cu o expresie ironică, de îndoială.

„De exemplu, un refugiu în care să pot petrece noaptea” continuă Valerio. „Că doar n-ai să abandonezi un străin, incapabil să traverseze un braţ de apă fără ajutor. Şi apoi, aş putea să ajung în nişte locuri rău famate.”

Serena îşi strânse buzele, reţinându-se să nu râdă. Dar nu spuse nimic, şi privi de jur-împrejur. Trecătorii erau rari. Vântul se înteţise şi bătea în rafale, răvăşind părul negru al Serenei, şi chipul ei era în permanenţă învăluit de şuviţe. Cu gesturi lente îşi îndepărtă şuviţele de pe faţă trecându-le după ureche.

Din clopotniţă coborâră planând câţiva porumbei. Înconjurară adăpătoarea şi îşi cufundară ciocul în apă. Unii îşi cufundară

chiar capul, şi-l retraseră apoi repede, scuturându-se şi umflându-şi penele.

Cerul se întuneca repede; doar câteva minute şi avea să se facă întuneric. Valerio începu să aibă o senzaţie de frig.

„Priveşte” spuse în momentul acela Serena.

Valerio urmări privirea fetei şi zări nişte păsări care traversau un petec de cer între profilurile caselor. Pescăruşi cu aripi mari şi cu un trup mic şi alb, având pe cap o pată neagră care părea o scufie. Se lăsau purtaţi de vânt, cu aripile întinse pentru o mai sigură plutire abandonându-se uneori în voia rafalelor.

Păsările se apropiau, detaşate pe fondul luminozităţii apusului. Valerio se gândi că poate nu erau pescăruşi, pentru că aveau aripile prea înapoi, gâtul prea lung şi ciocul nu era tocmai ca acela al pescăruşilor. Apoi băgă de seamă că pata neagră de pe cap le dispăruse.

„Păreau pescăruşi”, spuse cu glas şoptit, ca pentru sine însuşi. Stolul se îndepărtă spre răsărit şi profilul aripilor nu mai era neted, ci dantelat, iar mişcările lor erau acum ca ale unor păsări de pradă.

„Le spunem «migratoare», explică Serena. Trec în stoluri, uneori sunt câteva, alteori sunt cu miile. Urmează întotdeauna aceeaşi direcţie şi trec în toate perioadele anului, fără să respecte legile migrării.”

„Dar cărei specii îi aparţin?”

Serena ridică din umeri. „Îşi schimbă înfăţişarea în permanenţă. Şi nimeni nu a reuşit vreodată să vadă vreuna de aproape sau să găsească vreun cuib de-al lor. Unii încearcă să le doboare pe ascuns, dar fără niciun rezultat: sau gloanţele nu-şi ating niciodată ţinta sau cele lovite nu ajung pe pământ.”

Stolul era acum un nor de puncte negre, care în scurt timp dispăru dincolo de siluetele acoperişurilor.

„Vrei să mergem?” propuse fata.

Valerio mai rămase câteva clipe să privească cerul în care dispăruseră păsările. Apoi se ridică şi o ajută pe Serena să-şi adune foile şi dosarele.

„O să-ţi arăt drumul care duce la casa lui Marcandrea Canal” zise Serena. Şi se îndreptă către una din ulicioarele care, pornind din mica piaţă, se pierdea în reţeaua caselor.

Fu un drum straniu, în care încetineala mersului şi disponibilitatea calmă a conversaţiei contrastau cu sinuozitatea

itinerariului. Valerio avu ocazia să-şi dea seama că străduţele acelea alcătuiau un ghemotoc încâlcit şi se întrebă în ce măsură o ambianţă atât de neprevăzută ar fi putut influenţa personalitatea celor care locuiau acolo.

Era de acum întuneric de-a binelea când, după câteva opriri pentru un aperitiv sau o gustare, sau numai pentru a fixa în amintire o privelişte deosebit de exaltantă, cei doi tineri se treziră în faţa palatului lui Marcandrea Canal. Locul se chema „Sacca del Casin degli Spiriti“ şi se afla în capătul periferiei oraşului, astfel că unul din pereţii masivei construcţii alcătuia o porţiune a incintei. Într-adevăr, aşa cum îi spusese Serena, bastionul din partea de răsărit se cufunda vertical în apele lagunei.

Acum străzile erau inundate de lumina artificială, o lumină slabă, nu atât din cauza lipsei felinarelor, îi explică Serena, cât mai ales din cauza pietrelor aruncate în becuri, care fiind astfel eliminate se obţinuse respectiva penumbră.

În afara întunericului, pe străzi coborâse şi tăcerea. Singurele zgomote răzbăteau prin ferestrele închise, şi erau zgomotele vieţii domestice, cuvinte indescifrabile, presărate cu râsete sau cu strigăte neaşteptate. Câteva anunţuri publicitare făcute de televiziune. Afară, numai un şuier jalnic, atunci când vântul se rotea printre terase şi hornuri sau se înteţea pe străzi. Dar mai exista şi un sunet fundamental, neîntrerupt, monoton şi profund: era apa, pe care vântul o făcea să se lovească de zidurile înalte ale oraşului.

Pe neaşteptate, coborî din înalt un strigăt, care păru să străbată întregul cer. Valerio înălţă ochii, dar nu zări decât un pâlc de nori negri.

„Mi-ar plăcea să văd mai de aproape acest palat, şi chiar acum”, spuse Valerio. „Sunt sigur că ziua, la lumina soarelui, are cu totul altă înfăţişare.”

„În realitate este un palat ca multe altele, chiar dacă are o construcţie oarecum deosebită” confirmă Serena. „Semiobscuritatea îl avantajează, fără-ndoială.”

„Mă însoţeşti?”

„Turul s-a terminat. Acum trebuie să mă întorc acasă.”

„Te pot revedea mâine?”

„Depinde de treburile tale.”

„În orice caz, voi căuta să mă fac liber mâine seară La aceeaşi

oră ca şi astăzi, la adăpătoare?”

O clipă tânăra îl privi fără să înţeleagă, apoi izbucni în râs. „Pe mâine”, îi zise, şi se îndepărtă, luând-o de-a lungul apei, care şerpuia la dreapta.

Valerio o urmări cu o lungă privire. În sfârşit putea să-i admire în întregime silueta, pentru că, din momentul întâlnirii lor. Fuseseră tot timpul prea aproape unul de altul. Chipul fetei îi devenise de acum familiar, ca şi expresiile ei sau mişcările mâinilor: îi plăcea când ridica din umeri, sau gestul pe care îl făcea ca să-şi aranjeze părul. I se părea că o cunoştea de multă vreme, dar numai acum putea să-i vadă în întregime silueta. Şi în acel scurt interval, mai înainte ca fata să fi dispărut în întuneric, avu ocazia să aprecieze flexibilitatea mlădioasă a trupului subţire, inutil mascat de jacheta groasă. Douăzeci de ani, poate vreunul în plus, ascuns de simplitatea trăsăturilor şi de lipsa fardului.

Serena dispăru, înaltă şi zveltă, ţinând strâns la piept teancul cu foi şi dosare. Putea fi începutul unei aventuri? Experienţa îi demonstrase că nu e bine să te laşi furat de prima impresie de disponibilitate. Prea multe uşi îi fuseseră trântite în faţă pe neaşteptate.

Părăsi şirul acela de gânduri şi se concentră cu totul asupra palatului, care se ridica până la o înălţime neobişnuită în faţa ochilor lui. Îl despărţea de el o apă peste care se afla un pod din lemn. Pe peretele casei din colţ, se afla scris numele: „Ponte delle Maravegie”, adică Podul Minunilor. Valerio zâmbi şi nu se putu abţine să nu se întrebe dacă denumirea aceea provenea din trecut sau fusese dată numai după ce îşi stabilise acolo locuinţa Marcandrea Canal.

Marea masă întunecată se detaşa confuz pe luminozitatea cerului. Unicul semn de viaţă era o lumină galbenă care se întrezărea la o fereastră.

Din cât putea să vadă, arhitectura era oarecum complicată, volume mai mult sau mai puţin întunecate revelau structuri unghiulare, un joc complex de planuri înaintând în afară sau retrăgându-se, alcătuite poate din balcoane sau din hornuri masive. Nici aripa stângă, cea care dădea direct spre lagună, nu se prezenta cu un contur convenţional, ci era prevăzută cu un turn cilindric, care se ridica mult peste nivelul acoperişurilor şi se termina cu o cupolă.

Valerio traversă Podul Minunilor şi, când se află de cealaltă parte, băgă de seamă că şi el aparţinea proprietăţii; nu existau alte ieşiri, conducea la un pasaj îngust, obligatoriu, care, înaintând de-a lungul apei, ducea la poarta de intrare.

Tânărul privi printre crenguţele din metal care constituiau ornamentul porţii. Văzu nişte *silhouettes* negre de arbori şi de tufişuri. O alee cu pietriş alb, în întunericul care domina, se pierdea într-o largă curbă spre dreapta. O placă albă din fier emailat îi atrase atenţia. Pe placă scria: „MARCANDREA CANAL – ANTIQUARIO". Nimic altceva. Un personaj, hotărât ciudat, trebui să admită încă o dată. Era evident că acel calificativ de anticar îl caracteriza mai mult decât oricare altul, cu toată poliedricitatea activităţilor lui în ariile cele mai diverse. În mod sincer, Valerio se simţea oarecum dezamăgit aflându-se fizic în faţa reşedinţei marelui Marcandrea Canal, nume totdeauna prezent în cronicile mondene, şi al cărui cerc era unul din cele mai exclusive, iar să faci parte din el însemna un succes sigur. Se aştepta la ceva mai mult, cu toate că un asemenea criteriu de apreciere era de multă vreme redimensionat de demonstraţia că adesea aspectul exterior este mediocru în măsură invers proporţională cu faima personajului.

Aproape fără să-şi dea seama, Valerio apăsă uşor pe ornamentul metalic, şi poarta se deschise câţiva centimetri. Faptul acesta îl hotărî pe tânăr să între în grădină. Aleea cu pietriş înainta printre tufişurile de verdeaţă care, în momentul acela erau simple siluete negre şi stranii, cărora vântul le conferea un neaşteptat freamăt de viaţă.

Valerio înaintă câţiva metri pe alee, fiind conştient că violează o *privacy* care trebuie respectată, dar, pe de altă parte, nu văzuse niciun sistem de sonerie iar poarta era deschisă.

Nişte arbori cu trunchiuri înalte se ridicau în preajma, de fiecare parte a aleii; zgomotul scrâşnit al paşilor lui era acoperit de freamătul vântului în frunziş şi de izbirea continuă a valurilor de ziduri.

Descriind un mare S, aleea o cotea acum spre stânga şi, după calculele lui Valerio, trebuia să conducă la baza turnului cilindric.

Poate că nu mai era cazul să continue vizita aceea indiscretă. Marea masă a edificiului se lărgise pe măsură ce Valerio se apropia de ea; practic, el se afla acum înconjurat de imensa

construcţie, care se desfăşura în semicerc în jurul lui, alcătuită din diverse corpuri, unite între ele la diferite înălţimi. Parcul se găsea, datorită acestui fapt, în interiorul unui complex de clădiri şi nu în jurul unui singur edificiu. Şi aşa şi era normal să fie, fiindcă în clădirile acelea aveau loc nu numai reuniuni mondene, ci şi conferinţe internaţionale, expoziţii şi alte manifestări.

Bine, îşi spuse în gând Valerio, *acum m-am edificat. Mâine îl vom întâlni pe stăpânul Castelului.* Şi dădu să se întoarcă din drum ca să ajungă la ieşire. Făcuse doar câţiva paşi, când auzi în spatele lui scrâşnetul pietrişului.

„Bună seara, domnule”, zise o voce.

Valerio se opri. Un om se apropia. Când fu lângă el, tânărul observă că, sub impermeabilul aruncat pe umeri, omul avea o haină de culoare închisă și un *gilet,* a cărui culoare apărea în întuneric roşu-bordo. La gât, pe cămaşa albă, purta un *papillon* de aceeaşi culoare cu a vestei. Vântul îi răvăşea părul alb şi lins care îi cădea pe frunte. Cu mâinile încrucişate în faţă, omul ţinea apropiate pulpanele impermeabilului. Se opri lângă Valerio şi schiţă o uşoară înclinare a capului.

„Bună seara”, răspunse Valerio. „Ştiu, nu trebuia s-o fac. Dar mâine dimineaţă trebuie să fiu aici şi...”

„Domnul Valerio Sagredo?”

„Exact.”

„Numele meu este Martino”, se prezentă omul, evident majordomul. „Vă arăt drumul.”

„Un moment.” Valerio ridică o mână pentru a bloca iniţiativa lui Martino. „Întâlnirea este fixată pentru mâine dimineaţă. Am avut numai curiozitatea, chiar dacă este oarecum neavenită, trebuie s-o admit. Dar palatul acesta m-a atras în mod deosebit şi n-am rezistat, profitând şi de invitaţia porţii deschise.”

„Marcandrea Canal va fi bucuros să vă aibă drept oaspete în noaptea asta; venirea dumneavoastră anticipată era considerată foarte probabilă, aşa că vă rog să mă consideraţi la ordinele dumneavoastră. Sper că nu aţi reţinut deja o cameră la hotel, dar care, desigur, n-ar fi o problemă”.

„Nu încă, însă aş prefera...”

Martino aruncă o privire spre mica valiză a lui Valerio. „Bagajul dumneavoastră?”

„Doar strictul necesar. Nu cred că va trebui să rămân multă vreme. Dumneata ce crezi?”

„Nu pot să vă fiu de folos, domnule, necunoscând motivul vizitei.”

„Într-adevăr”.

„Vreţi să mă urmaţi, vă rog?” Majordomul o porni înainte pe aleea cu pietriş, ţinându-şi impermeabilul strâns în jurul corpului, iar Valerio, oarecum contrariat, îl urmă.

Presupunerea lui se dovedi exactă: aleea termina amplul S la intrarea în turnul cilindric, în faţa unei uşi din lemn masiv, pe suprafaţa căreia plăci groase metalice alcătuiau desene geometrice. Zgomotul valurilor care se loveau de bastion era acum mult mai puternic, şi Valerio avu confirmarea că turnul se înălţa perpendicular pe apă.

„E cam agitată marca în seara asta,” observă tânărul, mai mult ca să reia conversaţia.

„Creşte mareea”, explică Martino. „Dacă va continua să fie alimentată de vânt, la noapte va trebui să instalăm pasarela.”

„Din cauza apei?”

„Da, domnule. Când există forţe concomitente, mareea depăşeşte nivelul ţărmului şi invadează totul. La ultima lună plină, parcul era complet inundat.”

„Dar noaptea asta nu este lună plină, dimpotrivă.”

„E adevărat, domnule, dar este fluxul mareei şi vântul siroco. Dacă siroco nu încetează, făcând în felul acesta ca mareea să nu înainteze, fluxul următor se va adăuga la acesta şi apa va inunda oraşul.”

Se aflau acum în interiorul unei mari săli circulare, alcătuind în realitate baza turnului. Pereţii erau din piatră netencuită. De jur-împrejur, de-a lungul pereţilor, câteva banchete din lemn intarsiat ofereau un prim exemplu cu privire la gustul stăpânului casei. Sala avea un diametru de şase sau şapte metri şi nu avea ferestre. La lumina câtorva *appliques* din fier forjat, Valerio zări, prin arcul unei uşi, primele trepte ale unei scări în spirală.

„Fiţi atent la trepte, domnule”, avu grijă să-l prevină majordomul. „Din păcate nu avem ascensor. Marcandrea Canal nu l-a voit niciodată.”

„Şi are dreptate”, fu de acord Valerio. „Să instalezi un ascensor în turnul acesta ar însemna să-l strici în mod iremediabil.”

Martino se opri şi se întoarse să-l privească pe Valerio. „Asta e clar”, zise el, „numai că nu este singurul loc din palat unde s-ar

putea instala un ascensor.”
„Mda, într-adevăr, îmi închipui şi eu.”
„E mai degrabă o chestiune de idiosincrasie pentru tot ceea ce înseamnă perfecţiune mecanică.”
Turnul era alcătuit din doi cilindri concentrici; în spaţiul dintre cele două ziduri ale cilindrilor, scara urca în spirală până în vârf. De-a lungul peretelui interior, o serie de *appliques,* toate din fier forjat, răspândeau suficientă lumină ca să nu te împiedici.
„Putem să ne odihnim când doriţi”, îl asigură atent Martino. „Sunt două sute cincisprezece trepte.”
„Mulţumesc, Martino, mergi dumneata înainte şi eu o să te urmez.”
Valerio trecu prin faţa unei ferestre lungi şi înguste care se deschidea în peretele exterior; forma ei unghiulară îi aminti de aşa-numitele barbacane medievale şi, ea şi ele, punea în evidenţă grosimea peretelui. Deschizătura către exterior nu era mai largă de douăzeci de centimetri. Valerio se opri din drum să observe laguna, o întindere întunecată bântuită de vânt şi presărată doar eu câteva lumini. Marea, întunecată, se izbea de temelia turnului, într-o succesiune de clocote şi de răbufniri. Dar numai zgomotul pătrundea în turn, pentru că, în ciuda rafalelor de siroco, prin fereastra îngustă nu intra nici cea mai mică adiere de vânt.
Martino aştepta în tăcere ca Valerio să-şi reia urcuşul. Parcurseseră încă o spirală în jurul turnului şi Valerio se află lângă cea de a doua fereastră. Era pe punctul de a o depăşi, când o licărire stranie îl făcu să se oprească. Prin deschizătură, linia orizontului apărea uşor luminată, bătând în trandafiriu, ca atunci când se apropie zorile.
Poate e vreo sursă de lumină mascată chiar de linia orizontului, se gândi el, şi continuă să urce.
Dar trebui să se oprească iarăşi, înaintea celei de a treia ferestre, pentru că în faţa ochilor avea cele dintâi raze ale soarelui. Gerul reflecta, învăluind-o, luminozitatea zorilor, şi laguna era străbătută de o dâră sângerie, orbitoare, segmentată de mişcarea valurilor. Vântul încetase pe neaşteptate. De afară venea vag o senzaţie de linişte, acea pauză în trecerea timpului care precede răsăritul soarelui.
„Martino!” exclamă Valerio.
Dar majordomul dispăruse deja dincolo de curba scării.

Tânărul reluă urcuşul, escaladând două trepte dintr-o dată şi-l ajunse pe majordom tocmai când era pe punctul de a depăşi fereastra de la spirala următoare.

„Un moment!”

„Desigur, domnule.” Martino se opri, strângându-şi impermeabilul în jurul coapselor slabe.

Ochii lui Valerio se întoarseră repede către afară. Soarele, de acum sus pe cer, transforma laguna într-un lac de bronz topit. Câteva bărci cu pânze pluteau încet, dispăreau în învăpăierea reflexului pentru a reapărea apoi, cu pânzele umflate de un vânt generos. La lumina zilei. Valerio reuşea acum să distingă perfect insulele care punctau laguna, unele dintre ele doar un petec de pământ cu câteva smocuri de verdeaţă.

Arătă cu degetul în direcţia ferestrei. „Cum poţi să explici…” Şi remarcă în vocea lui o nelinişte pe care nu putea s-o evite.

„Oh, asta era!” exclamă Martino. „Veniţi, veniţi cu mine.” Şi continuă să urce. „Uit totdeauna”, adăugă, parcă vorbind cu el însuşi.

Valerio continuă să-l urmărească pe individ şi respiraţia lui precipitată nu se datora doar numeroaselor trepte urcate până atunci.

Majordomul se opri în faţa celei de a patra ferestre. „Priviţi”, zise el.

Era apusul. Soarele cobora spre latura nevăzută din turn şi cerul vizibil era o singură tonalitate de violet, albastru şi verde. Valerio încercă să pătrundă cât mai mult cu putinţă în grosimea peretelui pentru a-şi lărgi câmpul vizual. Sub el apăru o barcă mare, încărcată de culori, poate legume şi fructe, şi glasurile barcagiilor abia se distingeau, acoperite de zgomotul motorului. Urmări barca până când dispăru dincolo de marginea ferestrei, dar rămase să contemple dâra de spumă albă, care se desfăcea în evantai pe suprafaţa apei.

„Martino”, spuse cu glasul plat, „câte ferestre mai sunt până sus?”

„Încă două, domnule.”

„Şi, spune-mi, prin următoarea vom vedea noaptea?”

„Da, domnule, o noapte superbă, cu luna în al doilea pătrar. Din păcate, la ultimul etaj s-a stricat vremea”.

Valerio părăsi laguna ca să-l privească pe majordom.

Martino făcu un semn de confirmare cu capul: „Ploaie,

domnule, o adevărată furtună, dacă între timp n-o fi încetat.”

Valerio nu spuse nimic, dar întrebarea lui apărea tot atât de clară.

„Manipulăm timpul”, explică Martino, şi pentru prima oară zâmbi. „O farsă, domnule, simplă iluzie. Lui Marcandrea Canal îi place să le ureze bun venit oaspeţilor în felul ăsta”.

„Dar…”

„Holograme, domnule.”

La ultimul etaj furtuna nu încetase. Se dezlănţuise o adevărată rupere de nori, cu ploaie care cădea în ropote şi cu rafale de vânt care, cu toate că zgâlţâiau arborii, nu reuşeau sa facă să pătrundă nici măcar o adiere în interiorul turnului.

Dar vraja se sfârşise, şi Valerio îl urmă pe Martino în încăperea din vârful turnului, sigur că acolo se va găsi în realitatea de toate zilele.

Sala era bineînţeles circulară, şi o amintea pe cea de la bază. Numai plafonul şi mobilierul erau deosebite: în loc de plat, tavanul era în formă de cupolă, şi Valerio îşi aminti de profilul cupolei palatului văzut din stradă. Cu toată fascinaţia pe care o emana sala aceea, atenţia era atrasă mai ales de aranjament. Spaţiul, care în cealaltă încăpere era ocupat de rampa scărilor, aici constituia încăperea, care de fapt avea acelaşi diametru ca al turnului. De jur-împrejur se deschideau ferestre înguste, ogivale, prin care se obţinea o privelişte globală a oraşului. Prin ferestrele acelea, Valerio avu posibilitatea să distingă realitatea nopţii şi apa care continua să urce şi, când deschise o fereastra cu geamurile din plăcuţe plumbuite, fu biciuit de vântul care agita marea.

„Mâine oraşul va fi inundat”, anunţă Martino. „Vântul nu dă semne că s-ar potoli. Haideţi, să vă însoţesc la apartamentul dumneavoastră.”

Şi Valerio îl urmă pe majordom printr-un labirint de coridoare şi de camere de trecere, luminate de becuri în formă de flacără, de felinare din fier forjat în interiorul cărora străluceau focuri adevărate, sau de torţe înfipte în nişte inele din fier, fixate în pereţi. Una dintre încăperile pe care le străbătu era luminată numai de focul care ardea într-un trepied aşezat alături de uşă, şi umbre învălmăşite dansau pe tapiseriile care acopereau pereţii, pe damascuri şi brocarturi.

În cele din urmă, Martino se opri într-un salon, lângă o uşă

închisă. „Apartamentul dumneavoastră, domnule. Pentru orice aveţi nevoie, în orice moment, să mă consideraţi la ordinele dumneavoastră. La ce oră preferaţi micul dejun mâine dimineaţă?”
Valerio fu prins oarecum pe picior greşit. Îi veni în minte cafeaua pe care o lua de obicei în picioare, la barul de la parterul locuinţei lui. „La... opt?”
„Cum spuneţi dumneavoastră.” „La opt.”
„Prea bine, domnule. Un mic dejun italienesc, englezesc sau american?”
„Hm, ceai cu lămâie, pâine prăjită şi unt, vă rog.” „Suc de portocale?”
„Da, desigur.”
„Prea bine. Noapte bună, domnule. Garderoba este la dispoziţia dumneavoastră.”
„Noapte bună, Martino.”
Poate că nu era aşa, dar Valerio avusese impresia certă că, în ciuda simulatei dezinvolturi cu care comandase el micul dejun, Martino intuise imediat obiceiul de a lua cafeaua la barul de la parterul locuinţei sale.
Când majordomul se retrase, tânărul începu să cerceteze apartamentul. După câteva minute se afla în faţa ferestrei şi privea oraşul de sus, reconstituind ciudata înlănţuire a evenimentelor care îl determinaseră să se afle acolo în momentul acela.
Hotărârea lui de a profita de strania invitaţie a lui Marcandrea Canal pentru a-şi îngădui o zi de vacanţă mai deosebită, abandonându-se total cauzalităţii, fără să intervină câtuşi de puţin, îl cam stânjenea. Şi acum obiceiul lui de a-şi dirija singur evenimentele începea să iasă din nou la iveală. Chiar şi întâmplarea cu accidentul atrăsese după sine o serie de factori anormali; reacţia taximetristului, de exemplu, fusese de surpriză şi de furie, pe câtă vreme oricare alt taximetrist din oraşul lui ar fi reacţionat într-un fel cu totul deosebit. Dar el, Valerio, mizase pe neobişnuit, lăsându-se dus de valul iraţionalului.
În camera aceea, singur, se gândea acum că poate trecuse dincolo de limita indiferenţei faţă de neprevăzut şi că participarea lui ar fi trebuit să fie mai mare. Într-o cameră oarecare de hotel s-ar fi simţit mai liber decât în locul acela. Încerca un sentiment de înstrăinare şi de tulburare, simţea cum

apăsa asupra pereţilor masa neagră şi enormă a clădirilor care îl înconjurau, a turnului, a întregului oraş, a apei care continua să urce mânată de bătaia vântului siroco.

Îşi privi ceasul: mai era puţin până la unsprezece. Îşi puse pijamaua şi se băgă în pat. Examinase încăperile apartamentului său şi acum, prin uşile închise, le auzea răsunând de tăcere. Întins în pat, numai cu lumina de pe noptieră aprinsă, observă plafonul, bordat cu stucaturi şi plin cu scene simbolice. Mobilierul era de pur stil 700 venețian, şi nu exista nicio îndoială cu privire la autenticitatea lui. Din păcate, plăcerea pe care i-ar fi putut-o oferi lui Valerio era alterată de sentimentul acela de nelinişte pe care îl simţea crescând în ei.

Fereastra din faţa patului era acoperită de nişte perdele grele, dar, în tăcere, el percepea încă distinct şuierul continuu al vântului.

Nu reuşea sa adoarmă, şi deodată silueta zveltă a Serenei veni să abată cu totul gândurile lui Valerio de la stucaturi, de la mareea care creştea şi de la neliniştitoarele tăceri ale sutelor de încăperi goale care îl înconjurau. Serena îi ţinu companie, şi Valerio reuşi să adoarmă. Dar nu a fost un somn odihnitor, întrerupându-se de mai multe ori şi, de fiecare dată, intervenea prezenţa vântului şi înverşunarea cu care apa se izbea de bastion. O dată chiar se trezi brusc, şi trupul îi era asudat şi rece. Când îşi dădu seama unde se află, se gândi uşurat că peste puţin aveau să se ivească zorile şi că totul avea să se sfârşească. Rafalele continuau necontenit să bată în geamuri, şi Valerio începu să calculeze spaţiul de timp între o rafală şi alta.

Mai târziu, dintr-o clopotniţă apropiată, un orologiu bătu de trei ori: află astfel că era încă în toiul nopţii. Dar nu avu curajul să aprindă lampa de pe noptieră, fiindcă nu ştia dacă între timp scenele simbolice nu-şi schimbaseră forma. Se gândi că, dacă ar fi fost aşa, ar fi înnebunit. Preferă, aşadar, să rămână pe întuneric şi, pentru a doua oară de când sosise în oraşul acela, dori să redevină copil; îşi trase cearşaful până peste cap şi lăsă afară tot restul lumii.

Valerio era convins că avea să audă orologiul bătând la fiecare oră, dar când bătu din nou, bătu de şase ori. Era clar că dormise.

Încă două ore.

Dar de acum era dimineaţă, şi cu această senzaţie aţipi din

nou.

II

„VENIŢI, VENIŢI!“ invita Dracula, fluturându-şi mantia neagră şi arătându-şi din plin colţii mari şi albi.

În spatele faţadei din lemn şi plastic se găsea o întreagă lume de făgăduieli şi de mistere cunoscute care, cu toate astea, continua să fascineze. Vor mai trece sute de ani – se gândi Valerio în timp ce rătăcea în vacarmul acela multicolor – şi lumea va continua să fie atrasă de Dracula şi, în cele din urmă, îl va urma în castelul său. Aşa cum va continua să pătrundă şi în tunelul cel lung şi întunecat ca să întâlnească fantome evanescente sau să se lovească de pânze de păianjeni şi de mături zburătoare.

Cerul era plumburiu iar siroco nu dădea niciun semn de scădere. O să ţină trei zile, spuneau bătrânii. Aceea era ziua a doua. Valerio se informase: vântul începuse să bată chiar în ziua când sosise el.

Dar apa până unde avea să urce? Deja ajunsese pe străzi, fiindcă se suprapuseseră două fluxuri ale mareei. Inundase pivniţele şi parterele, prăvălii, biserici şi spitale.

Experienţa era însă veche, şi oamenii din partea locului ştiau cum să se comporte. Când apa ajunsese la un anumit nivel, toţi trecuseră să trăiască la un nivel superior. Mii de pasarele fuseseră unite între ele şi creaseră un plan stradal aerian; în locuinţe, scaunele şi mesele cu picioare foarte înalte fuseseră coborâte din poduri sau scoase din pivniţe. Până şi cărţile şi obiectele de valoare fuseseră mutate pe rafturi dinainte pregătite, iar paturile fuseseră ridicate şi ele cu ajutorul cărămizilor puse una peste alta.

Dar asta nu era tot. Apa continua să urce, umflată de siroco. Mai era o oră până la sfârşitul refluxului; dacă vântul nu scădea în ora aceea, o a treia maree avea să se adauge celorlalte, şi atunci avea să se vorbească despre asta chiar şi la televiziune.

Valerio îşi cumpărase o pereche de cizme înalte până peste genunchi. Le plătise foarte scump dar, graţie lor, putea să circule prin oraş fără nicio problemă.

Transformarea pe care apa o imprima lucrurilor întrecea prin fascinaţia ei vacarmul muzicilor, strălucirea miilor de becuri şi

de tuburi cu neon, reclamele imperioase şi amăgitoare. Caldarâmul străzii dispăruse, acoperit de mai mult de jumătate de metru de apă, şi, fiindcă în faţa lui se desfăşura laguna, Valerio avea senzaţia certă că plutea pe o unică suprafaţă lichidă care se întindea până la orizont. Din mareea aceea se înălţa un şir de catedrale iluminate: erau templele fricii, ale luxului şi ale neobişnuitului, ale bucuriei, ale amorului romantic şi ale aventurii.

„Vrei?” o întrebă pe Serena, arătându-i una din catedrale.

„Nuuu!” exclamă fata cu un gest de prefăcut dezgust. „Aia nu! Mi-ar plăcea în schimb, caruselul cu apă.”

„Dar e pentru copii!”

„Crezi că n-or să ne lase să intrăm?”

Valerio ridică din umeri. „Mi se pare că e acolo.” Şi continuă să înainteze înotând prin apă şi fiind atent să nu-i între în cizme.

Şi Serena sosise la întâlnire, la fântâna cu adăpătoare, având o pereche de cizme înalte. Ideea de a merge la *luna park* fusese a ei, mai cu seamă că să-l ajute pe Valerio să depăşească starea sufletească cu care sosise la întâlnire. Din expresia lui înţelesese imediat că ceva nu mergea cum trebuie.

„Marcandrea Canal n-a putut să vină”, îi spusese Valerio, şi vocea lui era încordată. „A fost reţinut pe undeva prin lume, cel puţin aşa mi-a spus Martino azi-dimineaţă.”

„Martino?”

„Majordomul.” Şi Valerio îi povestise despre noaptea ciudată petrecută în palat şi cât de mult îl marcase respectiva experienţă.

„Vino”, spusese fata. „Cred că ştiu un loc care te va face să-ţi schimbi dispoziţia.” Şi-l însoţise acolo, în acea insulă de lumină şi de vacarm, unde apa părea să se amestece cu muzica şi cu strigătele într-o îmbinare care avea ceva din gustul unui drog.

Apropierea Serenei şi forţa hipnotică din *luna park* îşi atinseseră scopul. Şi acum Valerio privea întreaga situaţie cu alţi ochi. Mai exista însă un amănunt care-l nelinişteaa: perspectiva de a fi nevoit să petreacă încă o noapte în palatul lui Marcandrea Canal, strivit de toate acele încăperi pe care, cine ştie de ce, nu reuşea să le considere pustii. Cu toate astea, cine l-ar fi putut împiedica să doarmă într-o cameră de hotel şi să se prezinte la palat a doua zi dimineaţa?

„Bine”, răspunse Valerio. „Să mergem să vedem caruselul

acela.”

Dar înaintea caruselului cu apă mai era şi tragerea la ţintă, şi Valerio nu a putut să treacă mai departe de ea, pentru că se scurseseră prea mulţi ani de când trăsese pentru ultima dată în lulelele de ghips şi în baloanele colorate.

Era o tragere la ţintă cu fotografii. „Aici, lângă mine”, îi spuse Serenei, ţinând-o strâns lângă el şi bălăcindu-se prin apă alături de ceilalţi oameni care se îngrămădeau în jurul barăcii. Fata de la carusel îi înmână puşca gata încărcată, şi imediat tinerii din jur îl înconjurară, ca să fie şi ei fotografiaţi.

„Serena, stai lângă mine”, îi spuse Valerio cu o voce excitată, şi, ţinând faţă în faţă lui, sprijini ţeava puştii de umărul ei. Ca să ia la ochi ţinta, îşi ţinea obrazul lipit de pletele ei. Nu stătuse niciodată atât de aproape de ea, şi pentru prima oară îi simţi parfumul trupului.

Şi ăsta a fost motivul pentru care prima lovitură n-a nimerit ţinta... Cea de a doua a fost în schimb însoţită de scăpărarea magneziului, şi Serena bătu din palme. Norul alb se opri în tavan şi se răspândi lărgindu-se în interiorul barăcii. Fata de la tragerea la ţintă sosi cu fotografia, stilizatoare şi făcându-i complimentele de rigoare, pentru a-şi reţine în continuare clientul. Fotografia arăta chipul lui Valerio pe jumătate ascuns de ţeava puştii şi de umărul Serenei. Iar împrejur, obişnuitul grup de chipuri caraghioase, schimonoseli şi degete care puneau coarne.

Serena râdea, dându-şi capul pe spate, şi Valerio o strânse la piept, iar ea îi întoarse îmbrăţişarea, în timp ce înotau amândoi în frânturi de curcubeu.

„Acum la caruselul eu apă!” strigă Serena „Haide, să mergem la caruselul eu apă!” Şi luându-l de mână îl trase prin mulţimea de oameni.

„Serena, un moment! Lasă-mă cel puţin să plătesc...”

Mulţimea îi despărţi. „Uite, ţine”, îi spuse Valerio fetei de la carusel.

„N-am să vă dau restul, domnule”, spuse fata, „Încă o tragere, bine? Chiar dacă costă ceva mai mult. Poftiţi puşca, e gata pregătită.”

Valerio privi în spate; o zări pe Serena sus pe pasarelă făcându-i cu mâna. Valerio îi făcu şi el semn să aştepte o clipă şi se întoarse la ţintă. Ochi cu atenţie, cu certitudinea că avea să

nimerească în centru, din dorinţa inconştientă şi puerilă de a obţine o glorie efemeră.

Fulgerul umplu din nou cu lumină şi cu fum baraca. Când avu în mână fotografia, nici nu o privi şi alergă repede la Serena. Fata îl ajută să urce, şi, ajutându-l, se află iarăşi în braţele lui. Rămaseră pentru câteva clipe tăcuţi, privindu-se, mai apropiaţi ca oricând, cu ochii care râdeau, dar şi cu dorinţa mistuitoare de a face dragoste împreună.

Pasarela nu era cel mai potrivit loc pentru verificarea anumitor sentimente: de-a lungul acelei reţele stradale alternative, în special către *luna park.* Circulaţia era intensă. Trebuiră să renunţe, deranjaţi de grupurile care se încrucişau.

„Vino”, îi spuse Serena. „Să mergem la carusel.” Şi în glasul ei era acum o tonalitate puţin răguşită, care îi provocă lui Valerio un fior de mult timp uitat.

Nu prea înţelegea marele ei entuziasm pentru aşa numitul carusel cu apă. Ştia ce este; când era copil, fusese de mai multe ori acolo. Era vorba de un inel larg de câţiva metri, plin cu apă şi în care se învârteau nişte ambarcaţiuni ciudate, fixate de axul caruselului. Era o distracţie pentru cei mici, fiindcă bărcile erau minuscule şi uşoare, dar de multe ori puteau fi văzute, stând în poziţii stranii, şi persoane adulte, care însoţeau copiii prea mici.

„Aşteaptă-mă o secundă”, spuse Serena cu obrajii îmbujoraţi de excitare.

Valerio o văzu apropiindu-se de proprietarul caruselului, cocoţat pe un scaun atât de înalt, încât îi permitea să stea cu picioarele atârnându-i fără să şi le ude. De la înălţimea aceea considerabilă, omul se înclină către tânără şi, sprijinindu-şi coatele pe genunchi, o ascultă cu atenţie. Valerio îl văzu surâzând şi privind spre el, după care spuse ceva ce părea să fie destul de important fiindcă îşi însoţi cuvintele cu gesturi hotărâte ale mâinilor.

Serena cumpără două bilete şi se reîntoarse la Valerio, înaintând lent şi cu mişcările caracteristice pe care le impunea apa. Şi chiar şi legănarea, involuntar forţată, a coapselor ei, înfipse încă un ghimpe în inima lui Valerio.

„Peste puţin, turul se va sfârşi”, îl înştiinţă Serena, „şi trebuie să fim aproape de margine ca să luăm o barcă liberă.”

„Ţii totuşi atât de mult la asta? E un joc pentru copii!”

„Uf! Este un avantaj al nostru faţă de ei. Ei nu pot să meargă

la caruselurile pentru adulţi, de ce să nu profităm noi?”

„Trebuie să fii cam nebună.”

Dădură ocol inelului până când se amestecară în mulţimea copiilor gălăgioşi. Era un carusel straniu, fiindcă acum era apă şi înăuntru şi afară. Mareea ajunsese aproape la acelaşi nivel cu apa din interiorul inelului şi, datorită acestui fapt, jocul căpătase dimensiuni neobişnuite, întinderea de apă care acoperea strada şi se unea cu laguna devenise parte integrantă a caruselului.

Sună un clopoţel, şi bărcile se opriră balansându-se uşor. Fu un fel de acostare. Serena îşi făcu loc cu prepotenţă, până când puse mâna pe o barcă vopsită în nişte culori imposibile. Valerio nu izbutea să concureze cu copiii pentru a-şi procura o barcă.

„Grăbeşte-te, Valerio!” îi strigă Serena.

Încurcat, Valerio se îndreptă către o ambarcaţiune ocupată încă de un copil care nu voia cu niciun preţ să iasă din ea. Îl ajută pe tată să-şi recupereze copilul şi avu în felul acesta ambarcaţiunea la dispoziţie. La trei bărci în faţa lui, Serena îl salută fluturându-şi mâna.

„Or să ne dea afară!” strigă Valerio în zăpăceala generală care preceda noul tur.

Fata clătină din cap. „Am întrebat. Dacă nu ne urcăm amândoi în aceeaşi barcă, totul e-n regulă.”

În timp ce Valerio se gândea cum ar fi putut să încapă în aceeaşi barcă două persoane adulte, clopotul sună din nou şi spiţele metalice aflate sub apă începură să rotească ambarcaţiunile. Pe măsură ce viteza sporea, detaliile din exterior îşi pierdeau claritatea şi, foarte curând, în jurul lui Valerio fu o mare colorată în care, cu puţină bunăvoinţă, avea impresia că navighează.

Privirea îi era atrasă de valul care se forma la proră şi care amplifica senzaţia de viteză, alimentată şi de amestecul de sunete şi de lumini.

Barca Serenei era învăluită într-o uşoară ceaţă, sau poate că erau ochii lui care lăcrimau şi descompuneau imaginile.

„Domnule! Domnule!” Cineva îl striga. Se întoarse: era copilul din barca aflată în spatele lui. „Ei, domnule!” strigă copilul, „tu nu eşti…”

Simţi o uşoară ameţeală şi un mic jet de apă îl izbi în faţă. Viteza se mărise simţitor şi bărcile desenau acum pe apă nişte mustăţi groase, iar apa din inel se revărsa în afară

amestecându-se cu aceea de pe stradă…

Copilul care se afla în barca din faţa lui râdea tare, şi Valerio băgă de seamă că aducea cu râsul unui adult. Îl privi mai atent şi în momentul acela copilul se întoarse iar Valerio nu se putu opri să nu scoată o exclamaţie de surprindere: „Martino!”

Martino continua să râdă în timp ce se urca pe pupa propriei bărci şi, aplecându-se spre braţul care fixa de ax barca lui Valerio, învârti un şurub, braţul se desprinse şi barca lui Valerio, eliberată acum de forţa care o reţinea, făcu un salt pe apă, şi, înaintând tangenţial, depăşi marginea inelului ca să pătrundă în apa străzii Fără a-şi micşora viteza ci, dimpotrivă, înălţându-şi tot mai mult prora spre cer, se avântă apoi în lagună, către îndepărtatele pâlcuri negre de insule.

Valerio continua să audă râsul lui Martino, cu toate că distanţa se mărise rapid. Se ţinea agăţat de marginea bărcii pentru a nu fi aruncat afară. Şi, în sfârşit observă cu uşurare că viteza începea să se micşoreze. Barca se opri, legănându-se dezorientată pe o întindere de apă cu desăvârşire neagră.

Luminile din *lunci park* erau doar palide puncte colorate, prea îndepărtate pentru a lumina în jur. Apa scotea o bolboroseală ascunsă, pe care Valerio o atribui oscilaţiilor ambarcaţiunii. Bar foarte repede îşi dădu seama de adevărata cauză a acestui zgomot: apa pătrundea pe la fundul bărcii, mai întâi încet, apoi cu o putere tot mai mare, cu mici gâlgâituri printre scânduri.

Cu toate că era din lemn, barca se scufundă ca o bucată de ciment, şi Valerio se trezi pe neaşteptate în faţa morţii, fiindcă el nu ştia să înoate şi, în respectiva împrejurare, nu putea conta pe niciun ajutor. Pentru prima dată în viaţa lui urlă de groază; nu auzea sunetul propriului său glas, dar continuă, până când urletul se transformă în gâjâit. Îşi mişcă capul, într-o încercare extremă de a-l ţine ridicat deasupra suprafeţei apei şi se trezi înaintea chipului unui copil.

„… un copil”, spuse chipul acela.

Valerio îşi trecu o mână peste frunte. Caruselul cu apă rotea în continuare bărcile vopsite în culori imposibile, dar ochii lui erau aţintiţi asupra copilului din barca din spate, care abia atunci îşi completase fraza „Ei, domnule!” spusese, „tu nu eşti un copil!”

În mijlocul frazei aceleia, timpul avusese însă un tremur, se înţepenise, se răsucise în el însuşi alcătuind o cută, şi în cuta

aceea Valerio fusese ucis de majordomul lui Marcandrea Canal.

Turul continuă şi copilul amuţi uitându-se cu teamă în ochii holbaţi ai lui Valerio. Cu câţiva metri mai în faţă Serena continua să guste din plin acea stranie paranteză a trecutului.

În sfârşit, sunetul clopoţelului făcu să se încetinească învârtirea, bărcile se opriră, şi Valerio, cu un sentiment de eliberare, ajunse din nou pe marginea inelului.

Era însă agitat, trebuia s-o recunoască. Nu i se mai întâmplase niciodată până atunci să trăiască o iluzie atât de neliniştitoare; încercase pentru prima dată senzaţia definitivului, a ultimelor clipe, în timpul cărora nu poţi să faci nimic altceva decât să strigi în deşert, ştiind că nimeni nu te poate ajuta. De ce? Şi de ce trebuise Martino să-l ucidă? Simplu, şopti ceva din fundul subconştientului său, cum poţi pretinde să treci nevătămat de la extrema raţionalitate a vieţii taie de toate zilele la legile care guvernează acest oraş? E suficient numai misterul care înconjoară invitaţia ca să-ţi alunge nişte ore de somn.

Serena se apropia. Chipul ei luminos era îmbujorat de vânt şi de emoţie. Frumuseţea ei alungă orice problemă, şi gândul de-a o putea îmbrăţişa îl readuse pe un plan existenţial în care totul se raporta la ea, la trupul ei zvelt şi la făgăduielile pe care le lăsa să se întrevadă.

Seara se transformase în noapte. Serena îl însoţi de-a lungul străzilor pustii, în care apa era imobilă şi neagră şi ajunsese să spele deja marginile pasarelelor; iar acolo unde pasarelele nu existau, mergeau încet pentru a împiedica apa să le între în cizme, şi uneori se opreau ca să se sărute şi să asculte vântul care continua să umfle mareea.

Rătăciră prin oraş întreaga noapte, până când interveni senzaţia aceea de aşteptare care precede zorile.

Se opriră în faţa unei rampe de trepte albe care urca spre un portal mare din lemn vechi.

„Este o biserică desacralizată”, spuse Serena. „Este folosită pentru concerte şi conferinţe.”

Biserica se ridica deasupra apei care invadase mica piaţă. Valerio o luă de mână pe Serena şi-o conduse afară din apă, până la estrada semicirculară din marmură care se afla în faţa portalului.

Era o insulă. Se întinseră deasupra înscrisurilor colorate, devenite ininteligibile din cauza timpului. Valerio îi desfăcu

şireturile jachetei, şi trupul Serenei fu în mâinile lui, incredibil de zvelt şi incredibil de viu. Îl atrase spre el, atât de vibrant şi de disponibil, încât întreaga lume se condensa în cei câţiva metri de marmură veche. Valerio se simţi purtat pe o plută de piatră care naviga printre galaxii, unde timpul era scandat de bătaia impetuoasă a inimii lui, spaţiul era pântecul Serenei, iar sunetul, respiraţia lor mereu mai precipitată.

Pluta de piatră se transformă apoi în pat nupţial, iar cei doi lăsară timpul să se scurgă.

Motorul unei bărci fu acela care restabili raportul spaţio-temporal. Siroco părea să-şi fi scăzut intensitatea, dar apa nu dădea încă semne de scădere.

Valerio rămase pe marginea semicercului de marmură. Cu mâinile în buzunare, observa piaţa inundată. „Peste puţin se luminează de ziuă”, spuse el, „şi trebuie să-l întâlnesc pe Marcandrea Canal. Aş vrea să mă aranjez puţin”.

„Chiar trebuie să te duci?” Serena rămăsese întinsă lângă portal, înfăşurată în veşmintele ei. „Totul tinde către neprevăzut. De ce nu renunţi la întâlnirea aceea, ca să rămâi cu mine?”

Valerio zâmbi. „O să fie o chestiune absolut fără importanţă sau poate numai o bătaie de cap în plus.” *Se* întoarse apoi către fată. „După aceea, însă, voi fi din nou cu tine. Când ne vom putea revedea?”

„Nu depinde de mine.”

„La adăpătoare? La aceeaşi oră?” Serena îi zâmbi. „Cine eşti?” întrebă ea. „Ai o femeie în oraşul în care trăieşti?”

„Am două”, preciză Valerio. „O soţie şi o fiică.” „Cum sunt?”

Ridică din umeri. „Ca toate soţiile şi ca toate fiicele.”

„Da”, zise Serena. „Totdeauna e aşa. Puternica reţea a banalităţii, a firescului.”

„Acum trebuie să mergem. Te însoţesc.”

„Nu, nu este nevoie. Prefer să te însoţesc eu.”

„Nu trebuie să dai socoteală nimănui?”

„Absolut nimănui.”

Retraversară oraşul şi se întâlniră cu cel care trebuia să coacă pâinea, cu cel care terminase schimbul de noapte şi cu cel care începea lucrul. Întâlniră vagabonzi care nu aveau scheme de timp şi de spaţiu şi, rar, câte-un poet care profita de noapte ca să trăiască.

În faţa podului de lemn al Minunilor îşi luară rămas bun.

Valerio o privi pe fată îndepărtându-se, încet, ca să învingă rezistenţa apei, şi apoi se îndreptă către poarta palatului, cu intenţia categorică de a termina cu povestea respectivă în cel mai scurt timp posibil, ca s-o poată revedea după aceea.

Poarta era întredeschisă; evident, aşa se obişnuia. Intră în parc, urmând aleea cu pietriş, şi marele S îl conduse la turn. Zona parcului din vecinătatea turnului era inundată. Împinse cu forţa şi uşa produse mici vârtejuri în apă. Se afla din nou în încăperea circulară, luminată de acele *appliques* din fier forjat. Podeaua era acoperită de cel puţin douăzeci de centimetri de apă. Cineva deplasase la timp banchetele, ca să nu fie atinse.

Valerio urcă primele trepte care înconjurau turnul şi începu să urce cu hotărâre. Trecând prin faţa ferestrelor care se deschideau spre răsărit, revăzu încă o dată ciclul complet al zilei simulate; dar acum lucrurile se prezentau ca o simplă farsă şi dacă vreţi, oarecum *kitsch.*

Chiar la ora aceea neobişnuită, găsi deschise toate încăperile care duceau la apartamentul lui. Străbătu iarăşi traseul întortocheat, de-a lungul căruia îl însoţise Martino; se simţea puţin nesigur, având grijă să privească propriile lui imagini pe care oglinzile argintate i le trimiteau de pe pereţi, în lumina slabă a coridorului, uneori tremurătoare, datorită focului din trepiede.

Cu siguranţă că exista un sistem de control care îngăduia numai anumitor persoane să între în palat şi în încăperile acelea. Pentru că toate comorile respective nu puteau fi lăsate aşa, la îndemâna primului venit. Valerio era de acum convins că este observat.

Odată ajuns în camera lui, încuie cu cheia uşa şi controlă ca şi celelalte două uşi care comunicau cu salonul şi cu baia să fie închise pe dinăuntru.

Se simţea foarte obosit; îşi aruncă încălţămintea şi hainele grele, îşi lărgi nodul cravatei şi se trânti pe pat. Rămase întins, eu ochii închişi, cu un picior atârnând.

Amintirile zilei aceleia, atât de dense, atât de dilatate, îl năpădiră şi treceau de la o experienţă la alta, suprapunându-se. Şi în vălmăşagul amintirilor se conturau permanent tragerea la ţintă şi posibilitatea de-a o revedea pe Serena. Se ridică brusc, eu o regăsită energie, şi scotoci în buzunarele interioare ale

hainei. Şi iată chipul Serenei, atât de frumos şi de surâzător. Valerio procedase bine când ochise ţinta ţinând ţeava puştii sprijinită pe umărul fetei, fiindcă în felul ăsta chipul ei fusese luat în prim-plan.

Cea de-a doua fotografie nu era la fel de reuşită; trăsese fără ajutorul ei, şi chipul Serenei abia se zărea în spatele lui, cam neclar.

Valerio luă din nou prima fotografie, dar imediat o lăsă de o parte, ca s-o vadă iarăşi pe cealaltă. Era ceva care nu se potrivea. Apropie fotografia de lumina *abat-jour*-ului de pe noptieră şi o cercetă cu atenţie. Fără îndoială, fata din spatele lui era Serena, chiar dacă pe faţa ei nu era nici măcar o umbră de zâmbet. Problema nu era însă asta, ceea ce îl izbise era însăşi prezenţa fetei. Pentru că atunci când el trăsese lovitura suplimentară, Serena se îndepărtase deja. Valerio îşi amintea perfect că îl ajutase să se urce pe pasarelă după ce părăsise baraca. Toate astea erau imprimate în mintea lui în cele mai mici detalii.

Cum se explica prezenţa aceea? O asemănare?

Valerio confruntă cele două fotografii – existau detalii în pieptănătura părului care eliminau posibilitatea unei simple asemănări. Şi mai exista şi agrafa de păr, a cărei identică înclinare nu putea fi întâmplătoare. Fata din cea de a doua fotografie era tot Serena, şi această constatare implica o realitate cel puţin neliniştitoare.

Stătea pe pat şi privea fotografiile pe rând, când un sunet, care nu era provocat de vânt, îl scoase din starea de *trance* în care căzuse.

Sunetul se repetă, şi era zgomot de paşi dincolo de uşă. Valerio se apropie de canat şi trase cu urechea. Cineva bombănea. Apoi paşii se auziră din nou. Cu prudentă, Valerio răsuci cheia şi întredeschise uşa. Prin deschizătură i se înfăţişă un colţ al salonului de acum familiar. Omul se îndepărtă şi atitudinea lui era a cuiva care căuta ceva: privea în jur şi îşi însoţea mişcările cu o bolboroseală slabă, de neînţeles.

Pentru a-şi lărgi câmpul vizual, Valerio întredeschise încă puţin uşa, care scârţâi. Omul se întoarse brusc Avea pe el un halat de casă, de sub care i se vedeau pantalonii de la pijama. Era aproape cu desăvârşire chel, cu excepţia unei coroane de păr cărunt; avea nişte ochelari pe care îi ţinea coborâţi pe nas şi

chipul lui era ca al unui şoarece.

„Ei… mă scuzaţi, domnule, v-am trezit poate?” întrebă omul cu o voce în falset.

„N-aveţi nicio grijă”, răspunse Valerio. „Pot să vă fiu de folos?”

Omul se întoarse din drum şi se apropie de Valerio. În picioare avea o pereche de papuci de casă. Îşi ţinea mâinile pe halatul de casă şi atitudinea aceea îi scotea în relief o uşoară cocoaşă.

„Ştiţi”, explică omul, „trebuie să-mi iau siropul şi nu reuşesc să găsesc o linguriţă.”

„O linguriţă?”

„Da, ca să-mi iau siropul. Câte o linguriţă la fiecare şase ore.”

„Îmi pare rău, nu pot să vă fiu de folos. Încercaţi să-l chemaţi pe Martino. Îl cunoaşteţi pe Martino?”

„Desigur, e majordomul, dar nu voiam să-l deranjez. A fost atât de drăguţ că a venit să mă ia de la gară, la o oră atât de neobişnuită, încât… Un inconvenient neaşteptat, cu adevărat neaşteptat, ştiţi, m-a făcut să întârzii într-un mod de neiertat. Din fericire, însă, domnul Marcandrea Canal a fost reţinut şi am evitat în felul ăsta să fac o figură cât se poate de urâtă.”

„Dumneavoastră trebuie să-l vedeţi pe Marcandrea Canal?”

„Da, am primit o invitaţie. Scuzaţi-mă, nu m-am prezentat încă, Emiliano Sagrès.”

„Origine spaniolă?”

„Portugheză. Părinţii mei erau amândoi portughezi.”

Valerio se prezentă la rândul lui, şi cei doi îşi strânseră mâna. Mai precis Valerio fu acela care strânse în mâna lui mâna lui Sagrès, moale şi puţin umedă.

„Eu sunt impiegat la poştă”. Preciză omul, „şi sincer să fiu, nu reuşesc să-mi explic această invitaţie. Pe domnul Canal nu-l cunosc şi mă simt puţin încurcat. În orice caz, majordomul lui a fost extrem de gentil şi totul aici în jur denotă… lux şi aristocraţie. Dumneavoastră faceţi parte din familie?”

„Nu tocmai”, zâmbi Valerio. „Amândoi îl aşteptăm pe domnul Canal. Nu vi s-a făcut niciun fel de aluzie la motivul invitaţiei?” Valerio nu reuşea să înţeleagă ce putea să aibă în comun un om ca Marcandrea Canal cu un impiegat de la poştă.

„Absolut niciuna. Şi n-aş vrea să fiu silit să lipsesc prea mult de la birou, pentru că mi-e pe sfârşite concediul. Înţelegeţi, de concediu încerci să te bucuri în cea mai mare măsură cu

putinţă… Şi-apoi, peste două zile e ziua mea de naştere. Am treizeci şi patru de ani, dar ştiu că arăt mai mult…” se autoironiza. „Bine, deci sper să ne revedem.”

„Desigur, cu plăcere.”

„Acum să văd dacă găsesc o linguriţă ca să…”

„Aţi încercat să beţi direct din flacon?”

Omul îl privi surprins. „Într-adevăr… da, mă gândesc că aş putea s-o fac, o picătură în plus sau una în minus… Mulţumesc, domnule, şi să mă scuzaţi pentru deranj.” Se apropie de una din uşile laterale şi se strecură înăuntru în aşa fel încât lăsă impresia că nici măcar n-o deschisese.

Valerio îşi privi ceasornicul. Ar mai fi putut să doarmă vreo două ore, chiar dacă imaginea din fotografie şi întâlnirea respectivă l-ar fi împiedicat cu siguranţă să adoarmă.

Motivul invitaţiei devenea tot mai obscur, până şi legăturile fragile pe care activitatea lui ar fi putut le aibă cu cea a lui Marcandrea Canal se pulverizau. Ce rost avea aici un prăpădit de impiegat, înmormântat în subsolul unui oficiu poştal?

Gândindu-se la toate astea, Valerio se dezbrăcă, se băgă sub cuvertură şi stinse lumina. Dar imediat îl fulgeră o idee: impiegatul avea să împlinească treizeci şi patru de ani peste două zile. Asta însemna că se născuse exact în ziua în care se născuse şi el.

Prin perdelele groase nu pătrundea nici cea mai mică rază de lumină. Din când în când, dar i se păru că mai slab, siroco bătea în zidurile exterioare ale palatului. Departe, vuietul lagunei era neobosit.

Orologiul clopotniţei vecine îl trezi pe Valerio la şapte şi treizeci. Tânărul încercă să se mai odihnească câteva minute, dar nevoia imperioasă de a realiza întâlnirea aceea faimoasă nu-i dădea pace. Şi se sculă.

În timp ce era sub duş, îl năpădiră câteva amintiri răzleţe din visul avut, rezultat al experienţelor din ziua precedentă, care se amestecaseră într-un *cocktail* oarecum apăsător. Îşi amintea că fusese martorul unei morţi prin înecare, şi înecatul era Emiliano Sagrès, impiegatul de la poştă. Îl văzuse dispărând într-o străduţă din oraşul acela, înghiţit de o prăpastie care se căscase pe neaşteptate. În timp ce omul dispărea în bulboana neagră de apă, Valerio se afla aproape de el, dar în imposibilitatea de a face o mişcare.

Cine ştie dacă va fi reuşit să-şi ia medicamentul fără linguriţă? se gândi Valerio, și încercă pentru omuleţul acela un sentiment de duioşie şi de înţelegere; dacă el însuşi trăia sub o anumită tensiune, ce efect putea să aibă invitaţia aceea asupra unei persoane ca Emiliano Sagrès?

Se auzi un uşor ciocănit în uşă. Era Martino: „Bună ziua, domnule, aţi dormit bine?”

„Puţin, dar nu din vina patului.”

„Îmi pare rău, domnule. Sper ca în noaptea următoare să puteţi să vă odihniţi mai mult.”

„Nu cred, Martino. După ce-l întâlnesc pe domnul Canal, va trebui să plec imediat.”

„Există un mic inconvenient, domnule. Întâlnirea va trebui să fie amânată pentru...”

„Iar! Dar eu am treburi la care nu pot să renunţ! Şi, de altfel, trebuie să cunosc şi eu, în sfârşit, motivul acestei invitaţii!”

„Aş vrea să pot să vă fiu de folos, domnule, dar. Din păcate, nu sunt la curent. Domnul Canal a telefonat, se scuză şi vă roagă să mai aveţi încă puţină răbdare, dar m-a rugat să vă spun că această întâlnire este necesară.”

„Întâlnire, care după câte se pare, va fi în trei.”

„Poftiţi?”

„Domnul Emiliano Sagrès. Nu îl cunoşti?”

„Desigur, domnule, dar n-aş putea să vă spun dacă va fi o întâlnire în trei. Domnul Canal nu a precizat asta.”

„Bine, bine. Spune-i domnului Canal, dacă vei mai avea ocazia să-i vorbeşti, că în orice caz, mâine seară eu va trebui să plec.”

„Îi voi spune, domnule. Văd că v-aţi şi îmbrăcat. După câte-mi dau seama, nu doriţi micul dejun în cameră.”

„Într-adevăr.”

„Poftiţi pe aici.”

„Spune-mi, te rog, Martino, într-un palat atât de mare nu am văzut personal de serviciu. Cum o posibil?”

„Personalul de serviciu e redus în această perioadă a anului, domnule. Domnul Canal îşi redeschide salonul numai peste două luni. Pentru moment, mă ocup doar eu.”

„Înţeleg.” Dar răspunsul lui Martino nu reuşi să-l convingă câtuşi de puţin pe Valerio.

Colţul micii săli, pregătit pentru micul dejun, ar fi produs

încântarea celui mai rafinat anticar şi a celui mai exigent estet. Nu prea departe de masa lui, erau pregătite încă alte două. Printr-o fereastră cu două arcade, cu linii armonioase, Valerio putea să vadă o parte din oraş. Cerul era încă plumburiu şi nu dădea semne de înseninare. Vântul scăzuse în intensitate, dar nu încetase cu totul. Mai rămânea de văzut situaţia mareei.

Aproape terminase micul dejun dar impiegatul de 1a poştă nu se arătase încă.

Tocmai se ridica, când uşa se deschise şi Martino introduse un om scund şi îndesat, cu o mică valiză în mână, căruia îi indică una din cele două mese libere. În timp ce se aşeza, omul făcu un semn fugar de salut către Valerio.

Noul venit părea foarte grăbit şi fără nicio intenţie de a lega vreo conversaţie. Comportarea lui denota o profundă contrariere. Cu gesturi agitate îşi turnă ceaiul şi-şi unse cu unt două felii de pâine prăjită. Operaţia respectivă era dificilă pentru el, fiindcă mâna stângă îi era foarte vizibil bandajată, lucru care-i sporea nervozitatea. Faptul că nu-şi ridica privirile de pe masă demonstra clar că nu voia să dea niciun prilej de conversaţie.

Dar Valerio era hotărât să obţină informaţii.

„Mă numesc Valerio Sagredo”, se prezentă el. „Şi dumneavoastră trebuie să-l vedeţi pe Marcandrea Canal?”

„Jacques Delsagre”, spuse celălalt, fără să ridice ochii şi continuând să se ocupe cu untul şi feliile lui de pâine. Dar cele două cuvinte fuseseră de ajuns ca să trădeze un accent străin, confirmat şi de nume. Tipul părea hotărât nu numai să nu continue dialogul, dar nici măcar să răspundă la întrebarea care-i fusese adresată.

„Va trebui să aşteptaţi pentru a putea sta de vorbă cu el, domnule Delsagre”, încercă din nou Valerio.

„Da, mi s-a spus. Un lucru de necrezut.”

„V-a dat peste cap şi proiectele dumneavoastră.”

Omul se uită la Valerio pentru prima dată. „Dumneavoastră sunteţi un om de afaceri?”

„Da, şi foarte ocupat. Ca şi dumneavoastră, bănuiesc.”

„Dacă într-adevăr sunteţi un om de afaceri, puteţi foarte bine să mă înţelegeţi. Şi tocmai în zilele astea…”

„N-aţi fixat dumneavoastră întâlnirea?”

Omul se opri din frenetica lui activitate cu cuţitaşul şi cu feliile de pâine. „De ce? Şi cum se face că ştiţi că trebuie să-l întâlnesc

pe Canal?”
„Se pare că dumneavoastră sunteţi cel de al treilea invitat.”
Delsagre îşi trecu încet şervetul peste buze, fixându-l pe Valerio. „Ce e asta, o farsă? Atenţie, totuşi, eu nu sunt obişnuit cu astfel de lucruri. Dumneavoastră faceţi parte din acest…”
Îşi căuta cuvintele, dar Valerio i-o luă înainte. „Colocviu? Da, dar fără voia mea, pentru că nu cunosc motivul invitaţiei. Dumneavoastră îl cunoaşteţi?”
Delsagre îşi drese vocea. „Eh!… nu, dar, în sfârşit o invitaţie din partea lui Canal nu e ceva obişnuit şi, în situaţia mea… anumite legături pot totdeauna să fie utile, pentru ambele părţi, desigur. Numai că eu sunt obişnuit să-mi programez minut cu minut angajamentele, timpul meu e preţios.”
„Îmi închipui”, încuviinţă Valerio. „Finanţe?”
Delsagre dădu din cap şi reîncepu să ungă cu unt o felie de pâine. „Armare maritimă. Sediul la Zürich, cu sucursale în întreaga lume.”
Mâna bandajată provocă o *defaillance* şi felia de pâine căzu pe jos. Delsagre înjură în *argot.*
„Un accident?” întrebă Valerio.
Întrebarea aceasta păru să-l încurce nespus pe Delsagre. După un mormăit ininteligibil, se hotărî să răspundă. „O aşchie de lemn. Pregăteam parcul reşedinţei mele de la Zürich pentru mâine… o ocazie care mă priveşte.”
Mai înainte de a se putea opri, Valerio se auzi întrebând: „Ziua dumneavoastră de naştere?”
Pentru a doua oară, Delsagre rămase nemişcat privindu-l pe Valerio, şi acum, în ochii lui uşor tiroidieni, se oglindea bănuiala. Valerio puse acum totul în joc, fiindcă expresia aceea îi confirmase veridicitatea supoziţiei lui. „Cea de a treizeci şi patra aniversare a dumneavoastră, presupun.”
Delsagre se ridică încet şi se apropie de Valerio cu şervetul într-o mână. „Un moment”, zise cu o voce scăzută. „Cine sunteţi dumneavoastră şi cum se face că ştiţi toate aceste lucruri?”
Valerio era preocupat, şi asta nu numai din cauza apropierii omului. Se ridică şi el, la rându-i. „Vedeţi, există o coincidenţă. După cât se pare, Marcandrea Canal are o slăbiciune pentru o anumită dată. Împreună cu dumneavoastră suntem aici trei care împlinim treizeci şi patru de ani peste două zile.”
„Şi ce înseamnă asta?”

Valerio ridică din umeri. „Habar nu am. Singurul lucru pe care mi-l doresc este ca domnul Canal să nu aibă intenţia sări adune aici pe toţi cei care vor sărbători respectiva dată. Încep să cred că, dată fiind personalitatea gazdei noastre, se distrează de pe acum observând cum reacţionăm. Şi cred că, în acest moment, ar fi o prostie să abandonăm. Poate că mâine vom avea dezlegarea. Dumneavoastră ce părere aveţi?”

Delsagre răbufni. „Sper numai ca toată situaţia asta să poată avea o justificare. Sunt nevoit să vă părăsesc acum. Trebuie să-mi văd mai departe de afacerile mele, chiar dacă mă aflu în oraşul ăsta de nebuni. Bună ziua.” Şi. Luându-şi valiza, se îndreptă spre ieşire.

O jumătate de oră mai târziu, Valerio luase din nou contact cu oraşul. Apa de pe străzi părea să se fi oprit la nivelul nopţii precedente, şi oamenii continuau să-şi desfăşoare activităţile proprii cu normalitatea de fiecare zi.

Obţinuse de la Martino câteva sugestii ca să poată petrece într-un mod cât mai banal cu putinţă ceasurile care îl mai despărţeau de întâlnirea cu Serena, la adăpătoare. Din păcate, neluând în consideraţie posibilitatea că nici în dimineaţa aceea n-avea să aibă loc întâlnirea cu Marcandrea Canal, lăsase neschimbată ora întâlnirii cu fata.

Micul plan al oraşului pe care şi-l procurase Valerio era, în mod firesc, aproximativ, dată fiind alcătuirea labirintică a oraşului. I-a servit să-şi programeze o vizită în locurile cele mai recomandate, dar i-a prilejuit oarecum şi răsfoirea unui *depliant* obişnuit.

După-amiază acordă vizitării o atenţie mai susţinută.

La Biblioteca Marciana reuşi să-şi satisfacă o curiozitate rămasă nesatisfăcută de când văzuse pentru prima oară palatul lui Marcandrea Canal. Volumul pe care îl avea acum în mâini oferea o scurtă descriere a locului în care se înălţa palatul:

„*Sacca* – Loc în care apa pătrunde şi formează un fel de radă. Cea mai mare parte din ele s-au astupat cu pământ. O astfel de operaţie, a fost autorizată de Senat prin decretul din 3 decembrie 1460 şi a continuat ulterior, fiindcă se citeşte că şi în 1675 au fost astupate cu pământ douăsprezece *sacche;* graţie unui decret a fost lăsată intactă numai aceea de la «Casin degli Spiriti» “.

„Casin degli Spiriti – Denumit astfel din cauza unor zgomote

misterioase, care se spune că se aud acolo, produse poate de vânt, sau din cauza ecoului care retrimite în mod distinct de la acea casă toate cuvintele pronunţate la extremitatea temeliei, fenomen considerat de superstiţia populară drept o farsă diavolească.”

Nici nu se putea ca un personaj ca Marcandrea Canal să nu-şi aleagă pentru locuinţa sa un loc cu o istorie mai puţin stranie. Oricum, nu haloul de mister care înconjura palatul a fost ceea ce a imprimat un viraj brusc şederii lui Valerio în respectivul oraş, ci două fapte verificate în acea scurtă după-amiază, mai înaintea întâlnirii lui cu Serena.

Dăduse aproape ocol sălilor „Şcolii lui S. Rocco”, când se trezi înaintea ochilor cu un triptic al unui anonim, care reprezenta *Cele trei morţi ale lui Aloysius Sagredi.* Cele trei imagini erau scene ale unor morţi solitare, înfruntate cu groază de aceeaşi unică persoană. Pictura centrală reprezenta spânzurarea, cea din stânga sfâşierea de către nişte animale groaznice, iar cea din dreapta, înecarea.

Cuprins de curiozitate, Valerio consultă ghidul cumpărat la intrarea Muzeului şi, pe măsură ce parcurgea istoricul acelei compoziţii stranii, se simţea stăpânit de un sentiment de nelinişte, de o senzaţie de iminenţă, pe care o ai atunci când intuieşti o legătură cu alte realităţi, încă necunoscute.

Mai devreme sau mai târziu avea să se facă, pe neaşteptate lumină, şi atunci anumite fapte, situaţii şi cuvinte aveau să-şi asume adevărata lor semnificaţie.

Descrierea făcută tripticului privea o legendă foarte veche, după care un om cu numele de Aloysius Sagredi fusese condamnat printr-o vrăjitorie să îndure o întreită moarte.

Valerio rămase multă vreme ca hipnotizat în faţa tripticului; în penumbra sălii, cele trei chipuri răvăşite de durere şi de frică emanau o fascinaţie de la care era cu neputinţă să te sustragi; artistul scosese în evidenţă diversele chinuri la care fusese condamnat Aloysius Sagredi, modificând în mod magistral anumite trăsături ale aceluiaşi chip.

Apoi a venit momentul în care s-a făcut lumină, şi în mintea lui Valerio a căpătat contur mozaicul alcătuit din fapte, senzaţii şi cuvinte, până în momentul acela izolate şi lipsite de semnificaţie.

Şi atunci îl trecu o sudoare rece şi, pentru o clipă, vederea i se

întunecă. Făcu un efort ca să raţioneze, ca să includă acele gânduri în contextul oarecum paradoxal în care trăia de câteva zile, dar nu mai izbutea să considere anumite fapte drept coincidenţe, se simţea de-acum prizonier într-o plasă vicleană din care nu mai putea scăpa. Nu, o ocazie mai avea, unica: trebuia să fugă din oraşul acela, să părăsească cât mai grabnic palatul lui Marcandrea Canal… Un alt raţionament însă îl lăsă din nou pradă neliniştii: părăsirea oraşului nu l-ar fi eliberat, fiindcă, aşa cum fusese racolat odată, putea fi din nou. Era în mâinile lui Canal.

Dar, poate Canal n-avea nici-un amestec, iar invitaţia lui ar fi putut dimpotrivă, să fie un avertisment, un gest de prietenie faţă de victima unui complot pe care numai el, datorită vieţii lui extravagante, îl descoperise.

Valerio stătea nemişcat în faţa tripticului, complet detaşat de tot ce-l înconjura. Universul se concentrase în acele trei chipuri, fiecare dintre ele reamintind respectivele fizionomii, a impiegatului de la poştă, a armatorului elveţian şi a lui. Trei persoane atât de deosebite, apropiate de o dată, cea a naşterii lor, şi de un nume. Pentru că matricea Sagredo, Sagrès şi Delsagre era aceeaşi. Şi acel numitor comun îi ducea către numele lui Aloysius Sagredi, omul care, după legendă, fusese condamnat să moară de trei ori.

De un lucru era acum Valerio sigur: Marcandrea Canal nu mai trebuia să aştepte pe nimeni. Acum erau toţi trei şi întâlnirea putea să aibă loc. A doua zi dimineaţa.

Numai că a doua zi dimineaţa el n-avea să mai fie, deoarece chiar dacă nu era soluţia definitivă, avea să evadeze din acea stranie atmosferă care îl acaparase încă de la primul său contact cu oraşul, ba mai înainte chiar, atunci tind taxiul fusese răsturnat de un nor care nu putea să existe.

„Domnule… mă auziţi?” Custodele atinse uşor braţul lui Valerio. „Se închide muzeul, domnule. Dacă vreţi să mai admiraţi tabloul acela, reveniţi mâine dimineaţă la nouă”.

„Ce… ce spuneţi?”

Custodele îl privi cu atenţie. „Nu vă simţiţi bine?”

„Ba da, cum să nu, dar eram puţin dus pe gânduri. Bine, deci mâine dimineaţă…”

„Vă înţeleg, să ştiţi! Nu sunteţi primul care se simte fascinat. În ghidul dumneavoastră nu scrie, dar tabloul acesta a fost chiar

cauza câtorva tragedii. Are o influenţă aproape malefică. Desigur, în bună parte trebuie pusă însă pe seama sugestiei. În orice caz, cu privire la o moarte cel puţin, există o certitudine absolută.”

„Cauzată de tablou?”

Custodele încuviinţă cu hotărâre. „S-a întâmplat acum vreo zece ani; un străin, închipuiţi-vă, cu soţia şi copiii. Privea tabloul acela când, pe neaşteptate, fu cuprins de nebunie, alergă spre masa pe care se afla un cuţit de tăiat hârtie şi şi-l înfipse în beregată. A murit chiar aici, în faţa pânzei. Domnule, sunteţi sigur că vă simţiţi bine? Păreţi puţin cam palid...”

„Nu e nimic. O ameţeală, mulţumesc...”

Valerio ieşi, şi realitatea de toate zilele îl reechilibră. O realitate în fond cam stranie de vreme ce existau oameni care mergeau la un metru deasupra pământului, pe o reţea de drumuri sprijinite pe piloţi din lemn, de vreme ce treceau stoluri de păsări care se transformau în zbor şi nimeni nu ştia încotro se îndreaptă şi de vreme ce peştii puteau să-ţi sară în mână ca să fie mângâiaţi.

Dar cel puţin se eliberase de viziunea aceea înspăimântătoare. Acum trebuia să facă un plan, trebuia să învingă absurdul cu concreteţea şi cu logica.

Pentru început, intră în primul bar şi se aşeză în faţa unui *whisky* dublu. Mâncă şi două *toast*-uri, mai ales ca să poată bea încă un *whisky* dublu fără să se îmbete.

Se simţi mai bine, şi începu să-şi adune gândurile, cântărind raţional întreaga situaţie din unghiuri diferite, eliminând sau acordând pondere anumitor elemente, dar, mai ales, deposedând-o de acea aură de mister căreia, poate, îi acordase prea multă importanţă.

Când Valerio ieşi din bar, cerul se întunecase de-a binelea. Hotărârea gravă luată în faţa tripticului pictorului anonim fusese anulată şi programul iniţial fusese radical modificat: n-avea să mai fugă nici de anticar, nici de acel oraş, ci, dimpotrivă, avea să meargă până la capăt.

Când acceptase invitaţia lui Marcandrea Canal, existase în el entuziasmul pentru neprevăzut şi hotărârea de a folosi evenimentul acela drept un salt într-o dimensiune de acum închisă şi de a o gusta cât mai mult cu putinţă. Contactul cu un oraş în afara timpului întărise dorinţa aceea, sporindu-i

fascinaţia, ca în „Tunelul Misterului”, în care întâlnirile puteau să înspăimânte, dar oamenii nu încetau, datorită acestui motiv să pătrundă în el.

Şi totuşi exista ceva, într-un ungher al minţii lui, care rânjea batjocoritor. Şi era, poate, pretextul care îi impusese alegerea: să fi fugit din oraş ar fi însemnat să nu o mai vadă pe Serena. Amintirea fetei îi marcase profund până acum şederea acolo, iar enervarea provocată de întârzierea lui Marcandrea Canal era pură ipocrizie. Întârzierea respectivă însemna mai mult timp cu Serena şi, în definitiv, asta căuta el – să găsească o scuză ca să mai zăbovească în oraş. Pentru că Serena devenise foarte importantă pentru el.

Vântul siroco nu mai pătrundea cu şuieratul lui trist în labirintul străzilor. Era mai frig acum, iar cerul anunţa zăpadă. Zidurile caselor erau tivite de o fâşie de umezeală lăsată de apa care scădea, nemaifiind menţinută de forţa vântului. Lumea vorbea despre acest fapt şi părerea cea mai răspândită era că apa avea să rămână ridicată şi-n ziua următoare, pentru că n-ar fi avut timp să scadă complet înainte de următorul flux al mareei.

Valerio se uită în planul oraşului, căutând drumul pe care să ajungă la piaţa cu adăpătoare, dar avea timp suficient; nu se mai uită pe hartă, ci o porni de-a lungul pasarelelor luându-se numai după propria lui intuiţie.

De multe ori cobora de pe pasarelă ca să parcurgă străzi secundare, care erau nişte fisuri întunecate, şi înainta anevoie prin apa stătută.

Cu toate că cizmele erau groase, frigul pătrundea şi îi amorţea picioarele. Dar nu putea să se abţină de la mersul acela ciudat.

Apa, în timpul zilelor acelora de maree înaltă, se populase: obiecte de tot felul urmau încet curente care se scurgeau prin deschizături ascunse, în locuri necunoscute, în pivniţe vechi, în hrube create de-a lungul secolelor de muşcăturile sării şi de eternul asalt al valurilor.

Lui Valerio i se dezvăluia imaginea unor planuri de viaţă suprapuse, unde, în cel inferior, existau legi deloc asemănătoare cu acelea care guvernau lumea normală. Poate, se gândi, anumite aspecte neliniştitoare nu erau decât reflectarea unor situaţii considerate acolo jos absolut normale şi care, prin nişte

defazări de neînţeles, ţâşneau la suprafaţă. Poate, acolo jos, era normal ca peştii să aibă comportări de pisici şi să vină să toarcă în mâinile… cui?

Valerio zâmbi. Se lăsase încă o dată purtat de imaginaţie. Existau ramificaţii care, desprinzându-se din pasarela principală, pătrundeau în parterele locuinţelor. Prin câte-o uşă întredeschisă, Valerio zărea mobile ridicate deasupra nivelului apei, sau agăţate de tavane cu nişte scripeţi mici dar solizi. Existau dulapuri, mese şi paturi care se legănau susţinute de frânghiile ce coborau din tavan. Anumite mobile, care nu puteau fi ridicate pentru că înălţimea lor nu o permitea, fuseseră scurtate şi transformate, şi acum lăsau să le atârne în apă nişte picioare foarte lungi.

Din interiorul parterelor răsunau glasuri de copii, care profitau de situaţie ca să-şi transforme jocurile lor normale. Acum jocul de-a războiul nu mai consta în a se fugări în jurul mesei şi-n a arunca scaunele în picioarele adversarului pentru a-i împiedica mişcările, ci se transformase într-un duel aerian, şi băieţii trăgeau unul în altul cu proiectile de carton, cu praştii şi sarbacane, evoluând pe scaune spânzurate de tavan, solid legaţi de ele ca să nu cadă în apă.

Luminile magazinelor şi ale caselor se multiplicau pe suprafaţa lichidă, agitată încontinuu de trecători sau de cărucioare cu lungi labe de păianjen, la ale căror extremităţi existau roţi mobile pentru a putea depăşi uşor treptele podurilor.

Începură să cadă câţiva fulgi de zăpadă. Erau nişte fulgi mai degrabă pufoşi, dată fiind temperatura, nu atât de scăzută. Cădeau în apă şi se topeau. Cei care cădeau pe pasarele, se transformau imediat într-o mâzgă neagră. Iar cei care se aşezau pe oameni, le punctau pentru câteva clipe cu alb veşmintele, ca îndată după aceea să se transforme în stropi strălucitori de apă.

Aş *vrea să trăiesc aici un an,* se gândi Valerio, şi imediat se minună de gândul acela. Pe neaşteptate îşi dădu seama că nu-i telefonase încă Monicăi. Timpul, desigur, nu-i lipsise. Era pentru prima oară când, având posibilitatea, lăsase să treacă trei zile fără să-i telefoneze soţiei lui. Cu siguranţă că avea s-o facă mai târziu.

Invizibil, un avion trecu pe deasupra oraşului. Pentru câteva secunde, totul fu învăluit în zbârnâitul şuierător al jet-urilor, o

pânză uriaşă sfâşiată de un gigant; apoi sunetul rulă departe, înăbuşit, târând în urma lui o dâră de ecouri. Din nişele scobite ale hornurilor, din jgheaburi, se înălţară în zbor stoluri de păsări. Dădură un larg ocol pe deasupra acoperişurilor şi apoi se reîntoarseră la cuiburile pe care le abandonaseră. De la niveluri mai înalte, din clopotniţe şi de pe terasele acoperişurilor, alte păsări îşi luară zborul, înspăimântate. În întuneric, se auzeau strigăte care îi aminteau lui Valerio de straniile păsări migratoare care-şi schimbau înfăţişarea în timpul eternului lor zbor spre răsărit. Pe măsură ce se apropia de centrul oraşului, mersul de-a lungul pasarelei devenea tot mai dificil; era ora la care birourile se închideau şi lumea se întorcea acasă.

Valerio continua să înainteze cu paşi înceţi. Cu tot mersul anevoios, sosi în piaţa cu adăpătoare cu cel puţin o jumătate de oră mai devreme. La marginea pieţei se înălţa din apă un chioşc cu ziare, aşezat pe piedestalul său luminos.

Valerio cumpără un ziar, o foaie locală care, ca oricare altă ediţie de seară, avea pe prima pagină obişnuitele titluri cu litere de-o şchioapă. În seara aceea, anunţul senzaţional era în legătură cu descoperirea unui corp adus la mal de maree. Un eveniment, se gândi Valerio, care în oraşul acela ar fi trebuit să fie oarecum normal.

Era şi fotografia cadavrului şi, într-un chenar, chipul victimei reprodus din buletinul de identitate. Din pagina ziarului, Emiliano Sagrès îl privea pe Valerio drept în ochi, surâzător, cu coroana de păr în jurul craniului, cu chipul lui de şoarece.

Articolul relata:

„Corpul unui bărbat a fost găsit în zorii zilei de astăzi pe ţărmul de la «Sacca del Casin degli Spiriti». Date fiind caracteristicile locului, se poate deduce că trupul nefericitului a fost adus de fluxul mareei în acea parte închisă a apei.

Cercetările au stabilit că moartea a fost provocată prin înecare. Este vorba de Emiliano Sagrès, un om de treizeci şi patru de ani, cu domiciliul în Moncalieri, care se afla în oraşul nostru din motive necunoscute încă.

Primele cercetări au fost făcute în hoteluri şi pensiuni, dar respectivul nume nu rezultă să fi fost înregistrat. Identificarea a fost făcută datorită unui document aflat într-un portofel din plastic, împreună cu câteva bancnote fără mare valoare. Există un amănunt ciudat: în momentul descoperirii cadavrului, omul

avea pe el un halat de casă. S-au emis unele ipoteze: Sagrès s-ar fi putut îndepărta de locul unde locuia din motive personale, fapt care nu pare prea plauzibil; în zilele acestea cu maree înaltă, străzile nu-ţi prea îngăduie o asemenea vestimentaţie. Sau poate că a fost aruncat deja mort în apele lagunei. Această ipoteză ar denota însă o lipsă de experienţă: într-adevăr, oricine are de-a face cu mareele cunoaşte şi mecanismul care ar fi adus trupul spre oraş, mai cu seamă în această perioadă. După primele cercetări rezultă că decesul ar fi avut loc chiar în această noapte.

Nu este eliminată nici ipoteza sinuciderii. Oricum, pentru moment, ne aflăm încă în sfera ipotezelor. Sunt în curs expertize din partea secţiei criminalistice a poliţiei pentru a clarifica această moarte, un fapt de altfel destul de obişnuit în oraşul nostru.

Macabra descoperire a fost făcută în dimineaţa aceasta de un trecător, care se ducea la lucru. Corpul plutea cu faţa-n jos, în preajma zidului care delimitează parcul «Casin degli Spiriti», locuinţa lui Marcandrea Canal, celebrul personaj cunoscut în întreaga lume pentru multilaterala sa activitate.

Un corespondent al nostru a cerut să-i vorbească, dar majordomul său a spus că Marcandrea Canal e absent de câteva zile şi că urmează să se înapoieze în această seară.

Un amănunt: Emiliano Sagrès urma să împlinească mâine treizeci şi patru de ani."

III

UN SCRÂNCIOB. Asta era senzaţia pe care o avea acum Valerio: că se găsea într-un scrânciob care-l purta de la o extremitate la alta în interpretarea contextului în care se afla, fără să aibă posibilitatea să capete o viziune obiectivă.

Acum mai era şi moartea lui Emiliano Sagrès, care trebuia fie introdusă în explicaţiile plauzibile, fie încadrată forţat în rândul coincidenţelor.

Vorbise cu Sagrès în noaptea precedentă, se despărţise de el în timp ce intra în camera lui să-şi ia medicamentul, cu halatul îmbrăcat peste pijama, aceeaşi vestimentaţie pe care o purta cadavrul. Poate că ieşise imediat după aceea din cameră, nefiind hotărât să-şi ia medicamentul direct din flacon, se

învârtise prin casă fără să-i ceară ajutor lui Martino, ca să nu deranjeze. O comportare incredibilă, dar compatibilă probabil cu personalitatea lui de impiegat. Poate intervenise o stare proastă neaşteptată, căutase să ia o gură de aer la fereastră, căzuse. Moartea unui om putea să fie, fără nicio îndoială, explicată într-o mie de feluri, toate plauzibile şi raţionale. Numai că omul respectiv era Emiliano Sagrès, de care Valerio era legat, împreună cu Jacques Delsagre, prin aceeaşi zi de naştere şi prin aceeaşi rădăcină a numelui. Şi aşa cum era prevăzut în tripticul artistului anonim, el plecase din această lume conform uneia din morţile lui Aloysius Sagredi.

Nu era necesar ca Valerio să revadă tabloul; interpretarea dată de pictor pentru a zugrăvi pe chipul lui Aloysius moartea prin înec condusese la o asemănare impresionantă cu Emiliano Sagrès: gura căscată în căutarea aerului alungea faţa şi scobea obrajii, iar şuviţele de păr lipite de craniu te făceau să te gândeşti la botul unui şoarece.

Cu un gest mecanic, Valerio îşi lărgi nodul cravatei. Acum, printre coincidenţe, se infiltrase moartea. O referire stranie îi trecu prin minte: Jung se gândise la un sistem de coincidenţe ca la o ordonare a realităţii, independent de principiul cauzal. În triptic el ocupa panoul din stânga, şi era devorat de nişte animale monstruoase. Ce animal ar fi putut să-i provoace moartea? Unul din peştii aceia care săreau afară din apă, dar având nişte dimensiuni enorme? Sau vreo pasăre care, în una din transformările ei, devenea un monstru infam şi îl ducea în cuibul său necunoscut, către răsărit?

Inca o dată soluţia îi apăru sub forma fugii. Chipul lui Emiliano Sagrès continua să-l fixeze zâmbitor din ziar, incredibil de viu, aşa cum şi-l amintea că era cu câteva ore mai înainte.

Un chip veni să se suprapună, ascuns în parte de o fluturare de păr negru. Era Serena, care se apropiase de el în tăcere şi-şi strecurase în glumă capul între el şi ziar, privindu-l de jos în sus.

„Ciao”, zise Serena, continuând să-l privească caraghios din poziţia aceea. Apoi se ridică şi-l sărută pe obraz.

Valerio se uită. La fată cu o expresie absentă. „Scuză-mă, Serena”. O sărută.

„Aşadar?” întrebă Serena. „Cum a mers?”

„Nu’ ştiu, nu…”

Fata încruntă sprâncenele. „Ei, mă auzi?”

„Da, sigur. Sunt puţin dezorientat, asta e tot”.

„Atunci înseamnă că te-a dezamăgit Canal. Ce voia?”

Valerio clătină din cap. „Nu l-am văzut încă. Se întoarce în seara asta, cel puţin aşa mi s-a spus. Oricum, cred că nu mă mai interesează.”

Zâmbetul dispăru de pe chipul fetei. „S-a întâmplat ceva?”

Valerio îi întinse ziarul. Serena parcurse în grabă articolul. „E cineva pe care-l cunoşti?”

Valerio nu răspunse la întrebare. „Ascultă Serena”, spuse, „există în oraşul ăsta blestemat vreun loc în care să poţi să te aşezi fără să-ţi uzi fundul?”

Serena izbucni într-un hohot de râs. „Greu. Eu însă cunosc unul care ar putea să-ţi convină. E uscat, ferit de ochi indiscreţi şi în acelaşi timp sub cerul liber. Şi se stă şi la căldură.” Spunând asta îşi trecu un deget peste faţa lui Valerio, oprindu-şi-l pe buzele lui. „Dacă te duc să vezi locul acela, ai să-mi spui ce s-a întâmplat?” Valerio consimţi, cu un aer serios. „Foarte bine, să mergem.”

În timpul drumului Serena nu redeschise discuţia. Nu-i întrebă nimic despre motivul respectivei comportări, şi Valerio îi fu recunoscător.

Când traversară o zonă deosebit de luminată, Valerio scoase din buzunar cele două fotografii şi, fără să spună nimic, i le întinse Serenei.

„Fotografia de la tragerea la ţintă!” exclamă fata. „Vrei să mi-o dai mie? Mi-ar plăcea s-o am!” „Poate n-ai văzut decât una”, zise Valerio şi privi atent chipul fetei.

Serena zăbovi un moment, mai mult decât ar fi fost necesar, în aparenţă surprinsă. Apoi cercetă fotografiile. „Pe asta”, zise, indicând-o pe cea făcută a doua în timp, „pe asta n-am văzut-o.”

„Într-adevăr, nu puteai s-o fi văzut, fiindcă a fost făcută când tu erai pe pasarelă să mă aştepţi iar eu, în zăpăceală, nu ţi-am arătat-o.”

„Ei”, zise Serena, „nu a fost chiar aşa. Mă îndepărtasem, dar apoi am văzut că te pregăteai să mai tragi încă o dată, şi atunci m-am apropiat, dar am rămas la oarecare distanţă ca să nu te deranjez când aveai să ocheşti. După aceea, lumea ne-a despărţit şi am ajuns la pasarelă înaintea ta. Poate că, privind cu atenţie, ar trebui să fiu şi în fotografia asta. Lasă-mă să mă

uit mai bine, “ Valerio urmărea cu cea mai mare încordare cuvintele fetei. Putea să fie cum zicea ea, dar, putea să fie şi o justificare construită pe moment.

„Uite-mă”, exclamă Serena. „Sunt, Valerio! Uite, între băieţii ăştia doi, vezi? E neclară imaginea, dar cea de acolo sunt eu!”

Serena băgă de seamă că Valerio n-o urmărea.

„Oh, ei hai, Valerio! Pot să ştiu şi eu ce ai?”

Tânărul ridică din umeri. „Nimic, m-a impresionat ştirea aceea din ziar, asta-i tot.”

„Atunci era cineva pe care-l cunoşteai.”

„Da.”

„Îmi pare rău. Sper că nu este o rudă.”

„Cine ştie”, zise Valerio, ca şi cum ar fi gândit cu voce tare.

Fata îl apucă de braţ, obligându-l s-o privească. „E ceva care-mi ascunzi şi despre care nu vrei să vorbeşti. N-am să insist, dar, dacă pot să fac ceva pentru…”

Valerio ar fi vrut s-o ia în braţe şi să dea uitării totul. „Ţi-ar face plăcere să păstrezi tu fotografiile astea?” spuse el.

„Foarte multă.” Zâmbetul reapăru pe buzele Serenei. „Putem să facem câte o copie şi în felul ăsta o să le avem amândoi”.

„Bine, ai grijă tu de asta.” Şi-i dădu fotografiile fetei, strecurându-i-le în buzunarul jachetei.

Serena avea acelaşi teanc de hârtii şi de dosare, ceea ce pentru Valerio fu un prilej să schimbe subiectul conversaţiei. Fata îi arătă o foaie. „Desene. Completez partea de ilustraţii la o lucrare despre Bizanţ, dezvoltarea şi influenţa artei bizantine. Este teza mea de licenţă pe care o pregătesc pentru o editură. De aproape trei luni cutreier oraşul ca să copiez mozaicuri şi bucăţi de marmură. În monografie există o secţiune fotografică şi o alta grafică. Pe cea fotografică am completat-o deja, dar nu mă prea mulţumeşte. Prefer să desenez.”

Valerio asculta, dar fata îşi dădu seama că gândurile lui erau în altă parte. „Vrei să trecem? Mie îmi place foarte mult.”

Valerio se opri, cu mâinile înfundate în buzunare. O privi îndelung pe fată, drept în ochi, apoi o îmbrăţişă, lipindu-şi faţa de părul ei. Ţinea ochii închişi – aut de strânşi încât vedea dansând prin faţa lor un nor de mici puncte luminoase –, căutând să îndepărteze tot ceea ce se întâmplase, tot ceea ce se întâmpla, și chiar şi ceea ce se temea că ar putea să se întâmple.

Serena îi răspunse la îmbrăţişare şi Valerio îi simţi mâna mângâindu-i uşor ceafa.

„Valerio” zise fata, „spune-mi la ce te gândeşti.”

„Nu acum. Mai târziu, poate.”

„Vino, să mergem în locul despre care ţi-am vorbit. Ai să vezi, o să-ţi placă.”

„E casa ta, nu-i aşa?”

„Are vreo importanţă?”

„Nu, nicio importanţă.” Valerio se desprinse de fată şi o luă de mână. „Ştii ceva?” îi zise. „Poate o să-ţi pară ciudat, sau retoric, cum vrei s-o iei, dar în momentul ăsta tu eşti lucrul cel mai important pentru mine.”

„Oh, oh, vă compromiteţi, domnule. E mai bine să lăsaţi o portiţă deschisă pentru o eventuală retragere neaşteptată.”

„Nu glumesc.” Şi în glasul lui exista o tonalitate care nu îngăduia nicio îndoială.

Cei doi îşi reluară drumul. Fâşia de umezeală de pe ziduri se lărgea treptat. Lapoviţă încetase, dar cerul era un linţoliu în întregime negru. Magazinele se închideau şi pe străzi nu mai rămânea decât lumina slabă a felinarelor.

„Apa scade” spuse Valerio.

„Poate că mâine vom fi pe uscat.”

„Dar unde o să se ducă toată apa asta?”

„Se întoarce în lagună, de unde a venit.”

„Şi pe urmă se reîntoarce pe străzi. E ca o respiraţie.”

„Asta e viaţa oraşului. Dacă n-ar fi apa, oraşul n-ar exista.”

„Tu crezi în legende?”

Serena nu răspunse imediat. „Nu există legendă care să nu aibă un miez de adevăr. Legendele nu sunt altceva decât adevăruri alterate, reordonate, adaptate.”

„Dar în punctul de plecare, în faptul ieşit din comun de la care a pornit legenda, în acela crezi?”

„Da, desigur. E de ajuns să dai la o parte tot ceea ce s-a construit împrejur. Dar tu simţi o nevoie disperată să vorbeşti cu cineva, nu-i aşa?”

Valerio zâmbi, dar era un zâmbet silit. „E vina mea. Fiecare trebuie să stea la locul lui, să nu dea buzna niciodată pe domeniul altuia.”

„Ce vrei să spui?”

„Ăsta nu e locul meu.”

„Dar, dacă nu greşesc, nu tu ai fost cel care a ales să vii aici. Ai răspuns unei invitaţii a lui Marcandrea Canal, nu-i aşa?”

„Într-adevăr. Dar nu mă gândeam la asta. Mă refeream la hotărârea de a trăi o paranteză în afara schemelor. Nu sunt făcut pentru asemenea lucruri, sunt, deja, prea îmbibat de concreteţe, iar acum sufăr consecinţele.”

Serena nu răspunse. Scoase din buzunar o cheie mare şi neagră cu un inel la un capăt, una din cheile acelea pe care Valerio le văzuse numai la anticari. Fata se opri în faţa unei porţi de intrare şi introduse cheia în broască.

„Aşteaptă, să aprind lumina.” O simţi înaintând în întunericul acela absolut, apoi se aprinse un bec agăţat de tavan şi se trezi într-un coridor. Pavimentul era acoperit de vreo zece centimetri de apă. Prin care se întrevedea un desen alcătuit din lespezi groase de marmură albe şi negre.

Lipite de pereţi se aflau două bănci cu spătare sculptate. Pereţii erau lipsiţi de tencuială şi lumina gălbuie crea pe cărămizile roase de vreme şi de sare o succesiune contorsionată de clarobscururi.

Pe laturile porţii de la intrare erau fixate cutiile negre ale contoarelor pentru lumină şi pentru gaz.

Serena înaintă spre capătul coridorului, şi clipocitul apei stârnea ecouri. „Să nu te miri de ce vezi”, îl avertiză fata, fără să se întoarcă. „Cea mai mare parte din casele de aici sunt aşa. Ştii că încă mai există sonerii cu cordon?”

„Cum adică?”

„Un inel vertical în faţa porţii de la stradă, legat de un cordon până în interiorul apartamentului. Tu tragi de inel şi cordonul face să sune clopoţelul în casă.”

Valerio dădu din cap, zâmbind. „Încercaţi să opriţi timpul. De ce?”

„Ar trebui s-o ştii, tu care eşti atât de raţionat. De ce să modifici un lucru care a atins maximum de funcţionalitate? În timpul unui *black-out* soneria electrică nu funcţionează, pe câtă vreme clopoţelul cu cordon, da. El funcţionează totdeauna şi, dacă se strică, oricine poate să-l repare într-o clipă.”

„Nu mă refeream la clopoţel, ci mă refeream la un anumit sistem de viaţă, la anumite manifestări atât de anacronice.”

Serena ridică din umeri. „Încercăm doar să nu complicăm nişte lucruri care sunt simple, şi, în felul acesta, evităm

cheltuială şi nervi. Şi căutăm să intervenim cât mai puţin posibil în mecanismele naturale.”

„Ca fluxul şi refluxul mareei.”

„Exact. Şi dacă anumite lucruri se manifestă într-un mod pentru noi de neînţeles, le lăsăm să meargă aşa, fără să ne dăm osteneala să le înţelegem şi fără să fim tentaţi, înţelegându-le, să le modificăm. Hai acum, şi fii atent la trepte, câteva sunt ciobite.”

În capătul coridorului se deschideau două uşi arcuite, una în faţa celeilalte. Serena se îndreptă către cea din stânga. O scară destul de largă, şi purtând încă semnele unei vechi demnităţi, urca în rampe.

Valerio numără douăsprezece rampe şi, la sfârşit, respira greu. „Nici măcar nu poate fi vorba de vreun ascensor, nu-i aşa?”

„Nici măcar nu poate fi vorba, dar nu din cauza mea”, spuse fata. „Ţi-e foame?”

„Nu.”

Cea de-a douăsprezecea rampă se termina în faţa unei uşi cu geamuri. Serena o deschise, folosind o cheie de acelaşi tip cu cea deja folosită, dar de un format mai redus.

În faţa ochilor lui Valerio se ivi un interior cu totul deosebit de ceea ce îşi imaginase. Se afla într-un antreu lung de circa patru metri şi lat de doi. Un divan era aşezat lângă un perete pe care îl ocupa aproape în întregime. În faţa lui era o oglindă, un cuier şi o masă cu două scaune.

„Agaţă-ţi aici haina”, spuse Serena scoţându-şi jacheta şi atârnând-o în cuier. Tavanul era jos şi înclinat, de culoare roşie. Serena se aşeză pe un colţ al divanului ca să-şi scoată cizmele.

Valerio o ajută şi îi luă picioarele în mâini, frecându-i-le. „Ţi-e frig?” întrebă el.

„Puţin, dar acum o să ine încălzim. Haide, scoate-le şi tu pe ale tale.”

„Dar...”

„Nu te formaliza, stai fără cizme; dacă vrei pot să-ţi dau o pereche de *sampan.”*

Antreul dădea într-o altă cameră, aparent de aceleaşi dimensiuni cu prima. Prin golul uşii, Valerio zări o masă cu hârtii şi cu tot felul de instrumente pentru desen şi pictură. Lângă o ferestruică pătrată se aflau câteva rafturi pline cu cărţi. În

partea opusă, un mic lavabou, un frigider și o incredibilă sobă cu lemne.

Şi tavanul camerei aceleia era înclinat, însă era de culoare galbenă. În peretele din faţă, o uşă închisă ducea, evident, către o a treia cameră, poate dormitorul.

Nu părea să mai existe camere laterale, în afara celor trei, una în continuarea alteia.

Un lucru care-l frapă imediat pe Valerio fu senzaţia de ordine şi de perfecţiune care emana din orice detaliu.

„Locuieşti singură?” întrebă.

„Da. O mansardă pe care am aranjat-o pentru necesităţile mele. E foarte sus şi totdeauna e plină de lumină. Îmi place foarte mult. Nu aş părăsi-o nici pentru palatul lui Marcandrea Canal.”

„Îmi place şi mie foarte mult. Ziua trebuie să fie splendid să priveşti afară.”

„Pot chiar să şi ies. Am făcut o ieşire în partea cealaltă, şi vara merg să învăţ pe acoperişuri. Există o terasă nefolosită, aparţinând unei familii care a părăsit apartamentul de mulţi ani, şi mă întind acolo ca să citesc sau să fac plajă. Pot să stau complet goală, dacă vreau, căci nu există nicio fereastră mai înaltă primprejur.”

Valerio examină camerele şi, pe măsură ce interiorul lor i se revela în detalii, încerca o senzaţie de căldură şi de intimitate. Dar mai exista încă un impuls, aproape imperios, care creştea în el ca mareea, impulsul imperios de a se întinde alături de Serena şi de a face dragoste cu ea, de a-i regăsi trupul ca în noaptea aceea, pe marmura bisericii desacralizate.

Serena continua să vorbească despre lucrările de amenajare ale mansardei şi căuta într-o debara nişte sandale pentru Valerio. „Uite, pune-ţi astea. Trebuie să te adaptezi puţin.”

Valerio îşi scoase şi haina şi o agăţă în cuier, o tulpină prelucrată din care plecau mici braţe şlefuite.

„Îţi place?” întrebă Serena. Observând că Valerio examina obiectul. „E din măslin. L-am adus de la Cortona. Se afla în camera mea de hotel şi mi-a plăcut de cum l-am văzut. Am făcut ce-am făcut şi am reuşit să-l iau cu mine. Problema a fost cum să-l transport până aici. Nu este cum sunt cele moderne, care se desfac în bucăţi şi poţi să le bagi într-o geantă. Asta e o piesă unică, numai braţele i le poţi desface. Ai văzut desenul

lemnului? Măslinul e fantastic, parcă-i pictat, nu găseşti?”

Valerio nu mai acorda acum prea multă atenţie cuierului, o privea pe Serena care, în timp ce vorbea, îşi scotea pulovărul, şosetele de lână, îşi desfăcea fusta.

„Acum aprind focul în sobă, e un frig groaznic aici…” spuse fata, şi îşi scoase şi bluza. Valerio vedea trupul acela pentru prima oară. Îl simţise între braţele lui, îl posedase chiar, dar acum îl vedea. Era un trup minunat, zvelt, suplu şi puternic, dădea senzaţia de viaţă şi de sănătate.

Dintr-un colţ, Serena îşi luă un halat şi-l îmbrăcă, legându-l strâns la mijloc.

„Ia măcar un ceai cu biscuiţi”, îi zise, în timp ce băga lemne în sobă.

„Spune-mi, te rog”, întrebă Valerio, „unde ai mai găsit şi soba aceea?”

Serena râse. „O altă achiziţie de călătorie. Dar nu de atât de departe cum a fost cu cuierul. E de la noi de la ţară, dar pe asta am pus să mi-o aducă. Prea e grea. Nu e o splendoare? Şi ai să vezi ce căldură face în câteva minute!”

Pe suprafaţa rotundă a sobei, fata puse un ceainic Apoi aşeză pe masă două ceşti cu tot ce trebuia pentru ceai şi o cutie cu biscuiţi.

„Serena”, spuse Valerio, „vrei să facem dragoste?”

Fata se opri din activitatea ei pentru a-l privi, şi zâmbi. Închise ochii pe jumătate şi făcu semn afirmativ cu capul. „Mai târziu însă, după ce gustăm ceva şi după ce ai să-mi vorbeşti despre problemele tale. E vorba de omul acela găsit înecat, nu-i aşa? Când te-am întrebat dacă l-ai cunoscut mi-ai răspuns evaziv. Era cineva care avea de-a face cu activitatea ta?”

„Într-un anumit sens. Fusese chemat de Marcandrea Canal.”

„Şi el?”

„Da, am fost chemaţi trei. Pe ceilalţi doi i-am întâlnit în casa lui Canal, şi niciunul nu cunoştea motivul invitaţiei. Nimeni dintre noi nu are nimic comun cu preocupările lui Canal; închipuieşte-ţi, cel care a murit era un impiegat de la poştă. Ce poate să găsească un personaj ca Marcandrea Canal la un impiegat de la poştă? Iar celălalt este un armator din Zürich, sau ceva similar, un tip capricios şi mereu aferat.”

Serena se aşezase lângă Valerio şi îl observa cu atenţie în timp ce vorbea.

„Există numai două trăsături care ne apropie”, continuă Valerio, „data naşterii şi rădăcina numelui. Ne-am născut toţi trei în aceeaşi zi a aceluiaşi an şi numele noastre sunt Sagredo, Sagrès şi Delsagre.”

Serena dădu din cap şi zâmbi. „Ei, dacă asta e tot, nu mi se pare prea tragic. Cunoşti faima lui Canal, poate că face nişte cercetări din cine ştie ce motiv şi-o fi vrând să adune câteva persoane cu care să fie în măsură să colaboreze.”

„Şi moartea lui Sagrès?”

Serena ridică din umeri. „Tu nu eşti de aici şi te minunezi. Dacă ai şti câtă lume moare înecată într-un an… Şi-apoi, ziarele de seară… ştii, umflă faptele, ca să se vândă.”

„Cu puţin înainte de a muri mi-a cerut o linguriţă ca să-şi ia medicamentul.”

„Ei vezi, poate că i s-a făcut rău.”

„Dar se afla în casa lui Canal, nu pe stradă. Şi când l-au găsit mai purta încă halatul de casă şi pijamaua.”

„În două zile totul se va lămuri. Totdeauna e aşa.” Serena se ridică şi luă ceainicul de pe sobă. Vărsă apa aburindă în ceşti. „Lapte sau lămâie?”

„Lămâie.”

„Mi se pare că te laşi impresionat de prea puţin, dacă e vorba numai de asta. De acord că atunci când i se întâmplă un fapt tragic unei persoane care-ţi este aproape, faptul capătă un aspect cu totul deosebit, dar, în sfârşit…”

„Ai fost vreodată la „Scuola di S. Rocco“ pentru studiile tale artistice?”

Serena îl privi şi i se vărsă puţină apă din ceașcă. „Şi asta ce legătură mai are, te rog?”

„Ai fost vreodată acolo?”

„Ei da, de mai multe ori.”

„Îţi aminteşti de un triptic pictat de un anonim care…”

„Tripticul celor trei morţi!”

„Întocmai. După tine, chipul de pe panoul din stânga cu cine seamănă?”

Serena aşeză încet ceainicul pe masă, încercând să-şi reamintească. „Nu ştiu, nu-l am prea bine în minte, însă… aşteaptă o clipă…” Şi scoase un volum de pe una din etajerele de lângă ferestruică. Îl răsfoi câteva momente şi puse degetul pe o reproducere care ocupa o pagină întreagă. „Uite-l aici”.

„Dă-mi să văd”. Tripticul se afla sub ochii lui Valerio, şi inima lui îşi acceleră bătăile.

„Există şi detaliile”, adăugă Serena şi întoarse pagina. Erau detaliile celor trei chipuri ale lui Aloysius Sagredi.

„Acum uită-te bine la chipul ăsta”, zise Valerio, „şi spune-mi dacă îţi aminteşti de cineva.” Aştepta cu sufletul la gură ca fata să identifice trăsăturile somatice.

Serena clătină din cap. „Nu ştiu. Nu, chiar nu-mi vine în minte nimeni.”

„Dar nu vezi că sunt eu?”

Serena rămase o clipă cu ochii la el, apoi îşi duse mâna la gură şi izbucni într-un hohot de râs. „Tu... acela? Dar tare eşti prost; ce vezi tu din tine în chipul acela?”

Valerio închise cartea. „Bine.”

Fata îi puse o mână pe braţ. „Spune, nu cumva te-ai supărat? Totuşi, nu poţi să pretinzi că te vezi în tabloul acela.”

„Esenţialul e”, zise Valerio cu o voce slabă, „că tripticul acela reprezintă cele trei morţi ale lui Aloysius Sagredi şi, întâmplător, rădăcina numelui este aceeaşi, iar cel din dreapta are acelaşi chip de şoarece ca al lui Emiliano Sagrès care a murit înecat, exact ca în tablou...”

Serena îşi aprinse o ţigară. „Dacă am înţeles bine, tu ai pus în legătură moartea omului aceluia cu potrivirea numelui şi cu tripticul. Şi poate chiar figura din centru ţi se pare asemănătoare cu a celuilalt individ invitat de Canal, cel din Zürich.”

Valerio nu răspunse. Luă o ţigară din pachetul Serenei şi o aprinse. Ochii lui erau aţintiţi asupra ceştii cu ceai.

„Şi silogismul ar putea să fie completat”, conţină Serena, „cu faptul că sfârşitul tău este deja prevăzut. Cum moare cel din stânga?”

„Sfâşiat de nişte animale imunde.”

„Întocmai.”

Urmă un lung moment de tăcere, în timpul căruia Valerio evită privirea Serenei.

„Asta voiai să-mi spui?” întrebă în cele din urmă fata.

Valerio se ridică şi se apropie de ferestruică, îndepărtă perdeluţele şi privi afară. „Ştiu, este caracteristic lucrurilor lipsite de concreteţe. Când este vorba de un lucru bine determinat, îl dai încolo şi nu mai există nicio îndoială: dacă e

sau nu e. Cu insesizabilul însă e altceva. Cu ceea ce ne scapă, cu ceea ce, în cea mai mare parte, este numai senzaţie, problema se pune altfel. Şi îşi schimbă aspectul după felul în care trăieşti respectiva senzaţie, în funcţie de felul cum o relatezi prin intermediul unei vorbiri care e limitată, sau în funcţie de momentul şi de ambianţa în care o discuţi. Şi poate să devină ceva de-a dreptul banal.”

Serena se apropie de el, îi încercui umerii cu braţele. Valerio îi simţi apăsarea trupului, şi numai datorită unui efort nu se întoarse cu faţa spre ea.

„Să nu crezi că nu te înţeleg”, îi şopti la ureche Serena. „Eu trăiesc într-o ambianţă în care ceea ce pentru alţii e straniu, aici este normal. Aici basme şi legende pot să coexiste cu realitatea.”

„Şi-atunci?” întrebă Valerio, întorcându-se şi privind-o drept în ochi pe fată. „De ce nu admiţi că tot ceea ce trăiesc eu ar putea fi explicabil în cheie fantastică?”

Serena îşi încrucişă braţele în jurul trupului și ridică din umeri. „În cazul ăsta, nu există decât o soluţie.”

„Adică?”

„Renunţă la Marcandrea Canal.”

Valerio oftă. „Dacă ai şti de câte ori m-am gândit la asta… Dar după aceea toată povestea mi se înfăţişa sub un aspect deosebit şi încercam chiar un fel de emoţie, gândindu-mă cum o să se sfârşească. E ca un scrânciob care mă poartă de la o extremitate la alta.”

Serena luă ceştile şi le puse în chiuvetă.

„Nu pot să hotărăsc în locul tău. E o hotărâre pe care trebuie s-o iei tu singur. Aici poţi să te consideri ca la tine acasă. În mansarda asta poţi să-ţi găseşti siguranţa în faţa realităţii”, continuă Serena. „E tot ceea ce pot să fac, să-ţi ofer un refugiu în faţa iluziilor.”

În câteva clipe fata pusese obiectele la locul lor şi interiorul îşi reluase aspectul curat şi ordonat care-l frapase pe Valerio chiar din primul moment. Mişcându-se Serena părea să execute un dans, un ritual; cauzalitatea obiectelor şi a poziţiei lor era în realitate numai aparentă. Şi dezordinea foilor de pe masă nu era haotică, ci exprima o logică pe care Valerio, cu toate că era străin de activitatea fetei, nu putea să nu o remarce.

Trecând pe lângă el, Serena îndreptă, cu o lovitură uşoară a

mâinii, perdeaua de la fereastră, pe care Valerio o lăsase fără voia lui deranjată; eliminarea acelui amănunt de imperfecţiune, care fusese mai întâi perceput, fără să fie însă individualizat, readuse interiorul la o ordine totală.

Serena îşi dădu seama că gestul ei fusese observat.

„Mă priveşti sub aspectul meu de gospodină?”

„Nu e adevărat că aici mă aflu la adăpost de iluzii”, răspunse Valerio.

Fata îl privi întrebător.

„Există o ordine ca la carte”, continuă Valerio. „În primul moment pare o locuinţă tipică de student, care nu acordă importanţă felului cum îşi pune lucrurile, dar în realitate nu este aşa, ci dimpotrivă.”

„Îmi place ordinea”, spuse Serena, şi vorbi pe un ton care lui Valerio i se păru exagerat de serios. „Mă străduiesc din toate puterile s-o creez în jurul meu, şi asta e strădania mea continuă. Dar e greu s-o obţin şi s-o menţin. Există în anumite opere de artă, în care poţi să găseşti frumuseţea pură, necontaminată de pasiuni, perfecţiunea detaşată de lucrurile lumeşti. Asta e ceea ce caut. Dar îmi dau seama cât de greu este.”

„Poţi să spui imposibil”, remarcă Valerio, surprins de convingerea pe care o pusese Serena în cuvintele acelea, ca şi când ar fi fost vorba de un concept de importanţă vitală.

„Nu, nu imposibil”, replică fata. „Din moment ce ordinea există, ea poate fi descoperită; numai că este atât de ascunsă şi de sufocată de tot ceea ce ne înconjoară, încât marea dificultate constă în a o scoate la lumină.”

„Ai vorbit despre pasiune ca despre o contaminare a ordinii. Nu-mi pari prea consecventă. Comportarea ta în ce mă priveşte...” încercă să glumească Valerio.

„Desigur, eu nu sunt perfecţiunea”, râse fata. Se apropie de el şi, punându-i mâinile pe umeri, îşi apropie brizele de urechea lui. „Vino, vreau să-ţi arăt cât de greu este să elimini pasiunile, acelea care fac totul să se prăbuşească.” Şi luându-l de mână îl conduse spre uşa care rămăsese închisă.

Şi camera aceea era cam de aceleaşi dimensiuni cu celelalte două. Avea un pat jos, de două persoane, cu o cuvertură cu imprimeuri vag incaşe. Un covor gros acoperea în întregime podeaua. Pereţii erau îmbrăcaţi în lambriuri din lemn, ceea ce făcea interiorul şi mai intim.

O fereastră mică, pătrată, la fel cu cea din camera precedentă, lumina încăperea; în momentul acela însă ea era doar un patrulater negru. Lumina venea de la o lampă cu picior, aşezată într-un colţ. În afară de un scrin şi de un *puff,* interiorul mai cuprindea şi câteva mici tablouri agăţate pe pereţi şi o oglindă cu rama din lemn aurit.

Dar ceea ce îl frapă cel mai mult pe Valerio era tavanul. Era în întregime acoperit cu nişte pânze întinse de la o extremitate la alta a camerei, şi prinse în aşa fel încât creau o serie de valuri.

„E foarte frumos”, murmură Valerio.

Serene îl făcu pe Valerio să se aşeze pe pat şi veni şi ea alături. Fără să vorbească, îl mângâie pe păr, abia atingându-l cu mâna, şi ochii ei negri căpătaseră o profunzime pe care Valerio nu o mai văzuse până atunci. Simţi că se pierde în ochii aceia, şi lumea începu să pălească, să se-nceţoşeze, şi-i rămase numai conştiinţa că se află alături de fata aceea minunată, într-o cochilie suspendată.

Reuşi să-şi potolească bătăile inimii, care înnebunise parcă, şi să prelungească deliciul acela sărutându-i buzele, faţa şi gâtul pe care Serena i le oferi atunci când îşi dădu capul pe spate sprijinindu-se de pernă.

Şi pe urmă Valerio se întinse alături de trupul ei puternic şi zvelt, tare şi fraged, şi flexibil şi atât de docil în mâinile lui. Halatul se desfăcu, şi nu mai există nimic care să-i despartă.

Pletele negre ale Serenei contrastau cu albeaţa pielii și subliniau cu lungimea lor liniile gâtului, ale umerilor şi ale sinilor, sau biciuiau neaşteptat chipul lui Valerio în momentele când numai patima era cea care domina.

„Serena…”, murmură Valerio, „Serena… acum…”

Dar Serena se retrase. „Aşteaptă”, zise cu voce slabă şi stinse lampa cu picior.

„Nu, vreau să te văd… de ce nu mă laşi să te văd?”

Serena nu răspunse. Se ridică din pat şi se apropie de un colţ al camerei.

Valerio privea trupul Serenei, acum abia vizibil în lumina care se strecura din cealaltă cameră. Era un trup alcătuit din umbre şi nuanţe, o statuie vie. Valerio simţi un mare gol în fiinţa sa, o durere fizică aproape, care se răspândea peste tot cu iuţeală, şi începu să tremure nemaiputând s-o îndure.

„Dumnezeule…” gemu Valerio. Se ridică apropiindu-se de

fată, ca să-şi satisfacă impulsul acela eu neputinţă acum de înfrânat.

„O clipă”, şopti Serena şi desfăcu un şiret.

Un vânt invizibil începu să agite valurile tavanului, care se adunară unele peste altele, suprapunându-se, şi se strânseră la o extremitate a camerei. Tavanul devenise un mozaic de sticlă, prin care se filtra slaba luminozitate a cerului. Noaptea era fără stele, dar fosforescenţa fondului era de ajuns ca să îmbrace camera într-o întunecime transparentă, şi Valerio se trezi într-o lume a cărei existenţă nici n-o bănuise. Privea spaţiul acela întunecat de deasupra lui şi bănuia norii învolburaţi şi stelele de deasupra lor, şi mica încăpere fu deodată proiectată în infinit.

Simţi lângă el prezenţa Serenei, spatele atins de nişte sfârcuri tari şi fu înconjurat de braţele ei care-i zăboviră pe umeri şi coborâră apoi mângâindu-i trupul de-a lungul şoldurilor până la pântec, şi simţi prelunga, nervoasa coapsă a Serenei care-l încleşta într-o lentă mişcare cuprinzătoare, ca într-un dans, şi apoi regulile jocului se confundară…

Valerio avea ochii plini de întunecimea cerului şi de cea a pletelor Serenei şi, copleşit, lăsă ca trupul fetei să coboare lent unindu-se cu al lui.

Timpul începu să se dilate. Doar mai târziu îşi dădu seama Valerio că timpul se dilatase efectiv şi, chiar şi atunci când se dăruise în întregime Serenei, orgasmul continuase într-o dimensiune în afara realităţii, şi-ar fi putut s-o iubească în continuare până când gândul morţii ar fi început să-l bântuie, şi încă, chiar dacă de pe buzele Serenei îi ajungeau suspine care păreau un geamăt. „Te rog… Valerio… te rog… ajunge…”

Timpul reîncepu să aibă o semnificaţie mult mai târziu. Valerio fu cuprins de fiori şi acoperi trupurile lor goale cu cuvertura cu imprimeuri incaşe.

Serena aţipise şi, când simţi cuvertura deasupra ei. Se ghemui strângându-şi picioarele lungi în jurul trupului lui Valerio. Apoi aţipi din nou.

Valerio îi înconjură umerii, îi îndepărtă şuviţele de păr de pe ochi şi văzu că surâdea. O sărută şi se lăsă purtat, uitând de sine, în lumea aceea fermecată.

Stelele se rotiră, invizibile, deasupra norilor negri De afară răzbătea câte un sunet al nopţii, zgomotul paşilor din fisurile adânci care înconjurau casa, zumzetul unui motor îndepărtat.

Din când în când se auzea din înalt ţipătul unor păsări ciudate. Dar sunetele acelea nu făceau altceva decât să exalte tăcerea, care domina ineluctabilă. Oraşul părea mort, dizolvat în spaţiu.

Într-o paranteză a conştiinţei, în timpul nopţii, Valerio se gândi că poate se îndrăgostise de Serena. Dar poate nu era iubire, poate era numai o pasiune, declanşată de extraordinara feminitate a fetei aceleia. Apoi. Cu timpul, totul avea să eşueze în *routine,* temperat de problemele cotidiene, de neînţelegeri. Nu, cu timpul totul avea să se deterioreze, inevitabil, şi cu Serena. Aşa cum era scris în ordinea lucrurilor. Ceea ce apărea drept perfecţiune era sortit să se degradeze cu timpul, şi gândul acesta îi readuse în minte cuvintele Serenei privitoare la ordine şi la perfecţiune.

Numai în anumite opere de artă, spusese. Dar mai spusese şi că operele acelea de artă erau perfecte fiindcă erau detaşate de pasiuni, necontaminate de ele.

Iarăşi îl cuprinse toropeala.

Când se trezi din nou, avea gura arsă de sete. Se desprinse încet de Serena şi se ridică să bea puţină apă îşi puse pantalonii şi se duse în camera de alături, având grijă să închidă uşa după el, ca lumina să n-o deranjeze.

Bău apă, lăsând-o să-i alunece încet şi rece pe gât Apoi se aşeză, înviorat, şi-şi aprinse o ţigară. Orice lucru din jur o reflecta pe Serena. La gândul acesta, trupul lui reacţionă, şi făcu un mare efort ca să nu între înapoi în cameră, să facă iar dragoste cu ea, aşa, ameţită de toropeală şi de oboseală cum era.

Prin contrast, începu să se gândească la ce aveau să-i aducă zorile, şi amintirile zilelor acelora îl năpădiră din nou. Trebuia să se hotărască. Poate că Serena avea dreptate, el nu avea nicio legătură cu tabloul acela. Ne vedem întotdeauna altfel decât suntem în realitate.

Reluă cartea de artă şi o răsfoi până ajunse la detaliul tripticului. Căută să privească trăsăturile acelea somatice cu spirit obiectiv şi critic. Într-adevăr, Serena s-ar fi putut să aibă dreptate, dar ceva era totuşi.

Citi notele din josul paginii. Izvoarele erau incerte, atribuind opera şcolii unui maestru sau a altuia.” Chiar şi originea legendei nu era studiată în profunzime. Valerio era pe punctul de a închide volumul, când o notă de la sfârşitul studiului critic îi

atrase atenţia. Mai exista încă o operă care reprezenta tot cele trei morţi ale lui Aloysius Sagredi, atribuită aceluiaşi pictor anonim. Această a doua operă era proprietatea unor particulari şi făcea parte dintr-o colecţie pusă la dispoziţia publicului. Era vorba despre colecţia De Michiel din Santa Croce, numărul 9733. I se păru că văzuse numărul acela anagrafic deasupra porţii casei Serenei.

Cu puţin mai înainte, scrânciobul ajunsese la punctul cel mai înalt al balansului: fusese paranteza ucronică realizată cu Serena. Acum balansul fusese reluat şi reîncepeau elementele de nesiguranţă. Trebuia să verifice dacă numărul acela anagrafic corespundea chiar casei în care se afla acum.

Privi în jur, neştiind de unde să înceapă. Îi veniră în ajutor revistele pe care le primea Serena pentru studiile ei. Pe respectivele banderole se afla numele ei cu adresa: era „Santa Croce 9733“. Aşadar, tabloul se afla în subsolul casei aceleia.

Valerio bău un alt pahar cu apă şi apoi ieşi. Scările erau întunecate, dar rampele cu trepte se vedeau destul de bine, poate din cauza unei surse luminoase care provenea de la etajele inferioare.

Îşi dădu seama că-şi uitase sandalele, dar nu se sinchisi de faptul că era desculţ. În realitate era aproape gol, din moment ce avea pe el numai pantalonii, dar nu-i era frig, ci, dimpotrivă, aerul avea căldura blândă a primăverii, lucru oarecum ciudat de vreme ce, cu câteva ore doar în urmă, ajunseseră acasă îngheţaţi.

Dar era vorba de senzaţii pur epidermice, pe care creierul lui de-abia le înregistra, atent la nişte senzaţii mai concrete.

Coborî câteva rampe de scări, trecând prin faţa unor uşi închise prin care străbăteau doar întunericul şi tăcerea. Sub picioarele goale, scările erau alunecoase din cauza umezelii care transpira din pietrele îmbibate, de secole, cu sare.

Ajunse la ultima rampă, cea care dădea în coridor şi, deodată, văzu omul. Simţi că inima îi sare din piept când zări silueta ghemuită, atât de neaşteptată. În perete se deschidea un fel de nişă, scobită la un metru înălţime faţă de planul scării. În nişă se afla un om pe un scaun. Şedea pe el călare, cu braţele încrucişate pe spătar şi cu bărbia sprijinită în mâini.

Figura îi era indistinctă în semiobscuritatea imobilă.

Valerio se opri să-l cerceteze pe omul respectiv şi nu reuşi să

înţeleagă dacă acesta îl observase sau dacă dormea.

Hotărî să-şi continue drumul, dar, când fu la nivelul nişei, omul înălţă capul şi-l privi. Avea un păr alb, des, care îi cădea în şuviţe peste frunte şi urechi. Purta un costum negru şi pe reverele hainei se aflau două petliţe albe.

Cei doi se priviră îndelung, Valerio sprijinit de perete, bătrânul pe scaunul lui din nişă.

„E prea devreme”, zise bătrânul.

„Prea devreme?” repetă prosteşte Valerio.

„Orarul este de la opt treizeci. Dar, fiindcă sunteţi dumneavoastră… mergeţi, puteţi merge.”

„Mă cunoaşteţi?”

Bătrânul dădu negativ din cap.

„Şi atunci de ce mă lăsaţi să trec? Şi unde ar trebui să merg?”

Bătrânul zâmbi, sau cel puţin i se păru lui Valerio prin întuneric că zâmbea.

Valerio întrebă din nou. „Ce faceţi acolo înăuntru?”

„Îmi fac serviciul. Aici e locul meu de muncă.”

„Ce fel de muncă?”

„Paznic. Mergeţi la Galerie, nu-i aşa? Eu sunt paznicul Galeriei. Nu vă pun să plătiţi biletul pentru că suntem în afara orelor de program, şi-n plus vă las să treceţi, şi fiindcă sunteţi singur. Dacă aţi face parte din acele îngrozitoare grupuri de turişti, ar fi altceva, v-aş trimite din nou sus.”

„Poate că nu mă îndrept către Galerie.”

„Şi unde vreţi să mergeţi în direcţia asta? Pe aici nu se merge decât la Galerie.”

„Dar eu am mai urcat scările astea ca să merg la ultimul etaj, am intrat prin poarta de la stradă şi am traversat coridorul.”

Bătrânul clătină din nou din cap. „Nu, nu, aţi greşit. Dar nu-i greu cu întunericul ăsta. Nu sunteţi singurul, ştiţi? Dacă aţi şti câţi vor să iasă şi nimeresc în partea asta. În orice caz, ca să mergeţi la Galerie, acesta e singurul drum.”

„Şi dacă aş vrea să ies afară, pe ce drum ar trebui s-o iau?”

„Înainte de rampa asta de scări există o bifurcaţie. Ca să ieşiţi, trebuie mai întâi să coborâţi pe acolo.”

Valerio era sigur că nu văzuse nicio bifurcaţie. În orice caz era inutil să continue discuţia respectivă.

„Ascultaţi”, îi zise el bătrânului, „printre tablourile expuse se află şi…”

„Desigur”, îl preveni bătrânul. „Şi dacă vreţi să-mi ştiţi părerea, e mai bun decât opera expusă la «Scuola di S. Rocco», chiar dacă aceea este considerată cea definitivă.”

Valerio nu ştia ce să spună.

„Aţi văzut lucrarea expusă la «Scuola»?“ întrebă bătrânul. La răspunsul afirmativ al lui Valerio, bătrânul conchise: „Atunci o să puteţi face o comparaţie. Şi-o să-mi spuneţi părerea dumneavoastră la întoarcere. Eu sunt în permanenţă aici.”

Valerio îşi continuă drumul. Paznicul îşi sprijini din nod capul pe braţe şi continuă să se odihnească. După câţiva paşi, Valerio se întoarse, dar silueta se mistuise acum în pata neagră a nişei.

Coborî ultima rampă de trepte şi pătrunse într-o sală vastă, pe care o recunoscu imediat datorită coridorului pe care îl cunoştea deja. *Bătrânul acela trebuie să fie ramolit,* se gândi. *Ce-o fi însemnat povestea aceea cu bifurcaţia care se deschide pe scări?*

Apa dispăruse, în sfârşit, şi pe pavimentul în pătrate albe şi negre rămăseseră doar câteva pete de umezeală. În peretele din faţă se deschidea cealaltă uşă cu arcadă, pe care Valerio şi-o amintea foarte bine. Alături, era agăţat un anunţ, cu câteva cuvinte scrise cu negru, pe care, de la distanţa respectivă, nu reuşea să le descifreze. Se apropie; era o mână strânsă, cu arătătorul îndreptat spre interior, şi un cuvânt: „GALERIE“. Mai înainte, când intrase cu Serena, nu remarcase inscripţia aceea. Şi nu remarcase încă un lucru curios: că scările, în loc să urce. Coborau în subsol. Şi, pe de altă parte, aşa trebuia să fie, dat fiind că Galeria se afla într-o pivniţă.

Valerio începu să coboare. Mai era un amănunt pe care nu izbutea să şi-l explice: până cu puţin înainte, locul acela trebuia să fi fost în întregime inundat, fiindcă şi pe coridor fuseseră cel puţin zece centimetri de apă.

După ce coborî două rampe, începu să se întrebe la ce adâncime se aflau temeliile caselor. Auzise vorbindu-se de palafite, de imensele păduri de trunchiuri de copaci pe care fuseseră înălţate temeliile oraşului.

Pereţii asudau, şi un muşchi des şi verzui acoperea pietrele măcinate de secole. Tavanul, uneori, dădea impresia de tunel. Vizibilitatea era asigurată de rare lămpi cu ulei agăţate de pereţi şi care răspândeau o lumină slabă, gălbuie.

Din când în când, Valerio trecea pe lângă nişte uşi mici, pe

care încerca să le deschidă dar care se dovedeau întotdeauna încuiate. Poate că era vorba de o reţea de galerii ramificate pe sub lagună, şi care lega diferite puncte ale oraşului. Un soi de catacombe construite în trecut din motive misterioase, şi acum părăsite, sau folosite numai parţial de câţiva bogătaşi excentrici.

Valerio era sigur că, dacă ar fi cercetat, ar fi descoperit şi în subteranele casei Canal prezenţa unor galerii care comunicau, în mod sigur, cu cele pe care le parcurgea el acum. *Poate, cu ajutorul unui plan, aş putea să ies direct în casa lui Marcandrea Canal,* se gândi Valerio.

În timp ce cobora, apariţia unei mari draperii roşu-închis, care ascundea o parte a peretelui, îl făcu să se oprească din drum. Draperia cobora din tavan până la pământ. Nu avea niciun ornament care să-i justifice prezenţa ca obiect decorativ. Valerio era nehotărât dacă să-şi continue drumul sau să vadă ce ascundea draperia aceea. O apucă de un colţ şi-o ridică încet. Se întrezări o lumină palidă, apoasă. Ridică mai mult draperia şi, în cele din urmă, dintr-o smucitură, o îndepărtă cu totul.

În locul acela, zidul de piatră era întrerupt şi porţiunea peretelui era înlocuită cu o mică placă de cristal. Prin ea se vedea limpede grosimea peretelui, fără îndoială de peste un metru, devenit acum o adevărată stâncă. Se afla oare într-o grotă submarină, legată de casa Serenei şi de reţeaua de galerii?

Sursa de lumină verzuie nu era vizibilă. Impresia imediată pe care o avu Valerio fu că privea într-un uriaş acvariu. Privirea lui putea să pătrundă până la o distanţă de câţiva metri, după care apa se tulbura şi nu-ţi mai îngăduia să distingi decât nişte umbre vagi.

Dar ceea ce reuşi Valerio să vadă distinct îl lăsă uluit: în faţa lui se aflau rădăcinile oraşului, cele despre care auzise doar vorbindu-se. O pădure de arbori uriaşi se întindea în toate direcţiile. Erau trunchiuri puternice, unele lângă altele, în şiruri ordonate, cu spaţii regulate între un şir şi altul, zeci de mii de coloane care alcătuiau baza celui mai mare templu care a fost construit vreodată.

Prezenţele acelea imobile şi titanice, scufundate de secole într-o tăcere lichidă, îl lăsară fără suflare. Se apropie de peretele de cristal şi căută să vadă unde îşi aveau originea trunchiurile, dar nu izbuti să zărească decât linii verticale care se subţiau în

perspectiva depărtării lor.

Scena era însufleţită de forfota continuă a peştilor şi de alunecarea moale a unor alge foarte lungi, care urmau respiraţia eternă a mareelor.

Priveliştea aceea avea un efect hipnotic. Valerio trebui să facă un efort ca să lase jos draperia şi să-şi reia coborârea.

Acum, la fiecare curbă a scărilor întâlnea câte o draperie roşu-închis şi scena se repeta, identică, numai că la nivele tot mai joase.

Şi originea uriaşelor trunchiuri care susţineau oraşul tot nu se vedea.

Cu un gest automat îşi ridică braţul ca să vadă cât mai era până în zori, dar îşi dădu seama că lăsase și ceasul în camera Serenei. Trebuia să se bizuie numai pe intuiţie. Paznicul îi spusese că Galeria urma să se deschidă la opt treizeci şi că era încă prea devreme. Dar asta nu însemna nimic, pentru că, în momentul acela, putea să fie tot atât de bine şi opt, şi trei sau două.

Ceva mai târziu, dădu peste cel de-al doilea paznic. Îndepărtase obişnuita draperie, sigur că avea să se afle în faţa pădurii abisale, când înaintea ochilor lui apăru o nişă întunecată, la fel cu cea care îl adăpostea pe primul paznic. Şi aici stătea pe un scaun un bătrân, numai că era vizibil adormit, fiindcă avea capul dat pe spate şi un braţ îi atârna peste spătar. Respira greu, şi Valerio coborî cu grijă draperia la loc.

De-abia îşi reluase însă coborârea pe trepte când, din nişă, se auzi un glas puţin gutural: „Cine e?”

Valerio se întoarse din drum şi dădu iar draperia la o parte. „Îmi pare rău că v-am trezit”, zise, „mă gândeam că dau peste obişnuita fereastră.”

„Păi n-aţi văzut culoarea draperiei? După dumneavoastră e roşie?”

Omul purta un costum negru cu petliţe, dar, spre deosebire de colegul lui, era complet chel. În lumina slabă, craniul lui constituia unica pată luminoasă.

Valerio examină draperia. Într-adevăr, în loc de roşu-închis, era de culoare verde-putred, dar atitudinea bătrânului îl făcu să reacţioneze. „Şi de unde vreţi să ştiu eu! Nici măcar nu scrie «Paznic». Şi de altfel e pentru prima oară când vin aici. Chiar, fiindcă acum tot v-aţi trezit, cât mai e până ajung la Galerie?”

Paznicul respira greu şi încerca să se aşeze pe scaun în aşa fel încât să-şi găsească din nou poziţia comodă. „Galeria nu s-a deschis încă.”

„Asta o ştiu, mi-a spus-o colegul dumitale. Dar dumneata n-ai răspuns la întrebarea mea.”

„Arătaţi-mi biletul.”

Valerio începu să-şi piardă răbdarea. „Nu am, pentru că suntem în afara programului”, răspunse Valerio, adoptând logica primului paznic.

Bătrânul nu răspunse, poate uimit de spusele tânărului. Care nu mai puse pentru a treia oară aceeaşi întrebare şi lăsă iar să cadă draperia.

Nu făcuse însă nici doi paşi, când auzi de după draperie vocea guturală. „Încă vreo sută de trepte!”

„Mulţumesc!” strigă, la rându-i, Valerio.

„N-aveţi de ce. Şi altădată să fiţi atent la culori!”

Treptele nu erau o sută, ci mult mai multe. Valerio avu posibilitatea să privească prin alte şapte ferestre, dar priveliştea nu se schimba decât poate datorită formei peştilor. Numai la ultima fereastră văzu trunchiurile estompându-se către fund într-o viitoare neagră, ca noroiul când e permanent agitat.

Dar rădăcinile oraşului nu mai constituiau un obiect de mare interes pentru Valerio. Acum, înaintea lui se afla în sfârşit, intrarea Galeriei. Pe uşă, un panou scris de mână anunţa „GALERIE” şi atâta tot.

Întunericul era aproape total, şi numai din întâmplare observă Valerio draperia întunecată, întinsă de-a lungul peretelui din dreptul uşii. După ce se asigură că era de culoare verde-putred, tocmai se pregătea s-o ridice, când faldurile începură să se mişte, şi, la un capăt; se ivi o mână care o dădu la o parte. Paznicul avea o caschetă cu cozoroc pe care era scris „PAZNIC”. Şedea în obişnuita nişă, puţin mai înaltă decât celelalte, cam la doi metri distanţă de podea. Îşi frecă ochii şi-l privi pe Valerio, în tăcere.

„Se poate intra?” întrebă Valerio.

Paznicul îi făcu semn să deschidă uşa, după care lăsă să cadă draperia la loc şi dispăru din faţa ochilor lui Valerio apăsă uşor şi uşa se deschise. De îndată ce fu dincolo de prag, se trezi într-o grotă. De formă vag circulară, părea una din încăperile pe care le vizitase cu ani în urmă în grotele de la Frasassi. Stalactite şi

stalagmite desigur nu existau, dar configuraţia pereţilor era o continuă aglomerare de excrescenţe şi depuneri stratificate care aveau aceeaşi aparentă moliciune cu concreţiunile naturale ale subsolului, produse de acţiunea milenară a apei.

De jur-împrejur erau atârnate tablouri şi panouri, planşe explicative, măşti, arme vechi, cu forme ciudate. Aşezate pe suporturi metalice răspândite prin încăpere, fără o ordine precisă, se aflau diverse obiecte de artă, de la vase la fibule, urne şi vitrine cu monede şi bijuterii.

Fiecare obiect era luminat de o sursă independentă de lumină, în aşa fel încât atenţia se concentra asupra piesei respective; dar încăperea, în ansamblu, era cufundată într-o penumbră estompată.

Valerio nu zăbovi, ci căută repede tripticul care îl interesa. Îl identifică aproape imediat. Dimensiunile erau mai mult sau mai puţin aceleaşi cu ale tripticului expus la „Scuola di S. Rocco“ şi, la prima vedere, părea chiar o copie. Dar, cu o tresărire a inimii, îşi schimbă imediat părerea. De pe pânză îl priveau chipurile lui Emiliano Sagrès, al lui Jacques Delsagre şi al lui însuşi. Nu putea fi nicio îndoială, erau chipurile lor fotografiate pe cele trei panouri, şi pe toate trei se citea teroarea în faţa unei morţi inevitabile şi înspăimântătoare.

Odată depăşită buimăceala, Valerio băgă de seamă că alături de triptic se afla unul din acele microfoane cu înregistrarea explicaţiilor despre respectiva operă. Luă aparatul şi ascultă tot ce se spunea despre tablou, în speranţa că va avea o oarecare clarificare a misterului aceluia.

O voce feminină recita cu inflexiuni plăcute ceea ce Valerio aflase deja, atât din ghidul pe care îl citise la „Scuola di S. Rocco”, cât şi din notele explicative din monografia Serenei.

Dezamăgit, Valerio îndepărtă microfonul ca să-l reaşeze pe suport, dar imediat îl apucă şi-l apropie din nou de ureche. *Speaker*-iţa începuse iar să vorbească. Putea fi repetarea automată a aceleiaşi înregistrări, dar tonul vocii i se părea altul. Şi, într-adevăr „… de adăugat la ceea ce s-a spus”, rostea acum o voce masculină. Valerio nu reuşi să-şi reţină o exclamaţie.

„Da, acum merge mai bine”, mai zise glasul. „Tocmai spuneam că aş avea ceva de adăugat. E vorba de legenda legată de această pictură, cunoscută de secole numai prin întreita moarte a lui Aloysius Sagredi şi nu pentru adevăratul

motiv care a determinat-o. Fii atent la ce ai să auzi, Valerio Sagredo, pentru că este ceva care te priveşte îndeaproape”.

„Dar… asta e o înregistrare”, murmură Valerio. „Nu poate…”

„Înregistrarea s-a terminat. Acum putem să vorbim.”

Valerio privi prosteşte microfonul, ca şi când ar fi vrut să-i dezvăluie personalitatea. „Nu-mi place genul ăsta de farse”, zise sec, şi repuse microfonul pe suport.

„E acelaşi lucru”, continuă vocea, care acum venea din toate părţile sălii.

„Vreau să ştiu cu cine vorbesc!” exclamă tânărul, căutând să-şi păstreze cât mai ferm posibil tonul vocii.

„E normal, dar e cam greu de determinat.”

„Arată-te. De obicei în spatele unei voci se află şi un corp.”

„Nu e întotdeauna aşa.”

„Atunci ce eşti, un spirit? O fantomă?”

„Să spunem că sunt «Portavoce».”

„Portavoce a cui?”

„Această întrebare ne-ar duce prea departe, şi nu avem prea mult timp. Dar o să înţelegi tu singur.”

„Ce vrei de la mine, ce vreţi cu toţii? Ce am eu de-a face cu jocurile voastre, vreţi să mă faceţi să înnebunesc?”

„Nimic din toate astea. Nu-i vorba de niciun joc şi de nicio intenţie de a te face să înnebuneşti. Şi acum ascultă. Legenda spune că la începutul timpurilor existau două forţe care încercau să pună stăpânire pe lumile în care se putea manifesta inteligenţa. În multe lumi nu apărea nimic care s-ar fi putut defini ca atare, şi ele au fost abandonate destinului lor. În multe altele au apărut însă făpturi care gândeau, şi pentru ele au început cele două forţe să lupte, pentru a pune stăpânire pe deţinătorii acelei gândiri. În unele lumi. A învins o tabără, în altele, cealaltă.

Dar a existat o lume în care cele două forţe s-au aflat în luptă cu arme egale, şi lupta a continuat o vreme atât de lungă, încât făpturile acelei planete au avut timpul necesar să se dezvolte şi să devină stăpâni absoluţi. Acest progres a avut loc sub influenţa celor două forţe care, în felul acesta, le-au condiţionat în mod constant dezvoltarea.

Vei fi înţeles, desigur, că mă refer la Terra şi la locuitorii ei, nişte făpturi înzestrate cu facultăţi mintale, din care faci şi tu parte, care se formează absorbind în părţi egale esenţa celor

două forţe aflate în luptă.”

Valerio se apropiase încet de un perete, îşi ţinea mâinile apăsate pe stânca umedă şi ochii aţintiţi asupra tripticului, fiindcă acela era unicul obiect care-l privea şi căruia, în mod inconştient, îi atribuia vocea care-i vorbea.

„Din acel atât de îndepărtat trecut”, continuă vocea, calmă şi într-un anumit sens liniştitoare, „existenţa celor două forţe potrivnice a constituit matricea a nenumărate legende, şi nu numai legende. Din acel dualism şi-a tras în mod practic originea omul pe care îl cunoaştem noi, nu în materialitatea lui, desigur, ci în facultatea evoluată a propriei activităţi. Pentru că orice gândire concepută de rasa umană încă de la apariţia ei pe Terra şi orice gest care derivă din ea nu sunt altceva decât rezultatul permanentului conflict dintre cele două forţe. Istoria fiinţei umane nu a fost scrisă de Om, ci de duplicitatea ireconciliabilă care l-a făcut să acţioneze. Fiinţa umană nu a hotărât niciodată şi nu a săvârşit niciodată nimic în libertate. Acea trăsătură specifică pe care vă închipuiţi voi că o aveţi şi care v-ar permite să luaţi hotărârea finală, facultatea de a alege cum să acţionaţi bine sau rău, conform unor practici şi obiceiuri, adică ceea ce, altfel spus, denumiţi atât de pompos liber arbitru, nu a existat niciodată, e o simplă ipocrizie, o simplă victorie cazuală a uneia din cele două forţe. Asta e tot.”

Încremenite în iminenţa morţii, cele trei chipuri continuau să-l fixeze pe Valerio cu ochii holbaţi.

„În cursul istoriei voastre”, continuă vocea, câte cineva a reuşit să întrevadă adevărul, dar a fost considerat drept nebun. A fost batjocorit, calomniat, acuzat şi ucis în cele mai atroce chinuri. Unul dintre aceştia a fost şi un pictor, rămas anonim. El a reuşit să intuiască arma care i-ar fi îngăduit uneia dintre cele două forţe s-o învingă pe cealaltă. A pictat *Cele trei morţi ale lui Aloysius Sagredi,* un om ales de către ceea ce numiţi voi destin, ca dintre urmaşii lui să iasă la iveală într-o bună zi acea armă hotărâtoare.

Legenda spune că, pentru a învinge tabăra adversă, e necesar să fie eliminate trei făpturi umane care descind din Aloysius Sagredi, un fel de trinitate care include în ea o mare putere. Şi există un moment foarte precis în care aceste trei făpturi umane pot să-şi manifeste plenar puterea pe care o deţin fără să ştie – la împlinirea concomitentă a celui de al

treizeci şi patrulea an al vieţii lor.

Au trecut secole, şi acum trinitatea s-a reunit, iar momentul în care profeţia se va împlini este aproape. Cele două forţe în luptă fac tot ceea ce este posibil ca să menţină *status quo*-ul sau să refacă situaţia existentă iniţial, adică mai înainte de alcătuirea lumii voastre.”

Vocea tăcu. În sală tăcerea era apăsătoare. Valerio nu reuşea să reacţioneze, să răspundă unei noţiuni care-i scăpa; niciun cuvânt nu era în măsură să exprime ce simţea el.

„Tu eşti unul din cei trei descendenţi ai lui Aloysius Sagredi care vor fi utilizaţi”, reluă vocea. „Cu siguranţă că ai intuit că reprezinţi ceva extraordinar de important. Noi contăm pe tine, Valerio, de tine depinde viitorul umanităţii. Urmează sfatul nostru, lasă ca evenimentele să-şi continue cursul, nu te revolta. Tu eşti cel mai bun dintre noi toţi, tu eşti unul dintre cei trei aleşi.”

Cu toate că semnificaţia cuvintelor acelora era obscură, exista în ea un înspăimântător sens ai transcendentalului. Chiar dacă nu reuşea să înţeleagă pentru ce anume fusese ales, Valerio se simţea acum pătruns de o conştiinţă a definitivului.

Exista însă un amănunt care, cu toată complexitatea noţiunii, bătea la ochi prin incoerenţa sa. „Tu vorbeşti mereu despre trei persoane”, zise Valerio, şi vocea lui răsună în încăpere stranie şi de nerecunoscut „dar una dintre aceste persoane nu mai există. Emiliano Sagrès a murit înecat, aşa cum era prevăzut în triptic.”

„Există o luptă care se desfăşoară”, răspunse „Portavoce”, „şi orice armă este valabilă. Tu ai văzut un corp care era identic cu cel al lui Emiliano Sagrès şi documentele care îl identificau, dar s-ar putea să nu fie el. Vă aşteptăm pe toţi trei. Să nu întârzii, Valerio, altminteri vom fi nevoiţi să intervenim. Te afli sub controlul nostru, şi nimeni nu te va putea separa de noi, nici măcar tu însuţi.”

Valerio se ghemui, alunecând în jos de-a lungul peretelui, şi îşi ascunse faţa în mâini. Nu exista nicio posibilitate de a scăpa, trebuia să meargă până la capăt.

„Blestemul ăsta care mă urmăreşte!” urlă, şi urletul lui se sparse, ricoşând dintr-un perete în altul. Pradă unei furii îndelung reţinute, se azvârli asupra tripticului şi îşi băgă unghiile, devenite acum gheare, în ochii aceia care erau ai lui, şi se înverşună împotriva chipului său, transformându-l în fâşii de

carne uscată, după care smulse tripticul cu totul de pe piedestal şi îl călcă în picioare, blestemând destinul funest care îl alesese.

Se prăbuşi apoi la pământ, sleit de puteri şi gâfâind, cu capul în mâini, într-o zadarnică încercare de a se sustrage de la tot ce îl înconjura.

IV

PERSONALUL de la „Seven Seas Shipping Agency“ era în mare fierbere din cauza sosirii neaşteptate a *boss*-ului. Telefonul se produsese dis-de-dimineaţă şi fusese cu totul neprevăzut. El nu făcea parte din practica obişnuită şi deci trebuia să fie într-adevăr la mijloc ceva cu totul important.

Primul impact nu fusese unul din cele mai fericite: telefonul fusese primit de un băiat de curând angajat şi căruia numele respectiv nu-i spusese absolut nimic. Şi răspunsul lui, cam în doi peri, fără nicio nuanţă de respect, îl indispusese pe *boss,* deja iritat de motive de altă natură.

„Bine”, spusese băiatul, „veniţi când vreţi, noi de altfel nu ne mişcăm de aici.”

Boss-ul rămăsese câteva secunde fără glas, după care îl ceruse pe Martini.

„În momentul ăsta nu poate, e ocupat.”

„Şi ce treabă are atât de importantă?”

„Se bărbiereşte. Alo? Alo!” Dar de cealaltă parte a firului nu mai era nimeni.

„Cine era?” întrebă Martini din baie.

„Un anumit Dallagre… sau De Sagre…”

Cu pămătuful în mână şi cu obrazul acoperit cu spumă, Martini înghiţi în sec. „Era poate… Delsagre?” întrebă el cu glasul stins.

„Da, da, chiar el.”

Martini îşi trecu palma peste frunte şi închise ochii.

„Vine încoace”, adăugă băiatul cu un cinism inconştient.

„Cristoase… şi de unde chema? Peste cât timp va fi aici?”

Băiatul ridică din umeri. „El era cel care punea întrebări, nu făcea decât să pună întrebări, iar la întrebările mele nu răspundea. Îl cunoaşteţi cumva?”

Martini nu răspunse, dar. Felul în care începu să se mişte, denota că era vorba de o persoană foarte importantă. Doar mai

târziu, după ce aşezase la vedere câteva dosare, le controlase conţinutul şi dăduse câteva telefoane, îi explică băiatului că era vorba de proprietarul vaporului. Şi nu numai în sens metaforic, pentru că, în afara faptului că era proprietarul agenţiei unde lucra el, mai era şi proprietarul navei care se afla în momentul acela în radă şi al altor unsprezece nave care navigau. Pentru băiat nu întrevăzu prea multe perspective luminoase în viitor la „Seven Seas Shipping Agency”, dar reacţia lui lăsă clar să se înţeleagă că pe lume nu exista numai „Seven Seas”.

Jacques Delsagre sosi cam după o oră. Băiatul nu era de faţă, fiindcă fusese trimis pentru o serie de comisioane. Menite să-l ţină departe cel puţin până la ora închiderii.

„O neplăcută neînţelegere, mister Delsagre”, începu Martini, poftindu-l pe armator să ia loc în cel mai bun fotoliu. „Din păcate nu aveam niciun indiciu ca să vă găsesc, altfel aş fi trimis pe cineva.”

Armatorul făcu un mic gest cu mâna, cu aerul că n-ar fi fost nevoie. Aprinse o ţigară, şi acest lucru îi îngădui lui Martini să pună întrebarea care îl interesa cel mai mult. „Cărui fapt îi datorăm această vizită atât de… neprevăzută? Nu merge ceva la agenţie?”

„O coincidenţă, Martini. Am venit aici pentru alte probleme şi am vrut să profit şi să văd mai de aproape care e situaţia la *Seven Seas Princess.”*

Martini simţi că răsuflă uşurat. Atunci, dacă venise numai pentru asta, era un fleac. Automat îşi luă mâna de pe dosarul aşezat la vedere, graţie experienţei şi intuiţiei dobândite în decursul lungilor ani petrecuţi la agenţie.

„Totul se află aici, mister Delsagre. Dacă doriţi să controlaţi…”

„Vrei să-mi rezumi dumneata situaţia în câteva cuvinte?”

„Desigur. Aşa cum ştiţi…”

„Nu ştiu nimic.”

„Ei bine, în timpul operaţiunilor de descărcare a trebuit să mutăm nava la alt chei…”

„De ce *a trebuit*?”

Martini deschise dosarul şi desfăşură pe masă o coală mare, pe care se afla schema secţiunii verticale a navei. „Iată, din planul stivuirii rezultă că nava avea o încărcătură mixtă de cereale şi de făină de soia. Cerealele se aflau în stivele unu, doi,

şase şi şapte, iar făina de soia se afla în stivele centrale, trei, patru şi cinci. La sosire, nava avea chei liber numai la silozurile de la apus, în timp ce cheiul de la răsărit era ocupat de altă navă. Posibilitatea de a descărca în acelaşi timp şi cerealele şi făina exista numai la cheiul de la răsărit, folosindu-se turnurile de aspiraţie ale silozurilor şi macaralele cheiului. Trebuia să alegem: sau să aşteptăm ca digul de la răsărit să devină liber, sau sa începem imediat descărcarea cerealelor la silozurile de la apus şi, ulterior, să deplasăm nava. În primul caz se consumau ultimele două zile rămase până la termenul final de descărcare...”

„Numai două zile? Imposibil.”

„Pentru călătoria respectivă *charter party* prevedea termene reversibile şi aproape tot intervalul fusese consumat pentru îmbarcare, din cauza binecunoscutelor împrejurări politice.”

Delsagre nu avea nicio idee la care binecunoscute împrejurări politice se referea Martini, dar schiţă un semn de aprobare. „Să continuăm.”

„Făcând toate calculele, nu era convenabil, aşa că am dus nava la silozurile de la apus. În momentul deplasării spre cheiul de răsărit, tocmai se producea refluxul mareei şi nava s-a hârşâit de fund, luând apă la stiva şapte cea din spatele sălii maşinilor. Pagubele aduse mărfii au fost apreciate.

„Nu mă interesează pagubele aduse mărfii. Mai degrabă mă interesează chila.”

„Cel mai mult a costat transportul la bază. De altfel ni s-a impus de către asigurare.”

„Natural. Există vreo posibilitate să recuperăm ceva?” Martini avu o expresie de complicitate. „Nu fiţi îngrijorat, o să vă trimit un raport complet şi detaliat. Sonda aceea de dublu fund pe care n-am mai reparat-o, vă amintiţi? Am făcut-o să între la pagube.”

Delsagre aprobă din nou, căutând vag să-şi amintească despre care sondă era vorba, dar. Cu douăsprezece nave permanent pe mare, cum putea el să-şi aducă aminte de tot? Şi apoi acelea erau simple amănunte. Nu ar fi venit el, desigur, acolo ca să-şi piardă timpul cu insipidul acela de Martini dacă Marcandrea Canal nu i-ar fi jucat proasta festă de a nu se prezenta la întâlnire.

Martini îşi continuă expunerea: „... În definitiv suntem în

câştig, dacă ţinem cont…”

„Să-mi trimiteţi un *telex* de îndată ce nava părăseşte docul, cu un deviz estimativ de cheltuieli şi rambursare. Când credeţi că am putea s-o avem iar în stare de funcţiune?”

Martini făcu un scurt calcul. „În primele zile ale săptămânii viitoare. Am profitat şi am revizuit întreaga chilă, împreună cu containerul acela de lest care ne-o ridicat probleme ultima dată. Avem autorizaţia dumneavoastră”.

„Desigur, îmi amintesc foarte bine, ceea ce nu-mi este clar este responsabilitatea. *Charter party* prevedea descărcarea la cheiul potrivit şi privitor la pescaj.” „Exact, iar cheiul avea cele treizeci de picioare regulamentare de pescaj. Vă amintesc însă că, în momentul deplasării, mareea era în reflux şi nu puteam lăsa nava la silozurile de la apus nici pentru stabilitatea încărcăturii, fiindcă puteam descărca numai din stivele extreme, nici pentru că am fi fost în culpă dacă ţineam cheiul de la răsărit liber fără să acţionăm.”

„Dar pe noi, în calitatea noastră de factori de transport, nu ne priveşte treaba asta. Ştiţi, nu-i aşa?”

Cum aş putea oare să duc înainte hardughia dacă n-aş şti toate lucrurile astea, se gândi Martini. „Desigur, mister Delsagre”, zise cu voce tare.

„Proprietarul încărcăturii este cel care îşi asumă eventualele riscuri, dacă vrea să facă economii la termenele de descărcare”, crezu indicat să explice Delsagre.

Martini fu de acord întru totul cu lecţia care i se dădea dintr-o materie care, pentru el, însemna pâinea lui de toate zilele.

„Aşadar toate acţiunile pe care le întreprindeţi trebuie considerate din dispoziţia şi în contul celor care primesc încărcătura, nu-i aşa?”

„Întocmai, mister Delsagre.”

„Îmi arătaţi scrisoarea de garanţie?”

Martini tresări. „Scrisoarea de garanţie?”

„Martini”, zise Delsagre privindu-l pe sub gene, „vreţi să-mi spuneţi că n-aţi cerut o scrisoare de garanţie pentru cheltuielile pe care le facem şi pentru cele pe care le vom face eventual în viitor?”

„E preferabil să avem ceva mai concret decât o scrisoare de garanţie care, dumneavoastră ştiţi, desigur, mai bine, poate fi contestată la arbitraj.”

Delsagre se foi în scaun. „La urma urmelor, Martini, ce măsuri aţi luat?”

„Sechestrarea unei părţi din încărcătură.” „Hmmm…”

„Am crezut că e cel mai nimerit, nu sunteţi de aceeaşi părere?” Martini nu-şi putu stăpâni un gest de satisfacţie.

„Încă un lucru”, zise Delsagre, înainte de a abandona subiectul. „Aş vrea să văd puţin nava înainte de plecare.” „Acum?”

„Dar când? E vreo problemă?”

„Nu, nicio problemă.” Martini puse mâna pe telefon. „Numai să înştiinţez docul că sosim, ca să putem intra. Vanni!” ceru el, „te rog trimite o barcă cu motor, repede.”

Traseul în barca cu motor până la doc a fost foarte plăcut, cu toate că cerul, acoperit cu nori cenuşii, nu dădea coloratura justă arhitecturilor. Independent de acest fapt însă, priveliştea oraşului, din perspectiva aceea neobişnuită, constituia întotdeauna o desfătare pentru ochi.

Dar Jacques Delsagre nu era omul care să aprecieze asemenea lucruri. Pentru el tot ceea ce nu ducea la un rezultat concret însemna o pierdere de timp, şi pierderea de timp echivala cu o pierdere de bani. Să trebuiască să navigheze de-a lungul oraşului, pe centura lui de apă, era un lucru chinuitor pentru omul acela obişnuit să calculeze minutele în termeni productivi.

Însuşi faptul că se afla acolo, fără să fi putut realiza întâlnirea cu Marcandrea Canal, era ca un pumnal care îl sfredelea fără încetare; nu făcuse cale-ntoarsă chiar în aceeaşi zi pentru un singur motiv: aprecia prea mult personajul, sau, mai bine zis, ceea ce Canal reprezenta ca bani şi putere, şi era deci convins că, până, la urmă, din întâlnirea aceea ar fi putut să obţină un folos, chiar dacă nu imediat.

Acum, aşezat pe bancheta din cabina bărcii cu motor, folosea cele câteva minute ca să citească situaţia pieţelor. În faţa lui, Martini privea, în tăcere, afară. Încercase în câteva rânduri să însăileze o convorbire cu câte o frază aruncată la întâmplare în scopul de a întrerupe tăcerea. Dar Delsagre continuase să ţină ochii aţintiţi pe ziar şi nu răspunsese nici măcar cu un mormăit. Atunci. Martini îl trimisese, bineînţeles în gând, la dracu’, şi se dăruise peisajului.

Din ceaţa uşoară apărură siluetele vagi ale dotărilor

mastodontice ale bazinului de carenaj. Structurile se întindeau pe o arie foarte vastă, având capacitatea să primească nave de peste o sută de mii de tone.

Barca cu motor încetini şi pătrunse pe canalul de intrare care înconjura cheiul de conexiune.

„Am ajuns, mister Delsagre”, anunţă Martini, apoi se ridică şi ieşi din cabină, ţinând uşa deschisă pentru a lăsa să treacă trupul masiv al armatorului. Cum acostară, se şi integrară în atmosfera trepidantă a docurilor. Acolo totul era uriaş, greoi şi ameninţător, iar termenii de comparaţie acţionau la nivele foarte înalte. La vreo cincizeci de metri, dincolo de micul zid care delimita cheiul, se înălţa şi construcţia impunătoare a lui *Seven Seas Princess,* şi abia atunci văzu Martini întipărită pe faţa lui Delsagre o expresie de interes.

Pe deasupra micului zid ajungeau până la ei reflexul flăcărilor oxidrice şi huruitul de fond produs de acţiunea combinată a giganticelor macarale „Costa-Masnaga” de la „Ceretti Tanfani”, ale căror cabine de manevră aduceau cu nişte mici apartamente, apoi ciocănitul tablelor de metal şi sirenele de avertisment ale navelor în tranzit.

Dintr-unul din antrepozite ieşiră doi oameni şi se apropiară de ambarcaţiunea pe care *chauffeur*-ul o ţinea lângă mal.

„Bună ziua, mister Delsagre”, îl salutară cei doi. El răspunse cu un gest al mâinii, cu privirea mereu îndreptată către *Seven Seas Princess.*

Martini spuse *chauffeur*-ului să aştepte, şi se apropie de ceilalţi.

Grupul traversă antrepozitul şi ieşi prin partea opusă. Masa navei se înălţa dominatoare în partea stângă, în permanentul joc fascinant de echilibre.

Delsagre se opri, cu ochii în pământ, ca fulgerat de un gând neaşteptat. „Ne vedem mai târziu”, zise el, „trebuie mai întâi să controlez ceva.” Şi se întoarse înapoi.

„Mister Delsagre, vă însoţesc”, se oferi Martini.

„Nu, dumneata du-te cu ceilalţi. Vă ajung peste puţin timp pe navă.”

Martini îl privi pe când intra din nou în antrepozit, apoi ridică din umeri şi se îndreptă spre structurile de susţinere a navei.

Armatorul nu traversă iarăşi în întregime antrepozitul, ci ieşi printr-o uşiţă metalică ce se deschidea într-un perete, pe

jumătate ascunsă de un stoc de baloturi de bumbac. Pătrunse într-un coridor îngust care părea să nu ducă nicăieri, fiindcă era închis de zidul care delimita bazinul şi de pereţii antrepozitelor într-un intrând, o mică scară din piatră cobora până la nivelul apei şi conducea la un pasaj care înaintă sub platforma de încărcare a antrepozitelor. De fapt era vorba de un loc acoperit, unde mai de mult erau abandonate ambarcaţiunile scoase din uz. Tavanul era boltit şi destul de jos. De-a lungul celor trei laturi exista o pasarelă continuă, alcătuită din scânduri de lemn şi destinată operaţiunilor de încărcare şi descărcare.

Apa, încă ridicată, atingea marginea pasarelei, dar era într-o fază de reflux rapid. De jur-împrejur se aflau tot felul de unelte abandonate, frânghii, bucăţi de lemn, bidoane ruginite. Clipocitul apei care se izbea de ziduri provoca un sunet repetat în ecouri. În aer plutea un miros de alge şi de peşte.

Delsagre privi în jur, ca şi când ar fi căutat ceva. Apoi începu să se mişte rapid şi eficient. Legă la extremitatea unei frânghii un element din stâlpii înfipţi în apă, un trunchi mare de copac, lung de cinci sau şase metri, depozitat acolo împreună cu alte componente atunci când stâlpii fuseseră scoşi din fundul apei.

Cu greu, omul rostogoli trunchiul până îl făcu să cadă în apă. Lemnul începu imediat să alunece spre deschiderea depozitului urmând de acum puternicul reflux al mareei. Frânghia a fost trecută apoi după o bară de fier care traversa întregul spaţiu al depozitului şi care servea pentru mutarea încărcăturilor dintr-o parte în alta.

Mişcările lui Delsagre erau hotărâte şi iuţi şi se părea că mâna bandajată nu-l deranja câtuşi de puţin. Acum, extremitatea liberă a frânghiei cădea perpendicular pe capul armatorului. Omul făcu un laţ şi-şi vârî capul în el.

Trunchiul asculta chemarea mareei dar fu frânat de greutatea de care era legat acum; totuşi nu se opri cu totul, pentru că masa lui depăşea cu mult greutatea lui Delsagre.

Armatorul privea frânghia care se întindea inexorabil. În timp ce mareea se retrăgea… se retrăgea.

V

„VALERIO! Mă auzi, Valerio?”

Serena puse o mână pe umărul tânărului şi-l zgâlţâi uşor.

Valerio înălţă capul şi privi în jur. Privirea lui era goală, ca a cuiva care nu-şi dă seama de ce se petrece în jur.

Serena îl privea atent, cu un uşor zâmbet pe buze. Îşi aranjă halatul care, fără cordon, tindea să se desfacă lăsând trupul gol.

„Nu stăteai mai comod în pat?” îl întrebă fata.

Valerio se ridică de pe scaun şi îşi desfăcu şi îşi strânse de mai multe ori mâinile. „Am amorţit de tot”, zise cu o voce somnoroasă. Apoi scutură din cap, încercând să-şi limpezească ideile. Ochii lui se aţintiră în sfârşit asupra chipului fetei. „Serena...” murmură el. „De ce sunt aici?”

„Ai adormit pe masă”, îi explică Serena. „Poate că te-ai dăruit prea mult.” În ochii lui era o expresie stranie. Avea pleoapele puţin grele, dar îi dădeau o înfăţişare deloc obosită; pe chipul lui era o umbră de dorinţă satisfăcută, o trăsătură de pasiune care îl făcea deosebit. Şi deziderabil în cea mai mare măsură.

Fata se apropie de el. Valerio îi simţi parfumul, şi pe neaşteptate îşi reaminti cât de mult o iubise. În capul lui exista un bâzâit de fond care făcea ca vocea Serenei să pară atenuată.

„Şi eu mă simt extenuată”, şopti fata. „Dar a fost minunat. Vino, acum.” Şi buzele ei se lipiră calde şi moi de ale lui Valerio, şi în momentul următor o simţi din nou lipită de el.

„E întuneric”, constată Valerio privind pătratul negru lipsit de stele.

„E încă noapte”, confirmă Serena. „Mai avem încă mult timp înaintea noastră.” Cu o uşoară mişcare a umerilor, lăsă să-i alunece halatul şi rămase în faţa lui Valerio goală şi îmbietoare, înfăşurată în calda lumină a lămpii cu picior.

„Mai vrei?” întrebă Valerio.

Serena nu răspunse. Valerio stinse lumina şi îşi apropie trupul de cel al fetei. Îşi trecea inimile peste pielea netedă şi peste părul invizibil în obscuritatea aproape totală, îndepărtându-i pletele moi ca să-i caute buzele, pe care le găsea mereu lacome. Apoi fu nevoit să se îndepărteze ca să nu trebuiască să întrerupă acel nou moment de fericire.

Se întinseră pe pat, unul lângă altul, şi-şi aprinseră ţigările ca să-şi înfrâneze impulsul de a face dragoste imediat.

„Am visat”, zise Valerio.

„A fost frumos?”

„Nu, a fost mai mult un coşmar decât un vis.”

O auzi pe fată râzând încetişor. „Din nou tabloul?”

Valerio nu răspunse şi reevocă senzaţiile încercate în grotă, cuvintele rostite de „Portavoce”, un gând complex şi obscur pe care şi-l amintea cu un sentiment de înstrăinare, dar şi de măreţie. O senzaţie încercată deja şi alte ori când, visând, avusese siguranţa că se află în faţa adevărului şi văzuse în sfârşit clar totul, totul era în faţa lui fără obnubilare. La deşteptare, senzaţia aceea exaltantă persista, dar momentul magic dispăruse, reintrat în cutele unor dimensiuni pentru noi interzise.

„Îmi era sete”, zise Valerio. „Dar de unde ştii că am visat tabloul?”

„N-am fost eu cea care a redeschis monografia despre „Scuola di S. Rocco” la pagina tripticului”, răspunse Serena, din întuneric.

E adevărat, se gândi Valerio. *Pentru orice bănuială există un răspuns.* Trase din ţigară, şi lumina ei se reflectă în jur, dezvăluind contururile lucrurilor.

„Am visat că în subteranele acestei case există o galerie de artă”, povesti el, „dar se găsea la sute de metri sub lagună, încastrată între palafitele care susţin oraşul. Nişte subterane care erau ca nişte grote.”

„Vorbeai în somn”, zise Serena. „Am fost deşteptată de glasul tău.”

Valerio se ridică Sprijinindu-se într-un cot. „Ai auzit ce spuneam? Ai izbutit să înţelegi?”

„Câte ceva, dar ştii, când cineva vorbeşte în somn nu ţine o conferinţă.”

„Dar câteva cuvinte…”

„Te adresai unei oarecare portavoce… Respirai tare. Din greu. Apoi ai spus că ei nu puteau să facă una ca asta, sau aşa ceva, fiindcă murise cineva. Poate că te refereai la omul acela din ziar.”

Valerio aprobă în întuneric. „Exista o voce lângă triptic, care vorbea despre sarcina care ne aşteaptă…”

„Am şi eu vreun amestec?”

„Nu, tu nu, cei trei invitaţi de Marcandrea Canal. O sarcină de proporţii cosmice: destinele umanităţii ar depinde de noi trei…”

„Drace!” exclamă Serena cu o nuanţă de admiraţie glumeaţă. Stinse ţigara în scrumieră şi se întoarse, înconjurând cu un braţ umerii lui Valerio. „Ei, da, înainte ai demonstrat că te descurci

destul de bine.”

Valerio reevocă cu plăcere experienţa aceea ameţitoare. „Tu ai fost cea care ai făcut posibil lucrul ăsta. Ştii că nu mi s-a mai întâmplat niciodată ceva asemănător? M-am simţit... cum să spun?... am depăşit impedimentul fiziologic, a fost un orgasm dilatat în timp. Pentru prima oară mi-am dat seama ce înţelegea Reich prin «a consuma întreaga potenţa orgastică».”

„Oh! Dă-l încolo pe Reich. Important este ca ţi-a plăcut. Poate că a contribuit şi ambianţa. Îţi place mult tavanul ăsta, nu-i aşa?”

„Este un tavan orgonic.”

Serena îl lovi cu perna. „Îţi baţi joc de mine!”

„Absolut deloc. Încerc senzaţii atât de noi de când mă aflu în oraşul ăsta. Încât am impresia că m-am dedublat, Nu-l mai regăsesc pe celălalt eu al meu, pe care l-am lăsat acasă, cu problemele muncii, ale familiei, cu disputele cotidiene atât de banale şi atât de violente în efectul lor de dislocare a afecţiunilor şi a realizării personale. E greu. Sunt trei zile de când nu-i telefonez soţiei mele, deşi am avut timp. Nu mi s-a mai întâmplat niciodată. Ar fi trebuit să mă fi întors acasă şi eu nici măcar nu am anunţat că am fost reţinut.”

Serena asculta în tăcere.

„Nu pretind ca tu să mă înţelegi şi, pe de altă parte, nici nu e necesar. De ce să faci eforturi să analizezi, să examinezi amănunţit nişte lucruri care se petrec într-un fel oarecum misterios, de ce să-ncerci să le dezvălui cu orice preţ misterul şi să le faci să devină lucruri de fiecare zi?”

Simţi buzele Serenei mângâindu-i corpul. „Tu vrei aşa”, zise fata. „Eu am considerat întotdeauna aşa.”

Valerio abia mai avu răgazul să recunoască faptul că tot ceea ce spusese era mai mult la adresa lui însuşi decât la adresa Serenei; apoi pătrunse încă o dată în lumea aceea bogată în senzaţii care-i erau de-acum cunoscute.

Dincolo de nori, stelele Continuară să se rotească şi să pălească. La răsărit, zările destrămară întunericul şi cerul se limpezi, dezvăluind cele dintâi contururi încă nedefinite şi cele dintâi zgomote ale unei noi zile.

Tavanul de sticlă filtra lumina zorilor şi transformă camera în ceva unic.

Valerio rămase mult timp întins pe spate ca să observe lentă

transformare a norilor, jocul luminii pe contururile camerei, care încetul cu încetul căpăta consistenţă şi se revela tot mai mult ca un vis materializat, un vis comun tuturor, în care lăsăm deoparte legile ce guvernează universul nostru şi ne ridicăm, uşori, ne desprindem de pământ şi suntem asemeni păsărilor, realizând în felul acesta ceea ce se afla în noi dintotdeauna, dar nu cu urlete mecanice şi colosale energii înfrânate, ci numai pentru că suntem transportaţi de aer şi de lumină, său poate numai de voinţă.

Aţipi în mai multe rânduri, şi în somn îşi continua călătoria, iar senzaţia conştientă şi realitatea onirică se confundau.

Serena se mişcă leneş şi îşi întinse braţele. „Aş vrea să-mi iau o zi de vacanţă”, zise cu o voce somnoroasă. „Cine te-ar putea împiedica?”

„Nimeni. Depinde însă de tine.” „De mine?”

„Ce să fac acasă singură toată ziua?” Se sprijini de el şi pletele ei acoperiră faţa lui Valerio. Prin ele, auzi vocea fetei şoptindu-i: „Rămâi aici, haide, stăm în pat cât vrem, pe urmă îţi pregătesc ceva bun şi apoi ne întoarcem iar în pat. Şi mai târziu îţi arăt plimbarea mea pe acoperişuri, unde vara fac plajă... Vrei?”

Perspectiva era ademenitoare. Valerio nu răspunse, gândindu-se că oferta aceea era o ocazie unică, irepetabilă. Avea fascinaţia imprevizibilului şi a unicităţii, nu s-ar mai fi repetat niciodată, nici măcar dacă s-ar fi reîntors chiar în seara respectivă, pentru că, în mod inevitabil, ceva din atmosfera aceea magică s-ar fi pierdut. Dincolo de uşă, era o zi plină de evenimente necunoscute, care aşteptau pentru a-i condiţiona activitatea, o înlănţuire învălmăşită de situaţii care, încet dar sigur, aveau să submineze realizarea proiectului aceluia Acum, dacă nu se mişca din pat, tot ceea ce propusese Serena s-ar fi realizat, dar ar fi fost de-ajuns ca el să iasă, pentru ca mecanismul acela ostil să între în funcţiune.

„Valerio”, spuse Serena, „poate că Marcandrea Canal nu a sosit încă. Ai să te duci mâine.”

„Pot să telefonez”, făcu o tentativă Valerio.

„Nu am telefon. Nu mi l-am dorit niciodată.” Nu era nimic de făcut, trebuia oricum să iasă. Şi totul avea să se sfârşească. „Trebuie să isprăvesc cu povestea asta, Serena. Mă simt angajat. Câteva ceasuri, şi după aceea vin din nou aici.”

„N-o să mai fie acelaşi lucru, ştii asta, nu-i aşa?” Valerio nu răspunse.

„De ce nu renunţi?” Şi glasul Serenei avea acum o nuanţă de alarmă, îşi pierduse tonalitatea glumeaţă şi somnoroasă.

„Nu pot, este scopul venirii mele aici.”

„S-ar putea să-ţi fi găsit deja scopul.”

Valerio o privi. „Ce vrei să spui?”

„Că ne-am întâlnit. Se poate ca acesta să fi fost scopul chemării tale.”

„Dar…” Valerio râse. „Fascinantă ipoteză. Dar nu mă vrăjeşti tu pe mine, preafrumoasă vrăjitoare. Te joci cu misterul care mă înconjoară. Şi ai dreptate. M-ai făcut să descopăr o nouă formulă de viaţă, să obţin din când în când o fărâmă de altceva şi s-o dizolv în normalitate. Cred că o să adopt şi eu sistemul ăsta, ar putea da roade şi în activitatea mea.” Valerio se gândi la această ipoteză. „Nu, nu cred. Sunt convins că această componentă misterioasă se află numai în aerul care se respiră aici. O dată departe de acest oraş, totul va lua sfârşit. Da, fără nicio îndoială, aşa este.” Ridică cearşaful cu un gest larg al braţului şi se aşeză. „Dar de-acum ştiu unde să găsesc toate astea, şi, mai ales, ştiu unde să te găsesc pe tine.”

Serena rămăsese întinsă, privindu-l, fără să mai spună nimic. „Să-ţi pregătesc ceva pentru micul dejun?”

„Nu, am să iau ceva la bar.” Se reîntoarse lângă fată şi o sărută pe vârful nasului. „Mai curând pregăteşte ceva pentru diseară. În orice caz, n-o să plec astăzi, o să iau avionul de unsprezece şi douăzeci şi cinci de mâine dimineaţă.”

„Depinde de Canal. Nu ştii încă ce vrea.”

Valerio ridică din umeri. „Ca să-ţi spun întregul adevăr, m-am cam săturat de toată amânarea asta. Dacă întâlnirea n-o să se producă nici astăzi, o să-i las un bilet. Fără îndoială este o mare personalitate, dar trebuie să înţeleagă că şi alţii au treburi. Nu toţi pot să dispună de propriul timp ca marele Marcandrea Canal.”

Valerio ieşi din casa Serenei şi îşi oferi un copios mic dejun la primul bar, şi paranteza aceea solitară îi dădu posibilitatea să-şi adune gândurile.

Apa părăsise străzile oraşului. Pasarelele fuseseră ridicate şi stivuite în pieţe pentru a nu împiedica traficul. De-a lungul străzilor rămăsese un strat de mocirlă şi gunoaie de tot felul. În

afara nelipsitelor obiecte din plastic, laguna depozitase o mare cantitate de alge, smulse de mişcarea ondulatorie provocată de siroco, şi multe străzi, mai ales cele cu trafic redus, erau încă acoperite cu un covor verzui şi alunecos.”

În aer se simţea deja un miros de putrefacţie, care avea să sporească ceas de ceas, odată cu creşterea temperaturii.

Câteva alge mai voluminoase şi mai lungi rămăseseră agăţate de protuberanţele zidurilor atunci când nivelul apei începuse să scadă, iar acum spânzurau ca nişte ghirlande fleşcăite.

Deseori Valerio zărea crabi mari care se târau pe marginea străzilor şi dispăreau în crăpături, în gurile de canal sau în uşa întredeschisă a vreunei locuinţe, căutând cu frenezie apa care se retrăsese.

Valerio avea încă în picioare cizmele şi se întrebă dacă ar fi putut să-şi încalţe pantofii; se îndoia în mare măsură însă, pentru că străzile erau într-o stare care le făcea aproape impracticabile.

În locuinţele de la parter oamenii începuseră să se rearanjeze: desprindeau mobilele agăţate de tavan. Îndepărtau prelungitoarele scaunelor şi ale dulapurilor şi le depozitau din nou, în vederea viitoarei ocazii când laguna avea să suporte din nou bătaia vântului concomitent cu mişcarea fluxului.

Apa rămasă în încăperi, îndeosebi în cele de sub nivelul stradal, era cărată cu găleţi mari, şi Valerio trebuia să fie atent când trecea prin faţa anumitor uşi deschise, ca să nu fie împroşcat de găleţile cu apă stătută.

Lipsa reţelei de canalizare provoca revărsarea excrementelor. În locurile în care se impunea o mai mare urgenţă, serviciul de igienă începuse deja să lucreze cu pompe şi dizolvanţi, iar gunoaiele erau încărcate pe nişte plute speciale acostate la maluri.

În văzduh era un zbor continuu de păsări, care profitau de ocazie pentru a se ospăta din plin, fără să trebuiască să-şi caute în valuri o mâncare sărăcăcioasă şi îndoielnică. Acum, o mare cantitate de peşti, majoritatea de-acum morţi, se afla părăsită pe străzi; dar nu era exclus să vezi şi câte o mişcare neaşteptată, în locurile în care se îngrămădiseră, o ultimă tresărire în agonie.

Mulţi peşti erau de dimensiuni mari şi cu forme necunoscute de Valerio. Aveau guri larg deschise, din care se iveau şiruri de

dinţi ascuţiţi. Păreau mai curând peşti de adâncime decât de lagună. Îl priveau de pe paturile lor de alge în putrefacţie, cu ochi tulburi, cuprinşi de un tremur convulsiv.

Toate astea se petreceau în contextul unei vieţi citadine normale la începutul unei noi zile de activitate şi coexista perfect cu mărfurile expuse, cu navetiştii, cu elevii care, în loc să se ducă la şcoală, cutreierau oraşul în căutarea unor obiecte misterioase pe care le-ar fi putut lăsa pentru ei laguna.

Valerio pătrunse într-o piaţă mică, desfăşurată concentric în jurul nelipsitei fântâni, şi se trezi înconjurat de un stol de pescăruşi care descoperiseră peştele îngrămădit într-un colţ. Punându-şi un braţ drept pavăză în faţa ochilor pentru a se feri de bătăile aripilor lor, tânărul avu ocazia să urmărească fazele banchetului. Pescăruşii ţopăiau caraghios deasupra peştilor şi cu ciocul lor negru loveau trupurile solzoase, smulgându-le ochii rotunzi, sfâşiind branhii încă palpitânde, iar cu micile dar robustele lăbuţe prevăzute cu gheare, cotrobăiau în burţile moi şi albe, care pe neaşteptate crăpau cu o răbufnire a măruntaielor.

Câţiva pescăruşi apucau în gheare peşti întregi şi se înălţau cu mare greutate în zbor, suprasolicitându-şi aripile care abia îi mai susţineau, pentru a-şi duce prada în locuri numai de ei ştiute.

Sus, abia perceptibile în aglomerarea norilor, câteva „migratoare” zburau în stoluri spre răsărit. Nici măcar belşugul hranei nu le determina să se abată de la misterioasa lor chemare şi-şi continuau zborul hotărâte şi de neînţeles.

În drumul lui spre casa lui Marcandrea Canal, Valerio remarcă încă o prezenţă constantă, cea a nenumăratelor cadavre de şobolani înecaţi. În timpul nopţii oraşul era de obicei înţesat de un ţopăit înăbuşit, de un ronţăit continuu. Erau familii întregi de şobolani care începeau să trăiască atunci când străzile deveneau pustii, se deplasau dintr-o parte în alta, părăsind locuri deja exploatate în căutarea altora, care le-ar fi oferit mai multă hrană. În timpul nopţii, tăcerea era aproape totală în absenţa motoarelor, iar clipocitul valurilor pe maluri nu izbutea să acopere salturile micilor trupuri grase în apa canalelor, ori chiţăiturile lor furioase atunci când, în cete, se năpusteau unii asupra altora. Iar dimineaţa, resturile trupurilor sfârtecate de muşcături erau aruncate din nou în apă, ca să se continue astfel

cu ciclu natural, oribil şi totuşi funcţional. Exista un echilibru ecologic care, în ciuda a orice, supravieţuise tehnologiei şi intervenţiei omului. Neplăcut, fără îndoială, dar natura nu este alcătuită numai din albine, care iau polenul din nişte corole colorate strălucitor. Echilibrul acelui oraş era realizat şi de peşti goliţi de măruntaie, şi de şobolani care-şi împărţeau cartierele cu oamenii, de moarte şi de putreziciune.

Odată cu mareea înaltă, apa invadase pământul unde trăiau şobolanii, labirinte săpate în decursul secolelor, de unde ieşiseră în cete, înnebuniţi, fără să mai aştepte întunericul nopţii, şi năpădiseră oraşul.

Acum un ciclu se terminase. Oraşul se curăţa de moartea care îi acoperea străzile, se pregătea să înceapă un nou ciclu, ca totdeauna, de când fusese construit, şi de când, în parte, se construise singur.

Valerio ajunse la casa lui Marcandrea Canal şi o apucă pe drumul de acum familiar, încă impregnat de apa care pătrunsese în parc. În primul rând trebuia să-şi preia mica valiză lăsată în camera lui şi să-şi facă o sumară toaletă.

Observă că parcul era presărat cu reziduurile lăsate de lagună, recipiente policrome din plastic şi animale moarte sau încă în agonie.

În lumina sidefie a acelei dimineţi, masivul edificiu se profila, foarte înalt şi parcă şi mai întunecat şi mai straniu. Valerio observă că toate ferestrele erau închise, ceea ce dădea impresia unei case în întregime abandonate, fără niciun indiciu de activitate. Lucrul acesta era în total dezacord cu faima de mondenitate care i se atribuia. Dar, evident, casa trăia numai prin prezenţa fizică a lui Marcandrea Canal, şi se închidea într-o amorţeală binemeritată de îndată ce acesta o părăsea pentru vreun colţ oarecare al lumii.

Valerio nu se gândi să sune, ci împinse marea uşă din lemn care conducea la turn. În sala circulară persista un iz stătut de încăpere închisă de mult timp, de mucegai şi de lucruri lăsate să putrezească.

Apa pătrunsese lent dar inexorabil şi acolo şi lăsase de-a lungul pereţilor o dungă clară a nivelului până la care ajunsese.

Când Valerio deschise uşa, câţiva şobolani fugiră înfricoşaţi în căutarea unui refugiu şi dispărură în pereţi, prin nişte crăpături invizibile în semiobscuritate.

Tânărul începu să urce scara încastrată între cei doi pereţi. Cizmele nu erau încălţămintea cea mai potrivită dar şi suprafaţa treptelor părea mai alunecoasă, ca şi când apa şi-ar fi depozitat noroiul până şi la înălţimea aceea.

Prima fereastră era închisă. Valerio încercă s-o deschidă şi reuşi doar cu mare greutate, într-atât de înţepenite erau cele două canaturi, care păreau să fi rămas închise foarte multă vreme. Poate că umezeala fusese aceea care umflase lemnul.

O rafală de vânt, care aducea cu ea izul oraşului, pătrunse în turn şi lui Valerio i se înfăţişă deodată un fragment din realitatea vie, nesimulată şi nici deplasată în timp.

Şi celelalte ferestre erau închise şi dădeau la fel impresia că rămăseseră închise multă vreme. Dar pe Valerio nu-l mai interesa să le deschidă, împins de graba de a termina cât mai repede cu afacerea aceea. Serena îl aştepta şi el nu ar fi renunţat pentru nimic în lume la o altă noapte petrecută în patul acela suspendat în cer.

Sala în care intră Valerio, gâfâind din cauza urcuşului, era luminată numai de lumină artificială. Toate ferestrele erau închise şi acoperite cu perdele grele. Şi numeroasele uşi erau închise, dar Valerio o recunoscu pe aceea care avea să-l conducă spre apartamentul lui. O recunoscu după un tablou agăţat lângă ea, reprezentând o ofrandă simbolizată de un corn al abundenţei, din care se revărsau fructe de mare, stele de mare şi strălucitori peşti alunecoşi. Prin asociaţie de idei, îşi aminti de grămezile de gunoaie care acopereau încă oraşul şi simţi în nări un imperceptibil miros de mortăciune. Simţurile lui se ascuţiseră deosebit de mult în zilele acelea şi influenţa exercitată de tot ceea ce îl înconjura reuşise să-l afecteze aproape fizic. Apăsă clanţa şi imediat recunoscu coridorul care avea să-l ducă la camera lui, lupă ce avea să traverseze diferite încăperi, de-a lungul unui itinerar întortocheat.

Peste tot persista un aspect constant de părăsire.

Ferestrele care dădeau spre oraş erau închise şi acoperite cu obişnuitele perdele. Din pură curiozitate, Valerio încercă să deschidă una şi avu din nou impresia că era închisă de mult timp, fiindcă trebui să facă un efort ca să desţepenească cele doua canaturi, care lăsară un semn vizibil pe pervaz. Valerio îşi trecu degetul peste el: exista un strat de praf întărit. Ridică mânerul şi împinse în afară. Cu un scrâşnet, obloanele se

deschiseră deasupra unei mări de acoperişuri.

De jos urca până acolo freamătul oamenilor care-şi vedeau de treburile lor şi rumoarea oraşului care continua să-şi facă toaleta.

Lăsă deschise obloanele şi închise la loc geamurile. Un sunet deosebit plutea în aer, şi Valerio se opri să asculte. Era un sunet delicat şi continuu; într-o încăpere îndepărtată cineva cânta la orgă.

În sfârşit un semn de viaţă, constată cu oarecare uşurare Valerio, şi-o apucă hotărât într-acolo. Sunetul devenea tot mai clar, pe măsură ce tânărul continua să se-ndrepte spre apartamentul lui, dar, la ultimul cot, înainte de a ajunge la încăperea alăturată camerei lui, sunetul păru să se îndepărteze.

Nehotărât, se întoarse înapoi. Notele păreau să se audă prin pereţii din stânga lui. Îşi încordă auzul în dreptul câtorva uşi şi, în sfârşit, o întredeschise pe cea din spatele căreia sunetul părea să se audă mai distinct. Camera era în întregime întunecată, dar în faţa lui, într-o frântură de lumină, se mişca un chip. Valerio se opri, surprins, şi chipul acela se opri şi el. Deschise larg uşa şi frântură de lumină deveni o uşă deschisă. Acum în faţa lui se afla propria lui imagine, reflectată de una din numeroasele oglinzi vechi care împodobeau pereţii palatului aceluia.

Căută comutatorul luminii şi se trezi într-un dormitor. Un pat enorm, cu baldachin, era aşezat pe o estradă la care se ajungea urcând trei rânduri de trepte Pereţii camerei erau tapisaţi cu strofe preţioase şi de jur-împrejur totul era o strălucire de cristale, aurării şi stucaturi. Valerio avu impresia că se află mai curând în interiorul unui muzeu decât într-o casă particulară. Reuşea să perceapă distinct acumularea timpului în obiectele acelea; din ele emana o senzaţie indistinctă, pe care numai obiectele cu adevărat vechi o lasă.

Patul era înconjurat de văluri grele, care coborau din înaltul baldachinului până la pământ. Prin vălurile acelea, Valerio întrezări un lucru straniu. Le trase la o parte: patul purta încă urmele unei persoane care se odihnise în el. Perna era şifonată şi pusă strâmb, cearşaful şi cuvertura date la o parte, iar salteaua arăta foarte clar adâncitura lăsată de un trup.

Valerio nu stinse lumina şi continuă să înainteze, ca într-un

joc de cutii chinezeşti, prin camerele care se deschideau una într-alta, pătrunzând în corpul casei aceleia atât de ciudat de pustii.

Depărtându-se tot mai mult de camera lui, urmărea sunetul de orgă, clar şi cu o intensitate constantă, chiar dacă dădea impresia că provine din camera de alături.

De acum devenise un obicei să aprindă luminile şi să străbată încăperile care erau cufundate toate într-un întuneric absolut, lipsite de ferestre pentru că se aflau în interiorul palatului, şi cu un aspect tot mai părăsit pe măsură ce se succedau.

Pe neaşteptate, apăru o schimbare: Valerio pătrunse într-un coridor foarte îngust, bine luminat, şi care, la cele două extremităţi, o cotea în unghi drept şi-n direcţii opuse. Exista o singură uşă, cea prin care ieşise, nu-i mai rămânea deci decât să aleagă la întâmplare una din cele două direcţii sau să parcurgă iar drumul înapoi.

Poate că ajunsese la sfârşitul labirintului aceluia atât de neaşteptat şi oarecum neliniştitor. Sunetul de orgă părea să vină de după cot, dar Valerio nu contă prea mult pe senzaţia respectivă, fiindcă experienţa îi demonstrase lipsa ei de temei. Alese la întâmplare, o apucă la dreapta şi o coti. Coridorul se înfunda. Pe peretele care-l închidea era atârnată o oglindă, splendid modelată, aproape în întregime oxidată de vreme. Valerio cercetă cu oarecare neplăcere propria lui imagine; se văzu palid, cu ochii încercănaţi şi poate și puţin slăbit. În afară de asta, îmbrăcămintea lui era hotărât nepotrivită pentru locul acela atât de rafinat: hainele îi erau de acum şifonate, cămaşa nu prea curată şi, mai ales, cizmele acelea înalte din cauciuc, care mai păstrau încă urme de putreziciuni.

Se întoarse înapoi şi cercetă direcţia opusă. Şi celălalt capăt al coridorului era zidit. Valerio încercă un sentiment nedesluşit de teamă. Nu voia s-o recunoască, dar casa aceea începea să-l înfricoşeze. Trebuia să strige, să cheme pe cineva? Nu se simţea în stare s-o facă; avea de acum certitudinea că nimeni nu putea să-l audă şi că unicul răspuns ar fi fost o avalanşă de ecouri transmise din cameră în cameră.

Dar toate astea erau absurde, fiindcă dincolo de pereţii aceia, oricât de întortocheaţi ar fi fost ei, exista oraşul ne care acum îl cunoştea bine, erau oamenii care trăiau. Şi mai era şi Serena care-l aştepta…

Se gândi numai la asta, agăţându-se de gândul respectiv ca să scape de neliniştea care-l năpădise. Dar tăcerea care-l înconjura acum, nu contribuia cu nimic la a-i reda siguranţa. Dispăruse până şi ultimul element care îl călăuzise către ceva tangibil. Sunetul de orgă nu mai exista şi tăcerea îl apăsa din toate părţile.

„Trebuie să ies din situaţia asta”, spuse Valerio, dar nu-şi mai recunoscu vocea. *Afară! Afară din labirintul ăsta! Trebuie să mă întorc în coridorul exterior, numai de acolo o să reuşesc să-mi găsesc camera.* Dar toate astea se mărgini doar să le gândească, pentru că nu mai voia să-şi audă vocea aceea.

Când, după multe ceasuri, se trezi din nou istovit în acelaşi coridor îngust şi orb, în faţa oglinzii oxidate, văzu în imaginea reflectată un om pe care aproape că nu-l mai recunoştea. În ochii lui se citea frica, certitudinea de a se afla angrenat în mecanismul unui joc diabolic. Se gândi că ar fi putut să moară în casa aceea fără ca nimeni să bage de seamă. Un truc fără îndoială subtil: numai atunci când se aflase la câţiva paşi de camera lui putuse să audă sunetul de orgă, unicul semn de viaţă care îl determinase să renunţe să între în ea şi-l condusese în străfundurile casei, acolo unde orice posibilitate de ieşire dispăruse. Apoi muzica încetase.

Acum Valerio era la discreţia unor evenimente pe care nu le putea prevedea. Începu să bănuiască până şi faptul că invitaţia lui Marcandrea Canal fusese o simplă înscenare, pentru a-l atrage în ceva ce nu-şi putea imagina, şi că numele anticarului fusese doar o momeală. Poate că nici casa în care se găsea nu era a lui Marcandrea Canal… Îşi dădu seama că începuse să i se întunece mintea, fiindcă începea să se îndoiască până şi de nişte lucruri care nu aveau nevoie de nicio verificare. Văzuse casa aceea de nenumărate ori, în articole cu fotografii, în documentare şi-n reportaje, la cinema sau la televiziune. Şi Serene fusese cea care i-o arătase, iar el ar fi făcut bine să-i urmeze sfatul, să fi lăsat totul baltă şi să-şi fi petrecut timpul numai în braţele ei şi-n camera cu tavanul de cristal.

Se aşeză jos pe podele şi schiţă pe o bucată de hârtie traseul pe care îl urmase de când intrase în prima sală din vârful turnului, până la coridorul fără ieşire vinde se afla acum. Lucră cu atenţie, recuperându-şi personalitatea lui de *manager* în raţionalitate şi-n detalii. Micul plan fu recontrolat şi corectat, şi-n

cele din urmă Valerio avu certitudinea că izbutise să reprezinte traseul iniţial, poate că sărise doar vreo două camere, dat fiind faptul că erau toate mai mult sau mai puţin la fel, dar esenţialul era direcţia drumului şi punctele de referinţă.

Într-o tăcere absolută, Valerio îşi începu drumul de întoarcere. Mai înainte de a părăsi o încăpere, se asi gura că era într-adevăr cea indicată, deschidea toate celelalte eventuale uşi pentru a elimina orice posibilitate de eroare şi numai atunci însemna pe plan traiectul parcurs.

Continuă în felul acesta, până când descoperi cauza dezorientării lui – în toate încăperile pe care le traversase la dus, lăsase luminile aprinse. Una singură dintre ele, în timpul primei lui întoarceri, însemna că fusese omisă din moment ce era întunecată; în realitate însă, aceea era încăperea pe care o străbătuse iniţial, fiindcă o identifică după o statuetă din alabastru. Evident, după ieşirea lui, cineva stinsese lumina.

Cu toată gravitatea acestui fapt, Valerio se simţi uşurat, având în felul acesta dovada că se afla pe calea cea bună, iar confirmarea definitivă o avu atunci când se află din nou în marea încăpere a patului cu baldachin. Odată depăşită acea încăpere, n-ar mai fi fost nicio problemă.

Pusese deja mâna pe clanţă, când un amănunt îl făcu să se întoarcă lângă baldachin. Dădu la o parte vălurile: pe pat nu mai exista niciun fel de urmă a vreunui trup, perna era perfect aşezată la locul ei, cearşaful îndoit peste cuvertură şi fără nicio cută.

„Dracu' să te ia!" strigă Valerio. „Oricine ai fi tu!" Şi ieşi trântind uşa în urma lui.

Cu paşi grăbiţi traversă sala din vecinătatea camerei sale, deschise uşa şi intră, încuindu-se pe dinăuntru.

„Înainte de orice, puţin aer", zise, şi se pregăti să deschidă fereastra şi obloanele. „Aer şi lumina soarelui!" exclamă, dar în cameră intră numai întunericul serii.

„Sigur", zise cu glas şoptit, „trebuia să mă aştept la asta. De aproape o zi rătăcesc prin casa asta de nebuni!" Se simţea epuizat, acum că pericolul trecuse, şi mai ales înfometat şi foarte însetat. Şi pe deasupra avea înfăţişarea unui vagabond.

În mai puţin de o oră însă era din nou aranjat şi cu un plan foarte tentant în minte. Avea să cumpere ceva de mâncare, avea să aleagă câteva băuturi potrivite şi avea să se ducă direct

la Serena, abandonând dincolo de uşă toate lucrurile stranii şi de neînţeles, inclusiv pe Marcandrea Canal, cu casa lui şi cu tot comportamentul lui de nebun exhibiţionist.

Sună telefonul.

Sună de patru ori mai înainte ca Valerio să ridice receptorul. „Da?” întrebă el, cu un ton, fără voia lui, nesigur.

„Sunt Marcandrea Canal”, zise o voce cu timbru bărbătesc şi acele trei cuvinte fură de ajuns ca să vădească o siguranţă pe care Valerio nu se putu abţine să nu o admire.

Se strădui din greu să adopte atitudinea cea mai nimerită, de la ironie la ofensă. „Bună ziua”, reuşi să rostească în mod absolut banal şi lăsând, deci, impresia de cretin. Căută imediat să o repare. „Sau poate ar trebui să vă spun bună seara, după călătoria pe care, am fost obligat s-o fac.”

Marcandrea Canal nu replică şi lăsă să se scurgă câteva clipe de tăcere. După care zise: „Există o schimbare în program, domnule Sagredo…”

„Un moment”, îl întrerupse Valerio. Acum se simţea din nou stăpân pe situaţie şi căută să afişeze cât mai multă aroganţă. „Acum o schimbare în program aş vrea să fac eu, rezervându-mi dreptul de a obţine o satisfacţie pentru comportarea dumneavoastră puţin cam… neobişnuită. Schimbarea în program este următoarea: acum eu părăsesc această casă şi nu am nicio intenţie să mă mai întorc, cel puţin pentru moment. Vă voi înştiinţa ulterior.”

„În locul dumneavoastră m-aş mai gândi, domnule Sagredo. În această situaţie e necesară o convorbire.”

„Mă îndoiesc, domnule Canal. În orice caz nu dumneavoastră hotărâţi în locul meu, iar eu am hotărât aşa. Obligaţiile mele nu mai pot aştepta.” Şi puse receptorul în furcă. Închisese. În sfârşit încheiase paranteza aceea obsedantă.

În timp ce schimbase cele câteva cuvinte cu Marcandrea Canal, mintea lui înregistrase prezenţa unui fapt care, de-abia acum, ieşise la suprafaţă. Luă ziarul împăturit de lângă telefon şi îl deschise. În el se afla fotografia lui Jacques Delsagre.

Titlul pe patru coloane anunţa: „O altă moarte misterioasă în oraşul nostru. Un cetăţean elveţian găsit spânzurat într-un depozit al bazinului de carenaj.”

Cu inima bătând să-i spargă pieptul, Valerio parcurse articolul, sărind de la un rând la altul: „… În timp ce primul caz

de moarte misterioasă rămâne încă neclarificat, la un interval de douăzeci şi patru de ore, încă un om a decedat în împrejurări şi mai misterioase. Dacă în cazul lui Emiliano Sagrès se poate presupune o nenorocire datorată unei indispoziţii sau drept urmare a unei căderi, moartea lui Jacques Delsagre a fost fără îndoială, premeditată, chiar dacă procedeul adoptat este, ca să nu spunem mai mult, halucinant… găsit spânzurat de o frânghie trecută în jurul unei traverse de fier, folosită la transportul încărcăturilor, într-o încăpere părăsită a bazinului de carenaj. Cealaltă extremitate a frânghiei era înfăşurată în jurul unui trunchi gros care plutea în apa din încăpere, trunchi rămas înţepenit în gura de evacuare din cauza dimensiunilor lui. Moartea trebuie să fi fost îngrozitoare, fiind cauzată de tracţiunea trunchiului, transportat de curentul refluxului… Din documente rezultă că este vorba de un important armator cu reşedinţa la Zürich, proprietarul lui «Seven Seas Shipping Company» cu o agenţie şi în oraşul nostru.

Este în curs interogatoriul directorului agenţiei care… Cercetările se desfăşoară acum într-un ritm mai susţinut, fiindcă cele două morţi ar putea fi puse în legătură… Nici pentru Jacques Delsagre nu a fost încă identificat hotelul în care locuia…

O stranie coincidenţă îi leagă pe cei doi, în afara unei vagi asemănări privind rădăcina numelui: data naşterii lor cade în aceeaşi zi a aceluiaşi an.”

Valerio lăsă încet ziarul. Scrânciobul nu dădea semne de oprire. Şi de data aceasta, părea să fi ajuns în vârf şi să fi fost oprit acolo de o forţă necunoscută şi înspăimântătoare.

Din salon, de dincolo de uşă, Valerio auzi nişte paşi apropiindu-se. Se afla într-o cursă. Nu se mai putea minţi pe el însuşi, victima următoare avea să fie el. Chiar dacă nu reuşea să înţeleagă raţiunea acelor condamnări la moarte şi ce îl lega pe el de ceilalţi doi, în afară de legenda aceea blestemată.

Paşii se opriră şi urmă o clipă de tăcere. Marcandrea Canal se afla acolo, în sfârşit întâlnirea avea să aibă loc, doar câteva secunde…

Se auzi un ciocănit în uşă. Ar fi putut să nu deschidă, dar asta nu însemna nimic, nu mai erau alte ieşiri, şi nici posibilitatea de a rezista multă vreme în camera aceea. Ar fi fost inutil să încerce să se sustragă evidenţei faptelor. Nu putea să anuleze

într-o clipă o situaţie care se consolidase în intervalul a trei zile, şi îl prinsese acum într-o plasă atât de deasă, încât orice tentativă de scăpare n-ar fi făcut altceva decât să înrăutăţească situaţia.

Întoarse cheia în broască şi deschise. Puţin retras din faţa uşii, un om se înclină uşor. „Bună seara, domnule. Vreţi să mă urmaţi?”

„Martino!” exclamă Valerio, recunoscând în trăsăturile necunoscutului fizionomia majordomului lui Marcandrea Canal. Nu era doar un Martino îmbătrânit, ci o altă persoană cu caracteristici somatice care îl aminteau pe Martino. „Ce s-a întâmplat cu dumneata?! Ce se întâmplă aici, totul parc atât de schimbat…”

„Multe lucruri s-au schimbat, domnule”, zise Martino.

„Dar de ce?”

„Marcandrea Canal vă aşteaptă.”

Valerio îşi dădu seama să n-avea să afle nimic mai mult. Martino o porni înaintea lui şi lui Valerio îi făcu impresia că vede un om din care viaţa se retrăsese.

În faţa unei uşi închise, majordomul se opri şi-i făcu semn lui Valerio să între. Comparativ cu celelalte încăperi pe care le văzuse Valerio în locuinţa aceea imensă, asta era cea mai mică, un birou cu latura nu mai mare de patru metri. Cei doi pereţi de pe laturi erau acoperiţi de rafturi care ajungeau până la tavan, pline cu cărţi. Un birou, aşezat lângă peretele din fund, împreună cu două fotolii alcătuiau tot mobilierul. La birou stătea un bărbat şi, atârnată de peretele din spatele lui, o reproducere a tripticului *Cele trei morţi ale lui Aloysius Sagredi.*

Valerio ştia că se află în sfârşit în faţa lui Marcandrea Canal. Îl văzuse în ziare şi la televizor dar acum. Când îl avea în faţă în carne şi oase, i se părea foarte deosebit.

În orice caz atenţia lui Valerio era concentrată asupra tabloului care se afla în spatele lui Canal.

„În sfârşit”, începu anticarul.

Valerio recunoscu vocea, gravă şi sigură. Şi pe chipul acela i se păru că discerne o ură profundă dar şi o mare durere.

„Vă rog”, zise Canal, invitându-l cu mâna să ia loc într-unul din cele două fotolii.

„Aţi fost tot timpul aici, nu-i aşa?” întrebă Valerio. „În toate aceste zile nu v-aţi mişcat din casa asta.”

„E adevărat.”

Chiar acest prim răspuns confirma aspectul misterios al convocării. Pornind de la asemenea premisă, tot ceea ce se întâmplase în continuare apărea drept o consecinţă firească, iar faptul că înaintea lui se afla reproducerea tripticului constituia dovada, iar conexiunile apărute dar înlăturate – ca incongruente şi fanteziste – erau, în realitate, adevărate şi concrete. Cu alte cuvinte, Valerio se afla acum înaintea aceluia care îl condamnase la moarte.

„Ştiţi cât de îndatorat îmi sunteţi”, continuă Valerio. Şi remarcă în propria-i voce un tremur pe care nu reuşea să-l înlăture, „şi cât de multe lucruri trebuie să-mi explicaţi. Mă întreb însă dacă a da explicaţii face. Parte din logica absurdă în care trăiesc. Aş dori răspuns la o singură întrebare: de ce tocmai eu?”

Marcandrea Canal îşi ţinea privirile aţintite asupra lui Valerio şi expresia lui era mai curând aceea a unui acuzator decât a unui acuzat.

„Tu nu valorezi nimic ca individ”, spuse cu vocea lui adâncă. „Valoarea ta stă, adică stătea, în faptul că făceai parte dintr-un întreg.”

Valerio fu izbit de familiaritatea cu care, pe neaşteptate, se exprimase Marcandrea Canal şi de aroganţa folosită. Dar mai exista un amănunt care…

„De ce vorbiţi la trecut?” se mărgini să întrebe.

„Pentru că acum totul e pierdut. Aş vrea să te anihilez cu mâinile mele. Să te distrug de o mie de ori, pentru nulitatea care eşti acum şi pentru imensitatea pe care o reprezentai. Tu, o insignifiantă fărâmă de materie, depozitar al celei mai mari puteri, fără să ai pentru asta nici, un merit, stai aici, plin de indignare şi de aroganţă, şi faci totul ca să-ţi ascunzi spaima care te devorează… pui întrebări, ceri explicaţii… Dacă ai avea putere, ai ajunge chiar să şi ameninţi!”

Valerio era înmărmurit. Se afla în prezenţa unui nebun şi poate că asta era explicaţia pentru tot ce se petrecuse. Sursele de informaţie nu o declaraseră, dar marele Marcandrea Canal înnebunise. Şi devenise chiar şi asasin.

Omul nu ridicase tonul ca să rostească acele cuvinte fără sens, dar părea să-l coste foarte mult, fiindcă se lăsă pe spătarul fotoliului şi respiraţia lui devenise sacadată.

„Trebuie însă să admit că nu depinde de tine”, continuă Canal. „Tu trebuia să contribui la realizarea unui proiect uriaş, dar eşti prea meschin ca să înţelegi”. Ridică o mână arătând tripticul din spatele lui. „O unitate compusă din trei elemente indisolubile, iată instrumentul ce trebuia realizat şi pentru care au fost necesari mii de ani, un efort colosal, depăşind cu mult limitata voastră înţelegere, înclinaţi cum sunteţi să urmăriţi numai necesităţi neînsemnate, pe care voi le consideraţi însă esenţiale.” Canal gâfâia, ţeapăn, cu privirile de nebun aţintite asupra lui Valerio.

„Şi pentru asta aţi omorât două persoane?”

Valerio observă imediat că greşise. Trebuia să ţină seama de faptul să se afla în faţa unei persoane bolnave, ale cărei reacţii erau imprevizibile. Viaţa lui se afla în mâinile unui nebun, numai la asta trebuia să se gândească, şi unica *chance* de salvare era de a-i cânta în strună omului aceluia, de a căuta să stabilească un limbaj comun, măsurându-şi cuvintele de fiecare dată. După împrejurări.

„Nu acordaţi atenţie spuselor mele”, se corectă prompt Valerio. „Sunt puţin Zăpăcit de tot ce mi se întâmplă şi sunt şi foarte obosit. Dumneavoastră sunteţi cunoscut în întreaga lume şi, dată fiind poziţia dumneavoastră, sunteţi în măsură să discerneţi şi să apreciaţi lucruri şi evenimente care nu sunt la îndemâna noastră. Iată de ce îmi este încă neclar motivul prezenţei mele aici. Am impresia totuşi, după câte am înţeles, că s-a petrecut un anumit lucru cum nu trebuia. Dacă asta a depins de mine, vă asigur că a fost fără voia mea.”

Canal rămase multă vreme tăcut. Apoi făcu un semn uşor de aprobare. „Tu ai avut un accident când ai venit. Maşina ta s-a zdrelit, dar tu ai scăpat nevătămat.”

Valerio nu-şi ascunse un gest de surpriză. „E adevărat.”

„Puteai să mori.”

„Într-adevăr, trebuie, să mărturisesc că a fost un adevărat miracol.”

„Miracolele nu există aşa cum le înţelegi tu, domnule Sagredo. Eu sunt acela care săvârşesc miracolele. Şi a fost miracolul meu acela prin care… te-am făcut să scapi nevătămat din accidentul respectiv.”

Ce ar trebui să facă acum, să spună mulţumesc? Valerio consideră că lucrul cel mai cuminte era să tacă şi să aştepte ca

celălalt să continue.

„Şi nu a fost singura intervenţie. Şi lui Jacques Delsagre i-am salvat viaţa când a fost aruncat în apă şi ar fi murit cu siguranţă înecat. Mâna aceea bandajată nu era consecinţa unei aşchii de lemn, cu ocazia pregătirilor pentru aniversarea lui, ci preţul pe care l-a plătit pentru a scăpa cu viaţă. Un accident, care lui i-a apărut drept o alunecare stupidă pe malul clisos. Nu a căzut în apă şi nu s-a înecat numai pentru că eu am fost acela care i-am împins mâna spre un cârlig de fier."

Valerio se duse cu gândul la momentul în care observase mâna bandajată a lui Delsagre, când îl întâlnise pentru prima oară la micul dejun. Îşi aminti şi de încurcătura omului atunci când el se interesase de rana aceea, şi că, într-adevăr, explicaţia dată i se păruse improvizată pe moment.

Acum, ţinând seama de personalitatea lui Delsagre, părea plauzibil faptul că eludase o alunecare banală printr-o explicaţie mai potrivită cu *status*-ul său. Valerio ştia prea bine că, pentru un şef, diminuarea prestigiului este cel dintâi lucru care trebuie evitat.

Dar cum reuşea Canal să fie la curent cu toate astea?

„... O reţea de intervenţii oculte?", tocmai spunea, „a condiţionat totdeauna viaţa şi hotărârile voastre. Orice hotărâre a oricărei fiinţe omeneşti, încă de la prima ei apariţie, nu a fost altceva decât consecinţa luptelor noastre; faimosul vostru liber arbitru, care v-a făcut stăpânii Planetei, nu este altceva decât alternarea victoriilor şi a înfrângerilor celor două tabere ale noastre."

Creierul lui Valerio lucra intens, pentru a pune în legătură cuvintele lui Marcandrea Canal cu amintirile destrămate ale visului, avut în casa Serenei. Poate un vis menit tocmai să-l pregătească pentru această discuţie.

Valerio făcu un semn spre triptic. „În tabloul acela mi s-a părut că desluşesc chipurile lui Emiliano Sagrès, Jacques Delsagre şi pe al meu, cei trei care am fost convocaţi. Acolo sunt reproduse trei morţi, şi până acum Sagrès şi Delsagre au murit aşa cum prevăzuse pictorul. Dacă dumneavoastră aţi încercat să ne salvaţi, cine este cel care are interesul să ne ucidă?"

Pe faţa obosită a lui Marcandrea Canal apăru pentru prima oară un zâmbet. „Te gândeşti că acum a venit rândul tău",

spuse, „şi e normal. A fost numai o întâmplare faptul că ceilalţi doi au fost eliminaţi mai întâi. Sau cel puţin aşa cred eu.” Se depărtă de spătar şi se aplecă peste birou. „Pentru că aceia care vă doresc moartea sunt duşmanii mei, şi nu eu, desigur. În viziunea ta limitată, trebuia să-ţi dai seama că interesul nostru a fost dintotdeauna unul singur: să ocrotim existenţa voastră, să vă apărăm de primejdiile mortale, orientându-vă spre opţiuni care ne-ar fi îngăduit la momentul oportun să vă reunim. Ştiam că pe măsură ce trecea timpul sporea şi primejdia. Deţineam o taină imensă, şi adversarii noştri au reuşit s-o afle. Nu aici trebuia să cauţi tu asasinii, aici ai fi aflat numai ospitalitate şi protecţie.”

Canal îşi sprijini coatele pe masă şi-şi trecu mâinile peste faţă. „Dar, cum spuneam, acum e prea târziu. Astăzi este ziua celei de-a treizeci şi patra aniversări a ta, cum ar fi fost şi pentru Sagrès şi Delsagre, şi în istoria neamului omenesc ar fi însemnat o cotitură. Dar au învins ei, pentru că au reuşit să vă ucidă.”

„Dar cine sunt ei? Şi dumneavoastră pe cine reprezentaţi? Se pare că vina noastră e aceea că am fost omorâţi!” Valerio spusese cuvintele acelea cu prea multă violenţă, şi imediat se stăpâni. „Spuneţi-mi… ce pot eu să fac?”

Canal râse. „Om mărunt! Tu reuşeşti să vezi lumea aşa cum reuşeşte o furnică să vadă fluviul Amazoanelor, şi asta nu e decât o comparaţie în lipsă de altceva.”

Valerio trebuia să menţină linia pe care şi-o propusese de a-l seconda pe Canal şi de a rămâne în felul ăsta în viaţă cât mai mult timp cu putinţă.

„Vă rog, faceţi-mă să înţeleg”, zise el docil. „Aş vrea să încerc să înţeleg, cel puţin.”

O expresie de surprindere apăru pe chipul lui Marcandrea Canal. Se rezemă din nou de spătarul fotoliului şi luă un pahar de pe o măsuţă ascunsă în spatele biroului. Îşi turnă puţin de băut şi-l dădu pe gât dintr-o sorbitură. Apoi luă un alt pahar şi i-l întinse lui Valerio. Lichidul era tare, cu un gust aspru, necunoscut. Când băutura îi coborî în stomac, Valerio simţi o văpaie fierbinte.

„Dar până şi de o furnică poate să-ţi fie milă”, continuă, cu un ton mai discursiv. Marcandrea Canal. „Am văzut copii jucându-se cu furnici, vorbindu-le chiar, deşi ştiau prea bine că nu-i înţelegeau. Voi face şi eu la fel cu tine, în aceste ultime clipe. De

acum cred că tu ai scăpat de moartea care-ţi fusese predestinată: cei care doreau să fii sfâşiat de animale imunde, acum nu mai au de ce s-o facă. Au ucis şi aşa prea mult; ar fi fost de ajuns moartea unuia singur dintre voi trei pentru a învinge. Dar au vrut să fie siguri, dincolo de limită, şi au ucis şi a două oară. Nu cred că vor încerca acelaşi lucru şi cu tine, tu de acum nu mai însemni nimic.”

Canal îşi mai turnă de băut. Pe măsură ce trecea timpul, Valerio vedea situaţia sub două aspecte tot mai deosebite: sau se găsea implicat într-o conspiraţie de nebuni, şi atunci trebuia să se preteze la jocul lor, sau tot ceea ce fusese spus şi realizat era adevărat, şi în cazul ăsta poate că el era acela care avea să înnebunească.

„Şi exista în locul acela un balaur mare, pe care babilonienii îl adorau.” Vocea lui Marcandrea Canal se auzi din nou cu inflexiuni extrem de convingătoare. „Şi-i spuse regele lui Daniel: «Iată, tu nu poţi să spui că acesta nu este un zeu viu, trebuie aşadar să i te închini». Iar Daniel spuse: «Eu mă închin Domnului Dumnezeului meu, pentru că El este Dumnezeul cel viu, iar acesta nu este Dumnezeul cel viu. Dar tu, o rege, dă-mi voie, iar eu. Fără spadă şi măciucă, voi ucide balaurul». Şi regele îi spuse: «Îţi dau». Atunci Daniel luă smoală, grăsime şi păr şi le amestecă pe toate, făcând cocoloaşe pe care le aruncă în gura balaurului, iar balaurul crăpă. Şi spuse: «Iată cui v-aţi închinat voi».”

În cameră se lăsă tăcerea. Marcandrea Canal avea ochii închişi şi părea tot mai suferind: „Acestea”, spuse, „sunt versetele 22-26 din *Cartea lui Daniel, Biblia* voastră. Balaurul – adică demonul, adică răul. Aţi încercat totdeauna să întrupaţi astfel acea parte din voi pe care o socotiţi condamnabilă, desigur în opoziţie cu cealaltă parte, contrară, pe care aţi considerat-o totdeauna validă, bună. Eternul dualism.”

„Există o legendă”, continuă Canal, „care povesteşte despre o peşteră în care se află o carte. Paznicul acestei cărţi este un balaur care nu poate fi omorât decât printr-un exorcism. Balaurul l-aţi ales voi ca simbol al răului, dar nu ştiu dacă la intrarea peşterii aceleia se află într-adevăr un balaur. Ar putea să fie şi un înger, pentru că sunt două concepte ale unei entităţi unice. Vezi foaia asta? O faţă se află în umbră şi cealaltă este luminată şi, după maniheismul vostru, faţa din umbră reprezintă

răul şi cealaltă binele. Este suficient să întorci foaia şi totul se inversează. Dar foaia a rămas aceeaşi şi tot ce aţi construit voi nu reprezintă decât două aspecte ale unei aceleiaşi entităţi”. Canal făcu o pauză şi Valerio aşteptă, fascinat de tot ce spunea omul acela.

„Vechii egipteni o numeau *Cartea despre ceea ce se află Dincolo şi Cartea porţilor.* Ea se află la dispoziţia celui care reuşeşte să citească formulele pe care le conţine. Pentru că, până şi cartea nu este altceva decât un mijloc de a ajunge dincolo, la fel cum existenţa voastră nu este altceva decât un mijloc de a ajunge la carte.” Valerio nu îndrăznea să-l întrebe pe Marcandrea Canal motivul pentru care se exprima ca şi când el nu ar fi aparţinut neamului omenesc; poate pentru că, dacă toate lucrurile acelea ar fi fost adevărate, s-ar fi aflat într-adevăr în faţa a ceva care nu aparţinea lumii noastre. Şi poate că ar fi fost prea mult de îndurat, fiindcă se simţea încă strivit de casa imensă care îl înconjura, cu şirul ei de încăperi încastrate unele într-altele… Şi acel aspect desuet, de neînţeles, pe care îl observase, atât în interiorul casei cât şi la Martino… Iar acum omul acesta nebun, care vorbea şi vorbea despre lucruri aberante, dar care urma să-i decidă soarta…

Marcandrea Canal închise iar ochii. Respira din greu. „De când am fost… chemat”, zise Valerio, „s-au petrecut nişte lucruri care m-au… surprins…”

„Da, nişte lucruri extraordinare”, confirmă Canal, fără să deschidă ochii. „Extraordinare pentru voi, bineînţeles. Noi am intervenit în mod făţiş în aceşti ultimi ani pentru că se apropia momentul.”

„Am văzut păsări care se transformă în zbor şi nimeni nu ştie încotro se duc, şi am avut un vis în care cineva îmi vorbea despre o altă legendă…”

„Forţele în joc sunt atât de mari încât pot influenţa vieţi, comportări şi chiar şi lucruri neînsufleţite. Când se prăbuşeşte o avalanşă, tot ceea ce se află în calea ei este antrenat şi răvăşit. Ceea ce ai văzut tu este o nimica toată.”

„Care era scopul vostru?”

„Să găsim cartea. Numai formulele pe care le conţine ea ne-ar putea readuce la origine. Iniţial exista Haosul, dar apoi s-a format Cosmosul, şi forţele s-au echilibrat. Şi a început lupta care continuă şi acum. Există miliarde de lumi locuite de fiinţe

vii, dar foarte puţine dintre ele posedă inteligenţă, şi pentru aceste lumi ne luptăm noi. Avem o sarcină de îndeplinit: să întoarcem foaia aceea de hârtie şi să refacem celălalt aspect al aceleiaşi entităţi.

A existat un moment în istoria universului în care am găsit cheia pentru a şti unde se află cartea şi pentru a distruge paznicul care o apără. Am aflat că depozitarul cărţii este Terra. Cheia putea să ne fie dată numai de trinitatea unor minţi omeneşti.

Mi-am dedicat întreaga viaţă ca să ajung la acest moment, mascat de o personalitate care putea să-mi îngăduie accesul la locurile cele mai exclusive. Dar forţele Cosmosului au zădărnicit planurile noastre, şi va trebui să aşteptăm din nou mii sau milioane din anii voştri pentru a avea iar un asemenea prilej. Timpul, în orice caz, nu are nicio semnificaţie pentru noi. Prezenţa Cosmosului este numai o scurtă paranteză.

Acum, doi dintre voi au murit, iar tu nu mai ai nicio valoare. Permanenţa mea aici s-a încheiat; va începe un nou ciclu.”

Marcandrea Canal îşi aşezase mâinile pe braţele fotoliului. Stând aplecat spre Valerio, iar vocea lui se schimbase, îşi pierduse fascinanta ei gravitate pentru a deveni tot mai încordată şi stridentă.

„De aceea te urăsc, Valerio Sagredo, pentru nulitatea ta, pentru posibilitatea pe care o aveai de a ne conduce la victorie încă din momentul în care ai fost conceput şi ai devenit deţinătorul unei forţe atât de imense. Te urăsc pentru că în tine mai există încă o parte din forţa care ne-ar fi acordat putere, dar cu tine, singur, nu putem face nimic.”

Tăcu, sleit de puteri, şi lui Valerio i se păru că făcând mărturisirea aceea, chiar şi chipul lui începuse să se transforme. Pielea i se acoperise de pete şi acum era numai o reţea de riduri adânci, ca şi când timpul l-ar fi copleşit pe neaşteptate.

După o lungă pauză, Marcandrea Canal începu din nou să vorbească, şi vocea lui redevenise aproape normală. „A venit momentul ca şi tu să cunoşti sfârşitul. Îţi fusese prezisă o anumită moarte prin tabloul acela, şi vei avea parte de moartea aceea. Chiar eu ţi-o voi pregăti… eu, care a trebuit să te protejez din momentul venirii tale în această lume, şi nu cei care din acel moment ţi-o pregătiseră.”

Valerio avea ochii ieşiţi din orbite. Poate că sosise momentul

hotărâtor şi el nu avea nicio posibilitate de a se apăra, strivit în lupta aceea uriaşă, între nişte forţe care depăşeau puterea lui de înţelegere.

Marcandrea Canal se ridică din fotoliu sprijinindu-se de birou. Stătea în picioare cu mare greutate şi, o clipă, păru să se prăbuşească. „Vremea mea s-a sfârşit”, zise ca pentru sine însuşi. „Totul se prăbuşeşte. Şi această casă suportă şi ea consecinţele... Peste puţin se va nărui, copleşită de vechimea ei.” Chipul i se crispă într-un rânjet. „Vreau să te lovesc acum”, murmură. „Pentru că în felul acesta lovesc în ceea ce ai căutat tu totdeauna.”

„Ce vreţi să spuneţi?” zise Valerio. „Eu nu căutam nimic, nici măcar nu-mi imaginam existenţa...

Marcandrea Canal izbucni în râs. „Ţi-am spus-o, nu eu am fost acela care ţi-a ales moartea!”

„Cine a fost atunci? Spuneţi-mi, cel puţin o să pot să lupt.”

„Există o femeie care ţi-a traversat viaţa, Valerio, care ţi-a condiţionat-o şi pe care tu ai iubit-o.”

„Monica? Imposibil!”

„Nu ea e cea pe care o căutai. Femeia pe care o căutai, fără să ştii. Ai găsit-o numai acum, doar acum patru zile...”

„Serena!”

Canal gâfâia. Îşi ţinea palmele sprijinite de suprafaţa biroului, căutând să se menţină în picioare. Peste casa aceea se abătuse un blestem; un cariu gigantic începuse să-i roadă pietrele şi pe locatarii ei de când fusese ucis Emiliano Sagrès, din momentul în care planul misterios al lui Marcandrea Canal fusese distrus. Vremea mea s-a sfârşit, spusese.

Valerio privea figura aceea care se transforma continuu, unica sursă de la care putea avea un răspuns.

„Ce ştiţi despre Serena?” murmură.

„Am descoperit-o şi eu prea târziu, şi de aceea sufăr acum consecinţele. Dar vreau să-i iau locul şi să te fac să-ţi afli sfârşitul pe care ţi-l pregătise.”

„Ce vrei să spui, demon blestemat, ce legătură are Serena cu moartea mea?!“ Valerio sărise în picioare, uitând orice măsură de precauţie şi acum îl înfrunta pe Canal abia reţinându-se să nu-l lovească.

Bătrânul anticar se lăsă să cadă în fotoliu. Respiraţia îi ieşea din gura deschisă ca un horcăit. Dar pe buzele lui mai rămăsese

încă o urmă de zâmbet. „Ai găsit femeia pe care ai căutat-o dintotdeauna. Ai avut noroc că ai întâlnit-o înainte de a-şi pune planul în aplicare, şi victimele au fost ceilalţi doi. Nu a mers mai departe, poate pentru că s-a hotărât să nu urmeze până la capăt prezicerile tripticului fiindcă s-a îndrăgostit de tine şi te vrea viu. Dar acum eu voi fi acela care te va ucide. Ţi-am apărat integritatea încă de când, în momentul şi-n locul ales de mine, ai fost conceput, şi ai trăit cum şi unde am voit eu.”

Marcandrea Canal horcăi. „Dar acum nu mai sunt nevoit să…” Nu reuşi să continue.

Cuvintele acelea îl izbiră pe Valerio ca o lovitură de măciucă. Trebuia să-l creadă? Asta însemna că totul fusese prevăzut, că Serena fusese cea care voise să-l întâlnească în ziua aceea când, tremurând de frig, privea barca gata să traverseze braţul de apă şi barcagiul îl chemase iar el stătuse la îndoială dacă să se urce sau nu. Şi fusese numai prezenţa unei fete care îl hotărâse, fără un gest şi fără o vorbă, numai cu privirea ei zâmbitoare. Apoi totul venise de la sine, şi după ce barca traversase braţul de apă, el era legat deja, indisolubil, de Serena.”

Una. Din draperiile care acopereau peretele din spatele biroului căzu la pământ cu un foşnet. Motivele de pe ea, în cădere, apăreau decolorate de vreme şi ţesătura se destrămase. Un nor de praf se înălţă de pe podea şi învălui chipul lui Canal.

Anticarul nu mai vorbea, dar continua să se transforme. Patina unei bătrâneţi precoce se întinsese peste tot corpul lui, şi acum şi trăsăturile somatice i se modificau. Valerio îi vedea veşmintele cum se strâng şi se răsucesc pentru a acoperi un trup care se disocia de caracteristicile sale umane.

Uşa din spatele lui Valerio se deschise şi intră un bătrân, care nu mai păstra decât vagi urme din asemănarea cu Martino.

„Iată-mă”, zise Martino, şi vocea lui era şi ea de nerecunoscut. Nu mai avea aproape deloc păr, picioarele i se lungiseră şi apăreau scheletice din pantalonii deveniţi prea scurţi.

Canal ridică un braţ arătându-l pe Valerio, dar la extremitatea braţului, în locul mâinii, se afla un ghemotoc plin de crăpături negre, care ieşea din mâneca hainei deformate. Din cavitatea unde mai înainte se aflase gura, ieşea un muget oribil, împreună

cu un jet de lichid gălbui. „Trebuie să termini…”, zise vocea aceea. „Trebuie să termini…” Şi Martino se apropie de Valerio.

Poate că avea să reuşească, poate că fiinţa aceea delabrată nu avea să izbutească să-l împiedice să fugă, iar drumul acum îl cunoştea destul de bine. Cu o mişcare rapidă, Valerio se alătură lui Martino, pentru a se afla astfel în faţa uşii deschise. Ţâşni înainte cu toate forţele lui regăsite… dar un braţ, care părea un cleşte, ieşi incredibil de iute din mâneca jachetei negre a lui Martino, şi Valerio se lovi de materia aceea dură şi înspăimântătoare. Cleştele se închise, şi Valerio se trezi înşfăcat de oroarea aceea, fără nicio posibilitate de scăpare.

În urletul care îi ieşi din gâtlej era toată spaima şi tensiunea acumulată în zilele acelea, ura împotriva făpturilor acelora infernale şi împotriva a ceea ce-i hărăzise destinul. Dar mai era şi durerea provocată de cuvintele lui Canal, fiindcă acum ştia că tot ceea ce spusese el era adevărat.

Acum, în acea paranteză din afara timpului, care se deschide totdeauna în momentele hotărâtoare pentru viaţa unei fiinţe omeneşti, Valerio găsea explicaţia atâtor lucruri; coincidenţe, absurdităţi, amănunte neînţelese în parte şi eludate de Serena, cu nu zâmbet sau cu o ridicare din umeri, apăreau acum toate cu adevăratul lor sens. În lupta aceea al cărui scop nu-l înţelesese, Serena era duşmanul, sau, poate că şi ea era la fel de nebună. Dar ce posibilitate de supravieţuire avea el, încastrat în acel mecanism absurd?

Se simţi ridicat de la pământ; Martino îl transporta către un loc al morţii, iar el nu era în stare să se elibereze din încleştarea aceea oribilă. La câţiva centimetri de faţa lui, Martino gâfâia şi emana o duhoare greţoasă. Valerio ar fi vrut să-şi piardă cunoştinţa, dar, în acelaşi timp, dorea să fie conştient, ca să profite de cea mai mică posibilitate de a se elibera de grozăvia aceea.

Casa începea să se năruie. Draperii şi bucăţi de tencuială se desprindeau și cădeau în jurul lui într-un nor de praf. Dintr-una din nenumăratele încăperi răzbătu până la ei prăbuşirea unui lampadar. Apoi luminile se stinseră şi crezu că întunericul îi va veni în ajutor. Avantajul de a nu vedea spori eforturile lui Valerio, dar inutil, făptura care fusese Martino îşi continua drumul, nesinchisindu-se de întuneric, fiindcă era călăuzit de nişte simţuri neomeneşti, şi încet şi sigur traversă coridorul care

ducea la scara în spirală a turnului. Se opri într-un ungher şi un sistem de contragreutăţi făcu să se scufunde patrulaterul podelei pe care se găseau.

În foarte scurt timp se aflară în antreul circular de la baza turnului, luminat de flacăra câtorva torţe.

Valerio îşi dădu seama că, atâta vreme cât rămânea prizonierul acelui monstru, nu avea nicio posibilitate de a acţiona.

În semiîntuneric, fu conştient de coborârea a trei trepte şi se trezi într-un fel de pivniţă îmbibată de umezeală. Ajunsese poate la capătul călătoriei. Se gândi la Monica şi la mica Damiana. La casa lui. Trăia un coşmar pe care nimeni nu l-ar fi putut înţelege vreodată, iar trupul lui n-avea să mai fie găsit.

În timp ce se gândea la toate astea, Martino îl lovi şi el căzu.

Trosnete, gemete, glasuri în depărtare. Şi în momentele de tăcere, un picurat uleios. Bufnituri înăbuşite. Un ţopăit nervos şi chiţcăituri neaşteptate.

Valerio avu senzaţia că vede din nou lumina, după ce se căţărase, prin forţa muşchilor, de-a lungul peretelui dintr-un puţ adânc. Ajuns însă pe marginea puţului, văzu că era vorba doar de pâlpâitul slab al unei torţe. Realitatea situaţiei îl izbi cu violenţă. Imediat îşi dădu seama că nu putea să se mişte şi că un căluş îi împiedica să strige. Avea mâinile şi picioarele legate de perete. Făcu câteva încercări pentru a-şi verifica posibilităţile şi descoperi, neliniştit, că putea să se mişte doar câţiva centimetri.

Îşi plimbă privirile de jur-împrejur; închisoarea lui era copia sălii de la baza turnului, numai că la un nivel inferior, şi fără piese de anticariat. Flacăra torţei crea un dans diavolesc de umbre de-a lungul pereţilor concavi, pe marile blocuri din marmură care alcătuiau pavimentul, pe asperităţile tavanului.

În faţa lui, la capătul celor trei trepte din piatră, uşa era de bună seamă zăvorâtă. Pe latura opusă, chiar sub tavan, o deschizătură strâmtă lăsa să se filtreze din afară o slabă lumină artificială, provenind poate de la un felinar apropiat. Prin deschizătura aceea pătrundea şi foşnetul ritmat al valurilor, care veneau să se spargă de bastionul turnului. Valerio se întrebă ce avea să se întâmple în închisoarea aceea în timpul fluxului mareei. Poate că aceea era moartea pe care i-o hotărâseră, o moarte prin înecare… dar în felul acesta nu s-ar fi împlinit

prezicerea; acela era sfârşitul prevăzut pentru Emiliano Sagrès, şi se realizase întocmai. În tripticul celor trei morţi ale lui Aloysius Sagredi el era sfâşiat de nişte fiinţe care nu făceau parte din regnul animal cunoscut; poate că era doar o licenţă artistică. Esenţialul era că avea să moară din cauza unor animale.

Mintea lui Valerio se concentră asupra zgomotelor înregistrate în momentul în care îşi recăpătase cunoştinţa. Privi în jur încercând să străpungă întunericul care îl înconjura. Şi atunci înţelese.

Pereţii celulei erau alcătuiţi din blocuri mari de marmură şi şiruri de cărămizi. Secolele lucraseră cu dinţi de sare, şi poporul care începea să trăiască odată cu lăsarea întunericului sub nivelul oraşului îşi stabilise aici una din nenumăratele sale locuinţe. Era un loc bun, alimentat continuu cu gunoaie care, odată cu fluxul mareelor, se strecurau prin crăpăturile peretelui...

Acum totul era clar. Valerio ajunsese la încheierea aventurii lui. Aşa cum o prevăzuse pictorul anonim din trecut şi cum o concretizase o sectă de nebuni, care se foloseau de nişte puteri din afara universului nostru cu patru dimensiuni.

Se auzeau chiţcăituri în aer, dar Valerio nu vedea încă nicio mişcare. În celulă totul era imobil. Din afară răzbăteau din când în când glasuri agitate, a căror semnificaţie rămânea de neînţeles. De sus se auzeau bufnituri repetate. Valerio ştia că toate trosnetele acelea însemnau moartea palatului, şi constatarea asta îi confirma şi iminenţa sfârşitului său.

În ciuda acestor lucruri, simţea o furie nestăpânită. Chiar dacă se întâmplă uneori ca un om să fie pregătit pentru propria sa moarte, faptul de a trebui s-o înfrunte datorită unor cauze care depăşesc previziunile umane o face infinit mai chinuitoare.

Lumina torţei proiecta pe pietre reflexe de sare gemă, juca în scobiturile provocate de eroziunea timpului. Valerio fixa acea mişcare continuă de umbre şi lumini care dădea viaţă unor lucruri neînsufleţite, şi în sfârşit fu sigur: ceva se mişca, independent de jocul flăcării.

Din crăpături se iviră primii şobolani cu ochii lor intens strălucitori. Chiţcăiturile care până acum se auziseră difuze, acum se auzeau în celulă. Precaut, cu nările fremătânde. Şobolanii înregistrară prezenţa a ceva neobişnuit, deosebit de

excitant. Şi vestea fu transmisă, recepţionată şi retransmisă.

Cete de şobolani începură să se îndrepte către sursa de mâncare, prin galeriile misterioase săpate între palafitele care susţineau oraşul.

Veniră şi de pe micile ridicături de pământ, care numai odată cu fluxul mareei ieşeau la suprafaţa apei.

Erau şoareci mari şi cenuşii, şobolani şi chiţcani, puşi în mişcare de semnale misterioase, care începură să înoate, îndreptându-se spre baza turnului.

Primul şobolan îşi vârî trupul printr-o crăpătură… opintindu-se din afara peretelui. Rămase câteva clipe în echilibru, amuşinând eventualele pericole. Sensibilitatea lui îl asigură că drumul era liber şi se lăsă să cadă pe paviment, cu o bufnitură înăbuşită.

Fu semnalul.

Ca o apă cenuşie, sute de animale se iveau dintr-o întreagă reţea de crăpături, lunecând încet spre Valerio. El nu putea să facă nimic, nici măcar să zvârle din picioare, ca să îndepărteze mareea de şobolani care înainta şi să întârzie în felul acesta un pericol devenit de acum iminent. Totuşi, gemetele care răzbăteau prin căluş şi zvârcolirile pe care le descria trupul lui serveau să facă mai precaută înaintarea animalelor. Prada se afla acolo, dar felul cum se comporta ea nu oferea acea deplină siguranţă pe care ar fi putut-o oferi un cadavru.

Căpetenia cetei era un şobolan gras, cu părul îmbibat cu cine ştie ce substanţe de care se frecase în timpul traseului prin misterioasele meandre. Alcătuiau o crustă mâloasă şi verzuie, poate din reziduuri de alge sau excremente spongioase, sau poate resturi în putrefacţie de la precedentele mese.

Animalul înainta târându-şi burta pe paviment şi îşi mişca continuu botul lunguieţ, fremătând de poftă. Ajunse lângă picioarele lui Valerio, se ridică pe labele posterioare şi îşi întinse botul pentru un ultim control, mai înainte de a se hotărî să muşte. Ceilalţi îl urmau la o distanţă respectuoasă, reţinuţi de instinct dar gata să ţâşnească, ca dintr-un resort, de îndată ce căpetenia lor ar fi hotărât-o.

În poziţia în care se afla, Valerio reuşi să vadă şobolanul cum se apropia, îl mirosea şi-i dădea târcoale. Din momentul acela aştepta să simtă prima muşcătură. Conştiinţa că în spatele lui se afla acel animal, iar în faţă toţi ceilalţi care aşteptau nerăbdători, îi provoca o groază nestăpânită. Avea încheieturile

mâinilor însângerate din cauza eforturilor pe care le făcea ca să rupă frânghia ce le strângea.

Apoi percepu un freamăt, un ronţăit rapid care înceta uneori ca să reînceapă imediat, apăsător. Prin lacrimile care îi inundau ochii, vedea un covor cenuşiu şi mişcător, desfăşurat până la câţiva centimetri de picioarele lui.

Şobolanul începuse să muşte. Acum percepea distinct dinţii care se-nverşunau asupra frânghiei, apoi îi simţi labele umede aşezându-i-se pe mâini.

În capul lui exista acum un vâjâit care creştea, creştea, provocat de tensiunea sângelui. Părea că vinele gâtului erau gata să-i plesnească, iar ochii îi ieşiseră din orbite, dar auzea şi o voce insistentă care îi spunea: *uşa… uşa…* Valerio începu să delireze. Uşa era singura salvare, dar ea se găsea la cinci metri… *uşa… uşa.* Dar uşa era închisă pe dinafară şi, chiar dacă s-ar fi eliberat, n-ar fi putut să facă nimic, nu ar fi avut puterea s-o spargă… *Am eu grijă de asta,* rostea vocea din interiorul minţii lui.

Şobolanul continua să roadă cu înverşunare frânghia, şi atunci Valerio îşi dădu seama că se întâmpla ceva care nu intra în logica lucrurilor. Şobolanul se postase pe mâinile lui, iar dinţii lui muşcau numai frânghia, în timp ce, ceilalţi şobolani continuau să freamăte şi să tălăzuiască, reţinuţi de o forţă misterioasă.

În lupta de neînţeles care se desfăşura, poate că intrase în joc cineva sau ceva care acţiona în favoarea lui, chiar dacă Valerio nu reuşea să înţeleagă cine ar fi putut să fie; cel care îl apărase de primejdii fusese Marcandrea Canal, chiar dacă apoi… dar nu se opri la supoziţii; era în curs de desfăşurare un plan menit să-i salveze viaţa, lucrul ăsta era de acum evident, iar el trebuia să facă totul pentru a contribui.

Îşi concentră toate forţele pentru a-şi elibera încheieturile, răsucind, smulgând, trăgând, insensibil la pielea care îi era mortificată. În sfârşit reuşi să obţină un joc mai mare în mişcarea mâinilor şi, dintr-o dată, le simţi libere.

Nu se gândi la căluş. Cu mâneca hainei îşi şterse sudoarea care-i înceţoşase ochii şi începu să-şi dezlege nodurile de la glezne. Ghemuit cum stătea, faţa lui se afla doar la câţiva centimetri de avangărzile şobolanilor care, înnebuniţi că nu puteau să-şi înfigă dinţii în prada aceea atât de disponibilă, săreau şi chiţcăiau îngrozitor. Era o vânzoleală generală de

animale care se încălecau sau erau călcate de altele, care se iveau din pereţi, alcătuind un amalgam furios. Apoi începură să se devoreze între ele.

Valerio lupta contra timpului, conştient fiind că nu se ştia cât ar mai fi putut domina forţa care favorizase situaţia aceea anormală.

În mintea lui, vocea continua să-i transmită aceleaşi cuvinte: *uşa... uşa...* doar cuvintele acelea două, repetate obsesiv. Valerio înţelesese de unde urma să-i vină salvarea şi-ar fi vrut să strige să înceteze, că înţelesese, şi că nu mai trebuia irosită atâta energie pentru a repeta acelaşi lucru, energie care ar fi trebuit concentrată pentru a ţine departe de el mareea de şobolani turbaţi.

Reuşi să-şi elibereze gleznele. Acum trebuia să se apropie de uşă, dincolo de oribila masă a şobolanilor. Nu exista decât o singură soluţie: orice repulsie fusese de mult depăşită, aşa că trecu în fugă peste covorul acela viu. Simţi clar sub picioare trupurile moi strivite, iar chiţcăiturile lor deveniră asurzitoare. Acum uşa se afla în faţa lui, solidă şi încuiată. Izbi cu piciorul în lemn, mânjindu-l cu resturile animalelor strivite, şi simţi cum greaţa i se urca în gât, copleşit de putoare.

În clipele acelea avea să se decidă soarta lui. Nu ştia ce avea să se întâmple, dar ceva trebuia să se întâmple, fiindcă era martorul unor evenimente care nu puteau să nu conducă la un deznodământ.

Şobolanii continuau să alcătuiască o masă compactă, formând un fel de insulă şi, cu toată trecerea lui peste trupurile lor, nu reuşeau să urce mai sus de cea de-a doua treaptă.

Valerio îşi smulse căluşul, urlă şi bătu cu pumnii în uşă, zgâlţâind cu toate forţele care-i mai rămăseseră marele inel metalic care ţinea loc de clanţă.

Uşa începu să se deschidă.

O fracţiune de secundă, Valerio rămase nemişcat, fiindcă, împotriva oricărei aparenţe, absurditatea acelei situaţii izbuti în egală măsură să-l uimească. Cineva vorbise în interiorul minţii lui, blocase şobolanii şi acum deschisese uşa, şi-n felul acesta îl salvase de la o moarte atroce. Cu un elan reînnoit, se aruncă asupra uşii, o împinse şi alergă afară pe coridor, iar apoi spre uşa care dădea către parc. Pe neaşteptate rămase însă nemişcat: cineva se afla lângă uşa închisorii, o umbră abia

înregistrată de retină din cauza obscurităţii şi a groazei de a scăpa din acel infern. Se întoarse şi silueta se afla acolo, sprijinită cu spatele de perete, ca şi când l-ar fi proptit să nu cadă.

Nu reuşi să-şi reţină o exclamaţie: Serena, cu pletele ei lungi şi negre, cu chipul minunat. Serena lui, pe care o iubise şi de la care avusese bucurie, plăcere şi împlinire. Totul se desfăşură într-o fracţiune de secundă, şi zgomotul uşii, care se închidea la porunca fetei, încheie secvenţa.

Influenţa care oprise şobolanii încetă dintr-o dată şi, liberi acum, aceştia se năpustiră asupra uşii, urcând ca şi mareea. Prin lemn se auzeau distinct chiţcăiturile animalelor care se sfâşiau între ele, într-un paroxistic instinct de a ucide.

Valerio nu reuşea să-şi desprindă ochii de la fata care rămăsese sprijinită de perete, nepăsătoare la tot ce se petrecea dincolo. Se apropie de el şi îl luă de mână. „Vino”, zise cu o voce în care Valerio simţi o imensă oboseală. „Vino, Valerio. Se prăbuşeşte casa.”

Mut, Valerio o urmă pe fată afară din coridor şi apoi din parc, alergând de-a lungul aleii cu pietriş în formă de S. De la etajele superioare ajungeau până la ei scrâşnetele structurilor care încercau să menţină echilibrul, sub loviturile unor forţe împotriva cărora nici cel mai puternic bastion n-ar fi putut să reziste. Prin ferestrele închise răzbătea atenuat zornăitul cristalelor care se spărgeau, trosnetele preafrumoaselor mobile.

Casa lui Marcandrea Canal trepida, o construcţie atât de mare urma să aibă însă o agonie foarte lungă. Începuse să moară în momentul în care murise Emiliano Sagrès.

De sus cădeau bucăţi de tencuială şi pietre desprinse din marile cornişe. Cu un pârâit, o fereastră de la ultimul etaj se desprinse de la locul ei şi se prăbuşi în parc; geamurile sparte ajunseră la pământ ca nişte frunze moarte, purtate de voia vântului.

Ce: doi tineri ieşiră prin poarta de la intrare, parcurseră în goană mica porţiune de ţărm şi trecură podul acelor „minuni”. Dincolo de el se formase un grup de persoane, oameni care, cu toată ora înaintată, treceau pe acolo şi se opriseră să privească ce se întâmplă. O casă, una singură dintre nenumărate altele, era zguduită de o forţă misterioasă care o făcea bucăţi.

Valerio o ţinea pe Serena strâns lângă el, ca pentru a o

proteja de pericol, dar deodată îşi dădu seama că în braţe avea o fiinţă necunoscută, cu puteri tot atât de necunoscute, şi auzi iar cuvintele lui Marcandrea Canal, care-i dezvăluise că cea care-i hotărâse moartea era tocmai ea. Dar tot ea îl salvase, şi asta nu putea fi trecut cu vederea. Înclinat cum era, înainte de orice, să acorde credit concretului, Valerio recunoştea mai curând evidenţa de a fi fost salvat de către Serena, decât să acorde credit unor acuzaţii verbale. Dacă el se afla acolo în momentul acela, faptul se datora fetei, şi asta era de ajuns, cel puţin pentru moment; avea să fie suficient timp, după aceea, pentru a face lumină în întâmplările neliniştitoare al căror martor era. În jurul lui existau două lumi: una, absolut normală, reprezentată de persoanele care se uitau, de exclamaţiile, de comentariile şi de strigătele lor, şi o altă lume în care o casă puternică, construită pentru a înfrunta secolele, se prăbuşea ca rezultat al unei lupte duse cu armele magiei.

De la o fereastră a etajului al treilea ţâşni luminoasă prima limbă de foc. O limbă de foc izolată, care se zări o clipă şi imediat dispăru. Dar priveliştea aceea provocă panică. Strigăte de ajutor începură să se audă din casele vecine.

Valerio îşi trecu braţul pe după umerii Serenei şi o duse departe, de-a lungul ţărmului.

— Se urcară pe podul următor. Fata stătea lipită de el, tăcută, şi respiraţia îi era precipitată. Din când în când ridica privirea şi încerca să citească în ochii lui Valerio.

Între timp, strigătele se înmulţiseră; începură să sosească primele echipe de prim ajutor. În scurtă vreme spectatorii deveniseră o adevărată gloată. După acea primă limbă de foc izolată, casa fusese zguduită de o serie de explozii, care proiectaseră în afară o ploaie de geamuri sparte şi de cioburi. Acum multe dintre ferestre vomitau valuri dense de fum, care uneori deveneau luminoase, datorită focului dezlănţuit în interior.

În casele vecine era un continuu strigăt de alarmă şi un du-te-vino de chipuri la ferestre, pentru a urmări fazele dezastrului. Lipită de aripa vestică a casei lui Marcandrea Canal se afla o hardughie. Prin uşa larg deschisă începuse deja exodul; oamenii fugeau ducând cu ei tot ceea ce considerau mai de valoare sau necesar, transportând mobile şi bunuri personale pe ţărm, sau direct în bărcile care începuseră să se îngrămădească.

Lumea fugea şi din celelalte case vecine. Bărcile încărcau şi se depărtau, să descarce lucrurile în loc sigur, apoi se întorceau pentru alte transporturi.

Pe maluri se auzeau strigăte, care solicitau ca ambarcaţiunile să facă naveta, şi reacţia barcagiilor provoca blesteme şi încăierări.

Din casa lui Marcandrea Canal se auzea acum un bubuit continuu, un vuiet înăbuşit datorat flăcărilor care nu reuşeau să-şi facă suficient loc prin ferestre.

Câţiva oameni din echipele de prim ajutor pătrunseră în parc, dar fură nevoiţi să se retragă din cauza ploii, acum continue, de obiecte incandescente care cădeau de sus.

Masivul volum al casei menţinea încă structura principală, dar viaţa ei se apropia de sfârşit. Cerul era iluminat de o perdea de foc şi de jur-împrejur apa reflecta culoarea flăcărilor, iar bărcile păreau că plutesc pe lacuri de lavă.

Apoi casa lui Marcandrea Canal începu să vomite.

La început invizibili, fiind acoperiţi de frunzişul parcului şi mascaţi de jocul luminilor şi al umbrelor, apoi, pe neaşteptate, reali în halucinanta lor prezenţă, apărură şobolanii. Erau mii, care fugeau în cete, înnebuniţi, un torent cenuşiu cu reflexe roşi etice, care o apucă de-a lungul malului îngust şi găsi cale liberă peste pod.

Alarma porni de la ferestrele caselor aflate deasupra podului şi se amplifică prin urletele de spaimă şi de moarte ale acelora care nu fugiseră la timp din calea animalelor.

Găsindu-se într-un *habitat* cu totul straniu, atât de neobişnuit de zgomotos şi dominat de foc, şobolanii înnebuniră complet şi nu-şi mai urmară căpeteniile, ci fiecare încerca să fugă încotro îl purta instinctul.

La picioarele podului, fluxul şobolanilor se împărţi în două mari ramuri; una din ele continuă să înainteze în linie dreaptă, pătrunse în oraş, însoţită de urletele nefericiţilor care se aflau de-a lungul traseului, se transformă într-o reţea de pâraie şi se infiltra în parterele caselor, căutând pasaje care să-i readucă în subterane. Cealaltă ramură de şobolani înainta de-a lungul ţărmului. Valerio privi în jur căutând o cale de scăpare.

„Birtul din colţ!” strigă Serena. „Vino, putem să ne refugiem acolo. Îl cunosc pe patron, ştiu că totdeauna e cineva acolo.”

Făcură câţiva paşi, când în spatele lor se auzi parcă un mare

oftat, şi o lumină roşietică făcu să se detaşeze umbrele lor pe pavaj. Cineva aprinsese o canistră de benzină aruncată în faţa şobolanilor. Acum de pe mal se ridicau flăcări înalte care se revărsau în canal şi se stingeau pârâind. Fluxul animalelor care înaintase de-a lungul canalului fu blocat. Zeci de şobolani fuseseră ajunşi de benzină şi căutau să se salveze căţărându-se pe pereţii caselor sau săreau chițcăind, transformaţi în tăciuni.

Valerio şi Serena se opriră şi, cu băgare de seamă, urcară din nou pe pod. Cei de la postul de prim ajutor îşi încetaseră tentativa de a opri flăcările din casa lui Marcandrea Canal, ca să le dea ajutor nefericiţilor atacaţi de hoarda sălbatică şi să stângă incendiul care se întindea de-a lungul ţărmului.

Cu pompele alimentate din apa canalului, lansau jeturi foarte puternice asupra animalelor, pentru a le sili să între în unghere fără ieşire. Dar, aşa cum o vână de apă se infiltrează într-un teren, la fel, parte din şobolani îşi făcu drum prin spaţiul de câţiva centimetri dintre parapetul podului şi digul care mărginea ţărmul.

Foarte repede drumul acela fu acoperit de o mulţime forfotitoare şi un flux continuu de animale începu să treacă pe acolo şi să se reverse în apele canalului. Apa, roşie de reflexe, începu să bolborosească. Nemaiavând acum orientarea dictată de instinct, zăpăciţi de mirosurile neobişnuite care împânzeau aerul, şobolanii invadară canalul şi începură să se caţere pe bărcile ancorate, care aşteptau să-şi completeze încărcăturile.

Priveliştea se transforma din clipă în clipă şi devenea tot mai înfiorătoare. Un şobolan de canal, mare şi ud leoarcă, făcu un salt şi se agăţă de gâtul unui copil care, ţinut de mână de o femeie, stătea cu spatele întors la apă. Imediat în urma lui săriră şi alţi şobolani, şi într-o clipă copilul şi femeia fură două trupuri care urlau şi se zbăteau asaltaţi de muşcături.

Nimeni nu observase noul drum găsit de animale, mimetizate de reflexele apei. În sfârşit, fu dată alarma dar evenimentele se învălmăşeau. În plus, spaima făcea să devină frenetice mişcările animalelor şi nu toţi cei care se aflau în bărci avură vreme să-şi dea seama de asalt.

Pompele fură îndreptate spre şobolanii care încercau să înainteze de-a lungul ţărmului, în timp ce în bărci erau scoase vâslele, băncile şi furcheţii pentru a fi folosite drept arme, pe măsură ce animalele apăreau pe maluri.

Cineva striga: „Benzina! Benzina!” Dar alte glasuri urlară, în hărmălaia generală, pentru a împiedica transformarea canalului într-un rug care ar fi carbonizat în egală măsură şobolanii, bărcile şi pe toţi cei care se aflau la bord.

Situaţia se precipita. Câţiva oameni din echipele de prim ajutor reuşiră să imobilizeze câţiva exaltaţi, care se pregăteau să verse benzină peste ambarcaţiuni.

Chiar dacă atenţia se deplasase spre neaşteptata prezenţă a şobolanilor, casa lui Marcandrea Canal continua să sg mistuie în flăcări. O parte din ea se prăbuşise dar acest fapt fusese trecut cu vederea în zarva generală şi în marea de foc care o acoperea acum aproape în întregime. Numai turnul nu fusese încă atins de incendiu şi se detaşa pe cortina de flăcări, brăzdat de vâlvătăi.

În vălmăşagul de strigăte şi zgomote se auzi urletul ascuţit şi strident al unei femei. Valerio o zări aplecată în afara ferestrei, arătând ceva cu braţul întins. Apoi o văzu că-şi duce mâinile la faţă să-şi acopere ochii.

Alte strigăte veniră să se adauge la cel al femeii, şi Valerio se gândi că poate cineva din echipa de prim ajutor fusese rănit de bucăţile incandescente care continuau să cadă de sus. Apoi observă însă că nimeni din cei care se aflau în apropierea parcului nu alerga să dea ajutor, ci, dimpotrivă, toţi se îndepărtau încet de poarta de intrare, iar atitudinea lor era a unor persoane cuprinse de groază.

Podul de pe care Serena şi Valerio observau scena, împreună cu alte zeci de persoane care se adunaseră între timp, se afla cam la treizeci de metri de intrarea în parc, iar poziţia lor ridicată le îngăduia să vadă pe deasupra porţii.

O momâie ieşea din parc, şi mersul ei, în acel context era ciudat de flegmatic. Zidul de flăcări care se înălţa în spate îi acoperea parţial silueta şi, cu toate astea, se intuia că era vorba de cineva care ducea un obiect voluminos.

Şi deodată Valerio realiză despre ce era vorba. Chiar şi Serena înţelesese, cu toate că ochii ei fuseseră cruţaţi de ceea ce văzuse Valerio în interiorul casei. Dar poate că pentru ea nici nu era necesar să fi văzut.

Martino ieşea din parc. Valerio îl recunoscu numai pentru că asistase la metamorfozarea lui. Partea oribilă a acelei mutaţii consta în faptul că, transformându-se în ceva categoric divers,

el păstrase totuşi o vagă morfologie umană. Mai existau încă cele două extremităţi inferioare care-i permiteau să înainteze şi cele două extremităţi superioare care susţineau o grămadă informă. Şi, în partea de sus, se ridica o protuberanţă care, la un om, ar fi fost capul.

Valerio simţi din nou atingerea membrelor chitinoase, răsuflarea care ieşea de pe aşa-numitele buze şi îl cuprinse greaţa.

Distanţa şi flăcările nu-i îngăduiau să distingă ce căra Martino, dar Valerio fu sigur că era vorba de trupul metamorfozat al lui Marcandrea Canal.

Şi a fost bine că oribila apariţie a avut loc tocmai atunci când haosul atinsese apogeul, fiindcă cea mai mare parte a oamenilor nu a văzut-o. Iar majoritatea celor care au văzut-o nu au reuşit să înţeleagă. Mai târziu, în relatarea celor câţiva martori, oroarea amănuntelor va fi fost atribuită halucinaţiei cauzate de emoţia deosebită a momentului.

Cele două trupuri, care alcătuiau o mică grămadă de organe indistincte, Continuară să înainteze prin ploaia de foc, dar nu reuşiră să mai ajungă la poartă, fiindcă palatul se prăbuşi. Se prăbuşi încet, surpându-se într-un nor mare de pulbere luminoasă. Rămăsese în picioare numai turnul şi aripa palatului de care era legat acesta. Parcul fu cuprins şi el de flăcările care-şi găsiră un nou teren propice în arborii cu trunchiuri înalte şi în tufişuri.

Macabra pereche care se apropia încet de poartă se mistui în flăcări, dispărând din ochii celor prezenţi şi contribuind astfel la a face îndoielnică o mărturie propriu-zisă.

Spectacolul se sfârşise. Rămânea să se continue îndepărtarea oamenilor şi protejarea caselor învecinate de întinderea flăcărilor. Dar acum, când casa se năruise, echipele de prim ajutor puteau să acţioneze în forţă, depunând o muncă obişnuită de curăţire.

Şi lupta din canal se apropia de sfârşit. Puţinii şobolani încă în stare să asalteze bărcile erau sistematic striviţi cu lovituri de vâsle, sau pe fundul bărcilor; apa canalului era presărată cu mici trupuri cenuşii, care deja începeau să se deplaseze încet spre lagună, răspunzând chemării unui nou reflux al mareei.

Pe mal, câţiva oameni aruncau găleţi cu apă peste ultimele resturi de benzină în flăcări. Alţii, în cizme de cauciuc şi cu

lopeţi, adunau şi îngrămădeau trupurile şobolanilor carbonizaţi.

Lumea reîncepea să se mişte.

Valerio nu izbutea să vorbească, încă hipnotizat de tot ceea ce văzuse şi şocat de faptul că, până cu puţin înainte, el însuşi fusese imobilizat în centrul infernului aceluia.

„Valerio”, zise Serena, „poate că e mai bine să mergem.” Fata îl fixa cu o intensitate care era un amestec de durere şi de trepidantă aşteptare.

Tânărul îi întoarse privirea. În faţa lui era Serena pe care o cunoscuse atât de bine, ochii ei întunecaţi şi dulci, frumosul chip cu buzele cărnoase şi lungul păr negru. Şi totuşi acum era o altă femeie, altceva; în ea exista puterea vieţii şi a morţii, şi aparenţa aceea a ei… s-ar fi putut dintr-un moment într-altul…

„Nu te-ai transformat”, spuse Valerio încet.

Serena clătină din cap.

„Dar puteai s-o faci”, adăugă el.

Serena continuă să clatine din cap.

„De ce nu?”

Serena nu răspunse; Apoi spuse: „E prea complicat, dar pot să te asigur că asta e înfăţişarea mea de totdeauna şi aşa va fi pentru totdeauna.”

Valerio îşi întoarse privirea spre ruinele casei. „Chiar dacă ei nu făceau parte din tabăra ta, duceau aceeaşi luptă. De ce au dorit să iasă din scenă într-un mod atât de… uman, cel puţin în comportare, dacă nu în înfăţişare?”

„Erau fiinţe umane, cum eşti şi tu şi cum sunt şi eu. Fiinţe umane care, ca şi noi, primiseră misiunea de a reprezenta o abstracţiune. Chiar dacă au suferit o metamorfoză, independent de voinţa lor, au rămas *în nuce* fiinţe umane; s-au comportat ca atare până la sfârşit şi au căutat o scăpare din incendiu, cel mai puternic ajutându-l pe cel mai slab…”

„De ce zici că nu te vei transforma?”

„Pentru că am învins. Şi mi-am cucerit natura umană până când îmi va fi scris să trăiesc.”

Valerio o privea şi asculta nişte cuvinte pe care încă refuza să le accepte. Apoi oboseala, tensiunea şi foamea îl doborâră. Se sprijini de balustrada podului, dar simţi că i se înmoaie picioarele. Serena îl ajută să se ridice, îi spuse cuvinte tandre, îl mângâie şi-l îmbrăţişă. Dar pentru Valerio totul era foarte îndepărtat, cuvintele păreau înăbuşite, iar mâinile Serenei îi

provocau pe piele o senzaţie stranie, ca de febră.

După câteva minute, imaginile şi sunetele îşi recăpătară obişnuitele caracteristici.

„Cum te simţi?” întrebă Serena.

„Hai bine. S-a terminat totul acum, aş vrea atât de mult să dorm…”

Serena râse. „Există un pat, suspendat în cer, care te aşteaptă.”

Valerio se crispă. „Nu, nu la tine acasă. Prefer un hotel.”

„De ce? Îţi plăcea atât de mult…”

Valerio clătină din cap. „Nu, nu vreau să mă mai întorc în locuri care să-mi amintească de toate lucrurile astea”. Şi făcu un gest cu mâna, incluzând canalul şi casa lui Marcandrea Canal. „N-aş mai fi în stare să suport.”

„Vom fi numai noi doi şi atâtea amintiri plăcute…”

„Am avut un vis în casa aceea, un coşmar înspăimântător. În coşmarul acela, am. Auzit pentru prima dată vorbindu-se despre întâmplările stranii care, se desfăşurau fără ca eu să ştiu, despre incredibila luptă a unor forţe care… nu reuşesc să înţeleg…”

„Eu te-am făcut să visezi”, zise Serena cu o voce hotărâtă.

„Tu?!”

Serena dădu din cap afirmativ. „Una din încercările de a te convinge să părăseşti casa lui Marcandrea Canal Puteam să te pun în gardă numai pe căi indirecte. Dacă ţi-aş fi vorbit direct m-ai fi considerat nebună. Vino. Nu vor mai exista coşmaruri, nici temeri, nici lucruri stranii pe care să nu le înţelegi.”

Valerio nu reuşea să se mişte, nehotărât dacă să fie de acord sau nu cu invitaţia fetei. Era oare o invitaţie sinceră? Ce putea să se ascundă în spatele promisiunii aceleia, nu cumva vreun alt plan ocult pentru continuarea unei manevre care începuse încă de când se născuse el, ba chiar şi mai de mult, cu mult înainte? Şi ce putea să facă? Să refuze invitaţia, să acţioneze după propriile lui hotărâri, după propriul lui liber arbitru? se gândi la acest lucru cu ironie, nu exista nimic, nici măcar cel mai neînsemnat gest care să nu fie manevrat, care să nu facă parte dintr-un plan mai vast, care se încadra la rându-i într-un plan şi mai vast şi aşa mai departe, într-un joc cosmic de cutii chinezeşti care îngloba întreg neamul omenesc, toată Terra şi întreg Cosmosul, aşa cum îl cunoştea el, şi asta dintotdeauna,

de la începutul eternităţii.

Simţi că îl cuprinde din nou ameţeala şi se sprijini de balustrada podului.

„Vino”, zise încă o dată Serena şi, de data asta, exista în vocea ei siguranţa că el n-avea s-o refuze.

Valerio îi întinse mâna Serenei şi o urmă, coborând de pe pod şi mistuindu-se în întunericul unei străduţe foarte înguste.

VI

POVARA a tot ceea ce se întâmplase şi a tot ceea ce îndurase în zilele acelea fusese susţinută mai întâi de curiozitate, apoi de inevitabilitate şi, în sfârşit, de spiritul de supravieţuire. Acum, odată, cu sfârşitul lui Marcandrea Canal şi a casei lui, zilele acelea se prăbuşiseră pe neaşteptate asupra lui.

Valerio o urmă pe fată cu o totală lipsă de participare. Traseul pe care Serena îl făcu să-l parcurgă pentru a ajunge acasă fu pentru el o serie absolută de senzaţii pasive: deplasări de-a lungul unor spaţii întunecate şi înguste, frigul care-l pătrundea până la oase, zgomotul paşilor lor în tăceri care stârneau ecouri.

„Am ajuns”, spuse în cele din urmă Serena.

Dar Valerio ştia că nu era aşa, trebuia mai întâi să urce o interminabilă rampă de scări, care se dedublau şi puteau să-l conducă fie la un pat care i-ar fi îngăduit să se odihnească, fie la o Galerie în care erau expuse, tablouri care vorbeau.

Unicul lucru pe care îl dorea era să doarmă, să se abandoneze în uitarea unui somn care să însemne doar un lung moment întunecat în afara timpului şi a spaţiului.

Văzu o uşă care se deschidea în faţa lui şi recunoscu locul: se întorsese în casa Serenei, în mansarda de deasupra acoperişurilor. După camera aceea, se afla camera cu tavanul din sticlă, şi atunci s-ar fi putut ca totul, într-adevăr, să se fi sfârşit.

Probabil că o spuse cu voce tare, pentru că Serena îl asigură: „Da, iubitule, s-a sfârşit, s-a sfârşit într-adevăr.” Şi-i simţea mâinile mângâindu-l, dar fără dulceaţa blinda a primelor dăţi; acum exista o anumită tensiune, un fel de reînnodare a ceva care părea să se fi pierdut.

Serena îl însoţi până la pat şi se reîntoarse în camera alăturată. Valerio se dezbrăcă şi se lăsă să cadă cu faţa-n jos,

fără să se bage sub cuvertură, ci dorind numai să dea totul uitării şi să închidă ochii.

Dar momentul acela nu venise încă, pentru că Serena îl făcu să se ridice, şoptindu-i cuvinte afectuoase pe care el nu le înţelegea. Se trezi cu un pahar în mână. „Ce noi coşmaruri îmi va produce şi ăsta?” întrebă.

Serena râse. „Prostule! E numai un calmant ca să te poţi odihni bine şi îndelung. Vrei să mănânci ceva?”

Valerio clătină din cap. Privi lichidul din pahar. Părea apă. Nu-i mai păsa de nimic şi bău.

Serena trase cuvertura, îl ajută să se bage în pat, apoi îl înveli. Dar Valerio nu-şi mai dădu seama, fiindcă adormise.

La un moment dat se trezi şi în jurul lui era întuneric. Era perfect conştient că se află în patul Serenei şi faptul ăsta îi confirmă să nu-i fusese administrat niciun drog. În timp ce se întreba dacă întunericul de deasupra capului său era culoarea cerului, adormi din nou.

Când se deşteptă a doua oară, orologiul său biologic îi spuse că trecuse multă vreme. Şi, când deschise ochii, văzu că lumina zilei pătrundea de sus, pe la marginea perdelelor trase şi pe sub uşa închisă. În camera de alături Serena îşi făcea de lucru cu vasele de bucătărie. Poate pregătea ceva de mâncare şi de-abia atunci îşi dădu seama că îi era foame. Dar asta nu fu de ajuns pentru a-l ţine treaz.

Când în sfârşit se deşteptă pentru a treia oară şi definitiv, avu senzaţia cuiva care îşi recapătă cunoştinţa, vindecat după o boală: dorea cu intensitate să se mişte, să reînceapă să trăiască.

Prin uşa închisă nu pătrundea niciun zgomot. Valerio se ridică şi o întredeschise încet. Serena stătea la masă şi scria, înconjurată de cărţi şi de manuscrise.

Ridică ochii şi îi zâmbi lui Valerio. „Bună ziua”, îi spuse cu un ton uşor ironic. „Te-am aşteptat să mâncăm împreună. Ţi-e foame? Am impresia că da”, încheie ea. Şi începu să elibereze masa.

„Cât e ceasul?” întrebă Valerio.

„Aproape două după-masă.”

O jumătate de oră mai târziu, cu părul încă ud după un duş prelungit mult peste normal, Valerio se afla înaintea unor feluri de mâncare care îl puneau în încurcătura de a nu şti cu ce să

înceapă.

„Am fost să cumpăr ziarele”, spuse Serena. „Se face mare caz de Marcandrea Canal şi de prăbuşirea casei lui. Toţi orbecăie în întuneric, fireşte. Unii pun în legătură morţile lui Emiliano Sagrès şi Jacques Delsagre cu incendiul. Este amintită şi apariţia lui Martino, dar drept o mărturie indirectă, atribuită lui…”

„Serena”, o întrerupse Valerio, „nu mă interesează ce spun ziarele. Tu ştii foarte bine ce vreau eu să ştiu.”

Serena luă o sorbitură de vin. „Ai dreptate”, consimţi ea, „e dreptul tău. În orice caz, că ştii că tot ce a spus Canal este adevărat.”

„Canal a spus o mulţime de prostii. Când l-am întâlnit începuse să se transforme şi nu mai era coerent…”

„Dar fondul era exact, oricât de absurd ţi s-ar părea ţie. Eu am căutat să te pregătesc în timpul visului, dar nu ştiu în ce măsură am reuşit.”

„Visul cu Galeria?”

Serena aprobă.

„Cum ai făcut-o, te lăsasem în pat, dormeai…”

„Apa pe care ai băut-o atunci. O pregătisem după ce tu adormiseşi şi am făcut în aşa fel încât tu să te trezeşti însetat.”

Valerio avu un zâmbet amar. „N-a existat niciun gest care să nu fi fost manevrat de tine. Dar cum ai putut?!“

„Miza jocului era uriaşă, Valerio, de asta îţi dai seama, nu-i aşa? Un om sau doi sau trei ce contează în faţa întregului neam omenesc? Esenţialul este că tu mi-ai plăcut din primul moment în care te-am văzut, şi atunci am modificat oarecum planurile fără să modific însă şi esenţialul. Cel puţin unul dintre voi trebuia eliminat, şi ar fi fost mai bine să fie chiar doi. Întâmplarea a făcut ca primul care a sosit să fii tu. Înainte de orice, sunt şi eu om şi am preferat să te am aici, în patul meu, decât să fii sfârtecat de îngrozitoarele animale ale lui Aloysius Sagredi.”

„Şi acum ce-ar trebui să fac, să-ţi mulţumesc?” Serena îl privi pe Valerio îndelung şi în privirea ei era o mare tristeţe. „Sarcina mea s-a sfârşit, Valerio, şi nu mai am nicio putere asupra ta. De acum poţi face într-adevăr ceea ce vei considera de cuviinţă.”

„Nu este adevărat. Dacă în tot ce a spus Canal există vreun sâmbure de adevăr, şi tu mi-ai confirmat-o, nimeni dintre noi nu deţine liberul arbitru şi nu l-a deţinut niciodată. Canal a spus că

orice acţiune a noastră este rezultatul eternului conflict dintre taberele voastre şi că noi acţionăm în funcţie de cine deţine avantajul.” Valerio îşi trecu mâinile peste faţă. „Dar totul este atât de incredibil, atât de incredibil! Sunt zăpăcit total!” Serena se apropie de el, îl cuprinse cu un braţ şi îi sărută mâinile în care îşi ţinea faţa. „Vino”, zise, „să mergem dincolo. Vrei să fumezi?”

Soarele era luminos. Prin vălurile trase, lumina iradia într-o tonalitate caldă, care îi amintea lui Valerio de anumite duminici la mare, sub cortul lui de camping. Se aşeză pe pat şi luă una din cele două ţigări pe care le aprinsese Serena. Fata rămase în picioare, lângă fereastră. Masa pletelor ei negre era evanescentă în contra luminii şi crea un fel de nor prevestitor de furtună în jurul chipului ei, punând în evidenţă albeaţa pielii şi profunzimea ochilor. În poziţia aceea culorile se estompau şi exista numai un joc de alb şi de negru, de lumină şi de umbră. Fumul ţigării se înălţa în rotocoale leneşe, completând viziunea aceea cu un savant şi neaşteptat *flou.*

Valerio nu reuşea să-şi desprindă ochii de pe chipul acela, atât de concret apropiat şi în acelaşi timp atât de străin.

„Serena”, zise el în şoaptă, „cine eşti tu cu adevărat? Şi cine sunt eu?”

Fata rămase îndelung cu privirile în pământ mai înainte de a răspunde, ca pentru a-şi aduna ideile sau. Poate, pentru a lua o hotărâre. „Eşti într-adevăr convins că vrei s-o ştii? Eşti sigur de asta?” întrebă ea.

„Te rog.”

Serena stinse ţigara în scrumieră. „Bine. Imaginează-ţi o piramidă la baza căreia ne aflăm noi, adică eu, cu tine şi cu Marcandrea Canal. În mod necesar va trebui să încep de la vârf, şi e un lucru… Cum aş putea să fac?”

„E atât de greu?”

„Mde, problema constă în a expune concepţia. Cum stai cu cosmogonia?”

Valerio ridică din umeri. „Rămăşiţe de la şcoală.”

„Atunci să vedem.” Se depărtă de fereastră şi se aşeză lângă Valerio. „În vârful piramidei se află momentul care a construit începutul Universului. Puţin mai jos se află ordonarea lui în sistemul cunoscut de noi toţi. Prin urmare există un interval între originea şi ordonarea lui în sensul înţeles de noi. Acest interval coincide cu cea mai mare parte a doctrinelor religioase

şi cosmogonice care rezolvă problema felului în care a luat Universul înfăţişarea cunoscută, dar nu şi a felului în care a luat el fiinţă.”

„Un moment”, interveni Valerio. „E un lucru ştiut că spaţiul întunecat, anterior a ceea ce numim noi Cosmogonie, nu este accesibil gândirii omeneşti.”

Serena îşi îndreptă un deget către Valerio. „Şi chiar aici îşi are originea tot ce ne priveşte, adică vârful piramidei, adică punctul întunecat unde îşi are începutul existenţa Universului, mai înainte de ordonarea lui aşa cum ne este nouă îngăduit să o concepem. Înţelegi, Valerio? Acolo îşi are originea Entitatea Universală, pe care omul a adaptat-o mai târziu la propriile lui posibilităţi de înţelegere. De altminteri, nici nu putea să fie altfel: Universul, aşa cum îl vede omenirea, este reflectarea structurii sale cerebrale; atât timp cât creierul omului rămâne un mister, şi creaţiunea Universului va fi un mister pentru el.”

Valerio părea să nu fie prea de acord cu acest argument, care presupunea facultatea de înţelegere totală, dar era interesat de continuare. „Ne aflăm încă în vârful piramidei”, zise el.

„Imediat după”, continuă Serena, „avem adaptarea acestui Univers la măsura omului, prin atribuirea unui aspect dualist. Orice lucru a fost văzut ca o dihotomie oare dimensionează existenţele noastre. La început era «Haosul», adică dezordinea, lipsa unui principiu coordonator. «Haosului» i se opunea «Cosmosul», adică ordinea, universul supus unor legi. Şi de aici a început viziunea tuturor faptelor întâmplate într-o lumină dualistă.”

„Te referi la concepţia Binelui şi a Răului?”, întrebă Valerio.

Serena îşi agită mâinile. „Bine şi Rău, îngeri şi demoni, lumină şi întuneric, eroi şi laşi, nu asta este problema. Esenţialul este să înţelegem că totul derivă dintr-o Entitate unică şi că numai limitarea noastră a divizat-o într-o manieră maniheistă. Într-adevăr, câţiva filosofi au intuit sursa unică a întregului: Eliphas Levi, de exemplu, eu al său Iehova cel Negru, adică demonul văzut ca «faţa cealaltă a lui Dumnezeu».

Într-o viziune teistă, Dumnezeu este Binele absolut; şi atunci, cum a putut el să creeze ceea ce noi numim «răul»? Cum se justifică prezenţa «răului» dacă nu ca o parte a creaţiei lui Dumnezeu şi, prin urmare, ca un bine? Pe de altă parte, un rău absolut, în sensul totalei absenţe a perfecţiunii, cu alte cuvinte

«Haos» fără «Cosmos», este un nonsens, pentru că absenţa totală a perfecţiunii implică şi lipsa fiinţei care, ca atare, constituie deja o perfecţiune.” Serena îşi însoţea cuvintele cu gesturi largi ale mâinilor, ca şi cum ar fi ajutat-o să se exprime mai uşor.

Valerio urmărea firul logic al raţionamentului ei şi încetul cu încetul descoperea un alt aspect al fetei aceleia, de care nu mai înceta să se minuneze. Intuia că tot ce spunea ea nu putea fi exprimat prin nişte cuvinte aruncate la întâmplare şi aprecia efortul pe care îl făcea pentru a-l introduce în contextul atât de vast despre care vorbea.

Descoperea şi anumite legături cu ceea ce auzise în vis şi cu ceea ce îi spusese Marcandrea Canal, dar erau încă pietricelele risipite dintr-un mozaic al cărui subiect nu reuşea încă să-l întrezărească.

„Coborâm acum spre baza piramidei”, continuă Serena, „dar principiul fundamental a fost stabilit: Entitatea Universală e unică şi dualismul de la care a pornit omul pentru a explica originea universului a fost o concepţie *indusă,* care s-a perpetuat datorită inerţiei şi a servit să explice multe lucruri altfel de neînţeles şi să se obţină o viziune globală pe măsura capacităţilor de înţelegere ale fiinţei umane.”

„Vorbeşti de inducţie. Cine a putut să insufle o asemenea credinţă încă de la originile universului?”

Serena nu răspunse. Aprinse o altă ţigară şi se întoarse iar lângă fereastră. Trase de câteva ori din ţigară, observând atentă fumul exalat.

„Am ajuns la punctul în care intrăm în scenă noi, “ continuă Serena, ca şi când Valerio nu ar fi vorbit, „nişte fiinţe umane care, încă de la prima lor apariţie pe Terra, au primit, fără ştirea lor, mandatul de a începe o luptă dualistă ca unică expresie inteligibilă. Cu alte cuvinte, am lucrat cu toţii mereu pentru acelaşi patron, dacă am putea să-l numim aşa, adică pentru acea Entitate Universală care l-a făcut pe om s-o considere divizată în două părţi antagoniste.” Serena îşi aţinti privirile dincolo de mica fereastră şi rămase tăcută.

Valerio nu întrerupse tăcerea aceea, conştient de momentul irepetabil pe care îl trăia. Când fata începu să vorbească din nou, avea aerul că vorbea mai mult pentru sine însăşi decât pentru Valerio.

„În cursul milioanelor de ani, aceste fiinţe umane au alcătuit un lung şi continuu şir de reprezentanţi oculţi ai Entităţii Universale. Marcandrea Canal era un reprezentant al unuia dintre aspectele Entităţii, iar sarcina lui era aceea de a pregăti restaurarea Haosului. Eu reprezentam aşa-numita faţă opusă a demonului, şi sarcina mea era de a menţine *status-quo*-ul, adică ordinea cosmică.”

Într-o străfulgerare, Valerio retrăi impresia de ordine care plutea în casa aceea şi care îl frapase chiar din primul moment. Era o impresie pe care, de bună seamă, Serena o purta cu ea; ea era „Cosmosul” şi natura ei nu putea coexista cu dezordinea. Şi, printr-o asociaţie de idei, îşi aminti de idiosincrasia lui Marcandrea Canal pentru ascensoare şi pentru orice performanţă mecanică în general. Începu să întrevadă o rază de lumină.

„Dar dacă eraţi reprezentanţii unei Entităţi unice, de ce violenţa, de ce ura aceea pe care a demonstrat-o Canal?”

Serena zâmbi. „Nu uita că suntem fiinţe umane, puţin deosebite, dar suntem şi noi născuţi dintr-o femeie. Armele noastre sunt arme umane, chiar dacă uneori ating dimensiuni care nu mai sunt tocmai umane. Şi la fel cu oricare fiinţă umană, suntem... ca să zic aşa, microbişti pentru propria noastră echipă. Amănuntul că Marcandrea Canal, Martino şi casa lor au suferit transformări face parte din acel influx care contaminează tot ce atingem noi. Prezenţele noastre modifică ambianţa care ne înconjoară şi persoanele pe care le frecventăm. Oraşul acesta, numai pentru singurul fapt că a fost ales drept depozitar al actului final, a suferit în decursul secolelor transformări continue şi a devenit ceva deosebit şi unic. Acest aspect a fost explicat în felurite chipuri dar adevărata cauză n-a fost intuită de nimeni, niciodată.”

Serena îşi stinse ţigara. „Vrei să bei ceva? Mie mi s-a făcut foarte sete.” Şi, fără să mai aştepte vreun răspuns, trecu în camera de alături să ia două pahare şi o sticlă cu gin. „Vrei gin tonic cu lămâie?” întrebă ea.

„Cu multă apă pentru mine. În ce punct al piramidei am ajuns?”

„Practic, la bază. A existat mereu o repetare a intervenţiilor oculte din partea unor generaţii de reprezentanţi care s-au luptat între ei în cele mai variate şi mai extravagante moduri.

Cu alte cuvinte, asta este istoria neamului omenesc.”

„Războaiele, genocidurile.”

„Martirii… religiile… marile nume.”

„Cristos?”

„Desigur, el împreună cu toţi ceilalţi protagonişti ai celor mai importante religii. Este întreaga istorie a omenirii, Valerio, şi întreaga istorie a Terrei, şi a Sistemului Solar şi a Galaxiilor.”

Un lung şir de ziduri se prăbuşea şi, ca într-un joc de cutii chinezeşti, fiecare zid care se prăbuşea lăsa să se vadă prăbuşirea următorului, mai departe şi mai departe, continuând să se deschidă orizonturi nemărginite.

Serene aduse cele două *long-drinks.* „E înspăimântător, nu-i aşa? Acum poţi să înţelegi de ce moartea uneia sau a două fiinţe umane nu avea nicio importanţă într-un asemenea context?”

„Şi… dacă Marcandrea Canal ar fi reuşit în intenţiile lui, ce s-ar fi întâmplat cu universul nostru?”

„Nimic la scară individuală, dar s-ar fi iniţiat un proces care ar fi readus Haosul în cursul câtorva miliarde de ani. Nu trebuie să uităm că istoria universului nu poate să fie măsurată în termeni umani. Alternarea Cosmosului cu Haosul, adică naşterea universului aşa cum fusese ea adusă la cunoştinţă neamului omenesc, n-a însemnat decât un fragment de timp, oscilaţia unui scrânciob care a mai realizat cine ştie câte alte asemenea oscilaţii şi care va mai avea de realizat cine ştie câte altele la fel.”

„Univers pulsant?”

„De ce nu? Câmpul de acţiune este eternitatea”.

Valerio sorbi din băutură încet, ca să-i savureze răceala. „Şi tu ţi-ai modificat planurile… din cauza mea”.

Serene se apropie de el şi-l sărută pe buze. „Ţi-am spus, suntem oameni. Dar, ca să fiu sinceră, dacă puterea care îi folosea lui Canal nu ar fi fost repartizată la trei persoane şi ai fi avut-o numai tu, n-aş fi ezitat”.

„Da”, zise încet Valerio „înţeleg”. Se duse cu gândul la Emiliano Sagrès şi la Jacques Delsagre, unul închistat în lumea lui sufocantă de impiegat poştal, celălalt pus în imposibilitatea de a aprecia scurgerea anilor, fiind angrenat într-o activitate delirantă, care îl împiedica să se înalţe, fie şi cu un centimetru, de la pământ. Îşi amintea de ei cu simpatie: sărmane făpturi omeneşti atrase într-un joc halucinant, cu singura vină de a fi

fost mai puţin atrăgători în ochii unei femei.

„Canal a pomenit de o legendă care s-ar fi adeverit dacă niciunul dintre noi n-ar fi fost eliminat.”

„Ar fi fost încoronarea unor secole de manevre oculte. Canal trebuia să tragă consecinţele. El a fost acela care a reuşit să fructifice manevrele predecesorilor săi. Şi a reuşit să vă facă să veniţi pe lume în aceeaşi zi a aceluiaşi an. Aceasta era condiţia esenţială pentru a utiliza puterea voastră. În fiecare dintre voi exista conştiinţa locului în care noi am ascuns o carte: este vorba de cartea care în escatologia egipteană este denumită *Cartea a ceea ce se află Dincolo,* sau *Cartea porţilor.* Dar conştiinţa respectivă putea fi transmisă numai dacă ar fi existat unirea celor trei minţi ale voastre. Canal ar fi aflat de la voi locul în care este ascunsă cartea şi formula eliberării de entitatea pe care am pus-o de pază. Numai aşa, eliminând paznicul şi rostind formula reprodusă după alte texte, mult mai vechi, s-ar fi repus în mişcare mecanismul noului Haos.”

Nişte degete de gheaţă se înfipseră în inima lui Valerio. „Dar, această informaţie care se află ascunsă în mintea mea, fie şi parţial, dacă cineva ar izbuti s-o...” „Nu te teme”, îl asigură Serena, „de acum totul s-a sfârşit. Vor trece mii de ani, înainte de a se ivi un alt moment favorabil şi înainte ca alţi trei descendenţi ai lui Aloysius Sagredi să se nască în aceeaşi zi şi ca minţile lor să poată fi puse de acord cu ocazia împlinirii celui de al treizeci şi patrulea an de viaţă. În afară de asta, cartea nu va mai fi desigur acolo unde se găseşte acum.”

„Adică?”

„În grotele de la Trois-Frères. Şi în legătură cu lucrul ăsta au fost create nenumărate legende plutonice. O mare parte din relatările plutonice se referă la o carte, dar ar putea să fie şi o Lână de aur sau o grădină a Hesperidelor, ascunsă într-o grotă şi păzită de o formulă magică sau, mai simplu, de un balaur. În respectivele relatări se pomeneşte într-adevăr despre balauri care păzesc comori fabuloase, în peşteri sau în văgăunile munţilor, şi, pentru nimicirea lor, fantezia populară a născocit descântece stranii sau jertfe de animale, de copii sau de fecioare.

Chiar în grota de la Trois-Frères a devenit faimos aşa-numitul «Mare Vrăjitor» cu coarne de cerb, cu coadă de cal şi chip de pasăre de noapte, un indiciu clar, pe care duşmanii noştri au

vrut să-l creeze pentru a da să se înţeleagă că se aflau pe calea cea bună. Dar era necesară reunirea celor trei minţi ale voastre. Şi eu am făcut totul ca s-o împiedic.”

Valerio încuviinţa din cap pe măsură ce-i explica Serena. „Atâtea evenimente pe care nu reuşeam să le înţeleg, erau mesaje…”

„Nu puteam să-ţi vorbesc clar. Singurul lucru care îmi rămânea de făcut, ca să nu te ucid, era să te îndepărtez de Marcandrea Canal…”

„Caruselul cu apă…”

„Am încercat să te reţin chiar în camera asta, Valerio, îţi aminteşti? Te-am făcut să încerci nişte senzaţii pe care nici nu ţi le-ai fi imaginat vreodată, şi, într-adevăr, care sunt cu neputinţă de încercat.”

„Într-adevăr, camera orgonică. Aproape că ai reuşit.” Valerio se întinse pe pat. „Am impresia că iţele s-au descurcat acum.”

„Fapt cert este”, mai adăugă Serena, „că noi urmăm un nivel unic existenţial, când în realitate sunt cel puţin trei. Este cel al realităţii de toate zilele, cu concreteţea şi tangibilitatea lui. Apoi este nivelul umbrelor: e o dimensiune pe care o intuim, deplasată oarecum dincolo de percepţiile noastre; este lumea fantomelor, cu care avem de multe ori legături. Dar mai există şi un al treilea nivel, dincolo de umbră, şi acela se situează deasupra tuturor lucrurilor: este cel al Entităţii Universale. Iar tu ai fost menit să lupţi într-unul din nenumăratele războaie oculte, ca şi mine, ca şi Marcandrea Canal, ca şi Martino.

Din când în când aceste trei planuri existenţiale se interferează şi atunci lasă să se întrevadă lucruri pe care nimeni n-ar trebui să le cunoască, şi se produc fapte extraordinare care ulterior devin legende. Aceste interferenţe au condus la convingerea că există o lume dincolo de limitele care ne sunt îngăduite nouă. Omul a reuşit întotdeauna să convieţuiască cu umbrele, însă poate să înnebunească atunci când se află, nepregătit, în situaţia de a înfrunta ceea ce există dincolo de ele.”

„Tu ai făcut totul pentru a mă pregăti”, zise Valerio, Goli apoi paharul. „Şi acum ce ai să faci?”

„Misiunea mea a luat sfârşit. Acum nu sunt altceva decât o fată oarecare, foarte obosită şi care ar vrea să se odihnească puţin.” Se apropie de el şi-i atinse uşor faţa cu buzele.

Valerio simţi pe neaşteptate o mare poftă să râdă; un eveniment de proporţii atât de inimaginabile se încheia în felul acela. „Cred că noi, fiinţele umane, suntem creaturile cele mai imprevizibile din câte există în univers”, zise el.

Râse şi Serena. „Nu te grăbi să afirmi asta, nici nu-ţi închipui tu cât de vast este universul”.

Soarele cobora spre apus şi estompa în ceaţa primei înserări o trâmbă trandafirie.

„Vreau să-ţi arăt ceva”, zise Serena. În camera alăturată se afla o uşiţă mascată de o perdea. „Ar fi mai bine să ne îmbrăcăm”, sugeră Serena îndepărtând perdeaua. Uşiţa dădea direct pe acoperiş, unde o pasarelă din scânduri înainta în marea de olane de un ocru-roşiatic. Fata făcu câţiva paşi şi se întoarse, zâmbind, ca să-i invite şi pe Valerio s-o urmeze.

În faţa lui Valerio se desfăşura un peisaj cu totul neobişnuit. De jur-împrejur, planurile acoperişurilor se suprapuneau între ele creând o întindere unduitoare de piatră. Pasarela din scânduri şerpuia, dispărea pe după mansarde, pătrundea pe sub stâlpii teraselor, ocolea hornurile voluminoase din care ieşea fum şi miros de mâncare.

Fiecare obiect răsfrângea lumina apusului şi iradia o senzaţie de intimitate şi de amintiri îndepărtate.

Pasarela urca şi cobora, se înclina urmând panta acoperişurilor. Întretăierea străzilor de jos era anulată de perspectivă, acoperişurile se desfăşurau până la orizont în aşa fel încât lui Valerio îi veni în minte c-ar fi posibil să parcurgă întreg oraşul trecând de pe un acoperiş pe altul.

De jos, se auzea zgomotul oamenilor şi clipocitul apei agitate de bărci.

Serena se apropie de o terasă la care se ajungea urcând trei trepte. „Ăsta e locul unde vin vara să fac plajă”, zise ea.

De pe platforma aceea aflată mai sus decât planul acoperişurilor, Valerio putea să aibă o privelişte generală. Puţin estompate, se înălţau pretutindeni clopotniţe şi cupole, statui şi creneluri.

Serena se ghemuise jos, pe o scândură, într-o poziţie care se vedea că-i era familiară. Valerio parcurse perimetrul terasei, gustând din plin privelişti aceea situată în afara timpului. Cinci zile, un fragment infinitezimal din viaţa unui om, şi totuşi simţea că nu s-ar mai fi putut desprinde niciodată total de oraşul acela,

chiar dacă în ziua următoare ar fi luat avionul de unsprezece şi douăzeci şi cinci. Fusese doar o fracţiune de timp, şi cu toate astea, legăturile lui cu Monica şi cu mediul lui de lucru fuseseră tăiate.

Anumite întâmplări nu puteau să nu lase urme; dar era imposibil să le retrăiască, cu tot ceea ce îl înconjura în viaţa normală. S-ar fi putut mărgini să expună faptele şi participarea lui la ele, aşa cum fuseseră reproduse în presă, ca martor ocular nemijlocit al unor evenimente care impresionaseră opinia publică, dar nimic mai mult. Şi în timpul serilor petrecute cu prietenii, ar fi fost pentru un timp centrul atenţiei, dar numai pentru simpla descriere a detaliilor şi a senzaţiilor în măsură să fie înţelese de toţi, fiindcă aparţineau primului plan existenţial, acela al realităţii şi al concreteței. Poate că şi-ar fi putut seduce publicul prin câteva incursiuni în lăcaşul umbrelor, dozând anumite detalii, pentru a le produce prietenilor lui un fior de straniu şi de mister.

Dar cum ar fi putut să-i conducă dincolo de umbră? Lumea aceea nu putea fi explicată, nici făcută să retrăiască în povestire. Numai cu Marcandrea Canal sau cu Martino, sau poate cu Emiliano Sagrès şi cu Jacques Delsagre, dar ei muriseră cu toţii. Rămânea Serena, rămânea oraşul care îl primise cu magia lui, pentru a-l pregăti cu încetul pentru ceva mult prea straniu. Oraşul se afla încă în jurul lui şi Serena era lângă el, amândoi pe o insulă aflată într-o mare roşietică de acoperişuri.

Cui aparţinea el, acum? Care era acum lumea cea mai potrivită pentru el? Cea a problemelor economice, alcătuită din valută şi din cupoane de bursă, a avocaţilor şi a întrunirilor, sau cea care îl înconjura acum, care l-ar fi ajutat să se înţeleagă pe sine şi să înţeleagă care era adevărata lui menire, care l-ar fi secondat în acest examen, nu în fuga frenetică a timpului, ci cu respiraţia lagunei care, cu nerăbdarea unei amante, fecunda lumea aceea vrăjită cu nişte seminţe alcătuite din alge şi din peşti care ieşeau din apă pentru a se lăsa mângâiaţi?

Şi de care femeie se simţea el acum mai aproape? De Monica şi de permanentele ei probleme familiare, sau de Serena, care schimbase cursul unor evenimente pregătite de mii de ani pentru a-l putea avea alături de ea? Să fi fost oare Serena femeia pe care, în mod inconştient, o căutase, aşa cum spusese

Marcandrea Canal?

Un stol de nouă păsări „migratoare” străbătu cerul. Păsările se îndreptau, ca totdeauna, spre răsărit, şi Valerio le urmări eu privirea. Păreau pescăruşi. Zburau lent, mişcându-şi aripile încet, fără eforturi, ca şi când ar fi trebuit să facă o călătorie nesfârşită, fără a se odihni vreodată, simboluri ale cine ştie cărei realităţi necunoscute.

N-ar trebui niciodată să uităm, se gândi Valerio, *că întreg Universul real, fie la nivelul microcosmosului, fie la nivelul macrocosmosului, ascunde o altă realitate misterioasă, şi că ceea ce noi percepem cu simţurile noastre nu este altceva decât o continuă serie de simboluri. Cine ştie,* se gândi el, în continuare, *poate că urmărind cei nouă pescăruşi aş putea descoperi cuibul lor de dincolo de umbră şi atunci aş putea să înţeleg…*

„Valerio”, îl strigă Serena, „la ce te gândeşti?”

Valerio se reculese. „Am nevoie de timp”, spuse el. „trebuie să fac putină ordine în mine însumi.”

Serena aprobă. „Pleci mâine?”

„Da, e necesar.” Dar în cuvintele lui era un regret imens.

„Ai dreptate”, zise Serena. „Ca să găseşti o soluţie trebuie să te reîntorci în lumea pe care al părăsit-o. Nu poţi să faci altfel.”

„Te gândeai că n-aş fi făcut-o?”

„Puteai şi să n-o faci, dar nu eu voi fi cea care să te îndemne să rămâi aici. Tu trebuie să alegi.”

„Să aleg?” Valerio zâmbi. „Care ar fi soluţia cea mai bună? Cea propusă de tabăra lui Marcandrea Canal sau cea propusă de tabăra ta? Aş putea să rămân aici şi s-o părăsesc pe Monica, şi asta ar fi o alegere nefastă după spiritul moral comun. Sau aş putea să mă reîntorc la Monica şi să te părăsesc pe tine şi oraşul acesta pentru totdeauna. Ar fi unica soluţie de ales, în conformitate cu spiritul acela moral pomenit mai înainte, dar m-aş afla cu trupul într-un loc şi cu sufletul în altul. În orice caz nu ar fi o alegere liber consimţită. Lupta continuă, nu-i aşa?”

„Cineva, pe care nu-l cunosc, a luat de-acum locul lui Marcandrea Canal. Este o luptă care va continua mereu, chiar atunci când nu va mai exista nicio fiinţă umană în univers. Inteligenţa noastră nu este unica formă de inteligenţă.”

„Într-adevăr, fiecare dintre noi trebuie să folosească propriul său fragment de timp, cu iluzia că-şi face cât mai puţin rău

posibil.” Valerio se apropie de fată. „De asta mă gândesc că e mai bine să ne despărţim. Cred că te iubesc, Serena, dar a ne iubi şi a sta împreună ar însemna să ne facem rău unul altuia. Dacă îmi aduc bine aminte, ar trebui să fie un avion peste câteva ore.”

Serena se apropie de el şi îl îmbrăţişă. Apoi o apucară de-a lungul drumului întortocheat printre acoperişuri şi reintrară în mansardă.

„Drumul este lung, dar mai am încă mult timp înainte”, zise Valerio. „Aş vrea să străbat oraşul pe jos.”

„Te însoţesc”, se oferi Serena. „Vrei?”

Merseră încet pe străzile pustii. Trecură prin faţa bisericii desacralizate, unde se iubiseră prima dată. Şi trecură şi pe lângă ruinele casei lui Marcandrea Canal. Era o mare forfotă de oameni, preocupaţi să facă ordine, şi o bombardare continuă cu întrebări, cărora li se dădeau numai răspunsuri concrete şi, datorită acestui fapt, departe de adevăr.

Serena îl însoţi pe Valerio prin tot oraşul şi el ştia că drumul acela nu era cel mai scurt. Se opriră în mai multe rânduri, incapabili să reziste, pentru a face paranteze de dragoste în cadrul unei porţi sau la lumina slabă a unui pasaj. Mergând de-a lungul unui mal, se aşezară pe treptele din marmură care coborau până la dispariţia lor în apă. În întunericul moarat de reflexe, tot felul de obiecte mărunte treceau plutind prin faţa lor, antrenate de mişcarea mareei.

Saltul unui şobolan făcu să se învolbureze reflexele apei, fragmentându-le în mii de puncte luminoase.

„Ai să mă mai faci să visez?” întrebă Valerio.

Serena clătină din cap. „Nu mai e nevoie. Şi se poate să fi pierdut chiar facultatea pe care o aveam. Poate că mi-au fost luate puterile de care aveam posibilitatea să mă folosesc mai înainte. Am fost şi eu un instrument, aşa cum ai fost şi tu, şi Marcandrea Canal, şi toţi ceilalţi. Singura putere care îmi mai rămâne, care ne rămâne totdeauna nouă, tuturor celor chemaţi să reprezentăm Entitatea Universală, este imposibilitatea de a ne înfrunta direct. Facem parte din Unicitate şi ar fi un nonsens ca, în cadrul ei, să existe posibilitatea autoeliminării.”

„Mi-ar fi plăcut să pot visa nişte vise alcătuite de tine. Le-aş fi recunoscut imediat. Ar fi fost o soluţie ca să mai rămânem încă împreună. Ai să încerci s-o faci?”

Serena încuviinţă şi îl sărută. „Mă voi strădui din toate puterile mele.” Pletele ei negre inundară faţa lui Valerio, şi el avu ocazia să regrete încă o dată tot ce avea să piardă.

Mai târziu, la un ceas care preceda zorile, se aflau într-o piaţă mare. O latură a ei era alcătuită dintr-un unic portic, ce se deschidea în afară printr-un şir de arcade, susţinute de nişte coloane cu capitelurile intarsiate. Reprezentările din marmură evocau legende şi poveşti mitologice. În centrul pieţei se află o fântână, ridicată pe patru şiruri de trepte. Pe latura opusă, o biserică domina prin construcţia ei pătrată casele din jur, mici, înguste şi brăzdate de nenumărate ferestruici închise. Puţin mai încolo se înălţa tăcută o masivă clopotniţă romanică.

Locul era pustiu şi zgomotul paşilor lor trezea ecouri Unica sursă de lumină, provenind de la un felinar, umplea tot spaţiul din jur, cu ghemotoace de umbre.

Serena intră sub portic, se învârti în jurul unei coloane şi ieşi pe partea cealaltă zâmbind şugubăţ.

„Aici era locul nostru de joacă”, explică ea. „Când eram mică, ne jucam ascunzându-ne după aceste coloane. Unul dintre noi îşi acoperea ochii, timp în care ceilalţi îşi căutau câte o coloană ca să se ascundă. Cine trebuia să ghicească îşi descoperea ochii, după ce număra până la douăzeci, şi spunea numărul coloanei şi numele celui care trebuia să fie ascuns în spatele ei.”

Serena rămăsese sprijinită de o coloană, şi-i vorbea lui Valerio cu ochii strălucind de amintiri. „Mi-ar place să mai încerc o dată. Vrei să te joci cu mine?”

Valerio zâmbi şi ridică din umeri. „Cine trebuie să-şi acopere ochii?”

„Să tragem la sorţi. Uite, cu moneda asta. Cine câştigă se ascunde. Cap sau pajură?”

„Pajură.”

Serena aruncă în sus moneda şi apoi o acoperi punând o mână pe dosul celeilalte. „Cap! Tu trebuie să-ţi acoperi ochii. Numără până la douăzeci”, adăugă fata, în timp ce se îndepărta ca să-şi aleagă coloana.

Valerio numără în gând, cu faţa lipită de marmura rece. Apoi se întoarse şi privi şirul coloanelor care, în perspectivă, se suprapuneau unele peste altele.

„Trebuie să spui un număr!” auzi vocea Serenei răsunând în tăcerea porticului.

Valerio spuse un număr la întâmplare. „A şaptea.”

O văzu pe Serena ivindu-se din şirul coloanelor la extremitatea porticului. Râdea. „Nu e atât de uşor cum pare. Trebuie să-ţi mai acoperi ochii încă o dată!”

„Serena”, încercă Valerio, „nu mi se pare că e cazul.” „Ultima oară, te rog.”

„Bine.” Şi se întoarse din nou cu faţa spre marmură şi numără până la douăzeci. Coloanele erau vreo treizeci la număr, şi se gândi că Serena venise ceva mai aproape faţă de prima oară.

„Douăzeci şi trei“ spuse Valerio.

„Dar cum ai făcut? Ai ghicit!”

„Eşti sigură că este a douăzeci şi treia?”

„Încearcă să le numeri”, spuse Serena, din ascunzişul ei.

Valerio străbătu porticul numărând coloanele cu voce tare. Când ajunse la cea de-a douăzeci şi treia, Serena nu era.

„Nu e asta”, zise, „unde eşti?”

Serena nu răspunse.

„Serena! Hai, ieşi odată!”

Fata se afla probabil nemişcată, în spatele unei coloane, pentru că nu se auzise niciun zgomot de paşi.

Valerio se învârti în jurul a vreo zece coloane, apoi ieşi în piaţă şi se duse să se aşeze pe treptele fântânii.

Ascultă îndelung tăcerea. În faţa ochilor avea coloanele, care acum nu mai ascundeau pe nimeni. Privi de jur-împrejur, investigând lumea aceea de umbre învălmăşite.

Simţea un nod în gât pe care nu-l putea înghiţi Dar nimic nu mai putea fi schimbat.

Îşi băgă mâinile în buzunare şi se îndepărtă.

BIBLIOGRAFIA LUI RENATO PESTRINIERO

Toate povestirile publicate în *Oltre il Cielo (Dincolo de Cer)* din 1958 până în 1960 au fost semnate cu pseudonimul Pi Erre (în franceză şi P.R.). Toate celelalte, ca şi retipăririle precedentelor, sunt semnate Renato Pestriniero.

POVESTIRI ŞI ESEURI

I Silenziosi (Tăcuţii), povestire, în *Oltre il Cielo (Dincolo de Cer)* n. 21, Roma, iulie 1958.

Le nebbie di Espero (Ceţurile Luceafărului de seară), povestire, în *Oltre il Cielo* n. 22, Roma. August 1958. Traducerea franceză: *Les brumes d'Hesperus.* În *Au delà du Ciel (Dincolo de Cer)* n. 11, septembrie 1958.

Lungo le vie dello Spazio (De-a lungul căilor Spaţiului) povestire, în *Oltre il Cielo* n. 25, Roma, septembrie 1958. Traducerea franceză: *Les routes de l'Espace (Căile Spaţiului),* în *Au delà du Ciel* n. 18. Martie 1959.

Cieli coperti (Ceruri acoperite), povestire, în *Oltre il Cielo* n. 27, Roma, octombrie l958. Traducerea franceză: *Cieux converts,* în *Au delà du Ciel* n. 17, februarie 1959.

Da un momento all'altro (De la un moment la altul) povestire, în *Oltre il Cielo* n. 31, Roma, ianuarie 1959. Traducerea franceză: *D'un moment à l'autre,* în *Au delà du Ciel* n. 20, mai 1959.

Missione di soccorso (Misiune de ajutor), povestire, în *Oltre il Cielo* n. 32, Roma, februarie 1959. Traducerea franceză: *Mission de secours,* în *Au delà du Ciel,* n. 19. Aprilie 1959.

La sirena (Sirena) povestire, în *Oltre il Cielo* n. 35, Roma, martie 1959.

Le ombre di Marte (Umbrele lui Marte), povestire în *Oltre il Cielo* n. 37, Roma, aprilie 1959.

Ultime notizie (Ultime ştiri), povestire, în *Oltre il Cielo,* n. 39, mai 1959.

Finis (titlul autorului: *L'Incontro – Întâlnirea),* povestire, în *Oltre il Cielo* n. 43, Roma, august 1959. Retipărire: în *Perry Rhodan* n. 57, Editura Solaris, Milano 1980.

All'ombra di Saturno (La umbra lui Saturn), povestire, în *Oltre il Cielo* n. 50, Roma, decembrie 1959. Retipărire: în *Perry*

Rhodan, n. 60, Editura Solaris, Milano 1980. Scenariu pentru programul TV (în pregătire.)

Il richiamo dello spazio (Chemarea spaţiului), povestire, în *Oltre il Cielo* n. 52, Roma, ianuarie 1960.

Marte anno I (Marte anul 1), povestire, în *Oltre il Cielo* n. 59, Roma, mai 1960.

Una notte di 21 ore (O noapte de 21 de ore) (titlul autorului: *Una notte lunga di 21 ore – O noapte lungă de 21 de ore)* povestire, în *Oltre il Cielo* n. 61, Roma, iunie 1960. Retipăriri: în AA. VV. (mai mulţi autori), *Interplanet 3,* Editura La Tribuna, Piacenza 1963; în *Dal libro allo schermo (De la carie la ecran),* povestire reprezentând Italia la cel de al XX-lea Festival de Cinematograf ştiinţifico-fantastic, Trieste, iulie 1982. Traducerea germană: *21 Stunden Nacht (Noaptea de 21 de ore)* în A.A. VV., *Die Stimme der Unendlichkeit,* Editura W. Heyne, München, 1981. Adaptare cinematografică: *Terrore nello Spazio (Teroare în Spaţiu),* regia Mario Bava, 1965. Adaptări radiofonice: în *Pianeta Veneto.* 1979, 1981.

Compagno di viaggio, (Tovarăş de călătorie), povestire în A.A. VV., *Interplanet 4,* Editura La Tribuna, Piacenza, 1964. Retipărire: în *Grande Enciclopedia della Fantascienza (Marea Enciclopedie a literaturii ştiinţifico-fantastice),* vol. IV, Editura Del Drago, Milano 1980.

AU.R.A., povestire, în *Galassia* n. 137. Editura La Tribuna, Pianceza, martie 1971. Traduceri: germană: *AU.R.A., în AA. VV., Die Stimme der Unendlichkeit,* Editura W. Heyne, München, 1981; ungară: *AU.R.A.* În *Galaktika 49,* Editura Ruczka Peter, Budapest 1983. (Finalistă la Premiul Naţiunilor 1979.)

18 Aprile 2374. Povestire. În *Il Subbio – Arte e Letteratura SF,* Editura Il Subbio, Rho 1972. Retipăriri: în *The Time Machine (Maşina Timarului)* n. 5, Padova 1979, cu titlul: *Ancora un'alba (Încă o auroră),* în *Omni* n. 9, Editura Peruzzo, Milano, august 1982. (Menţiune de onoare la Premiul Internaţional Approdo, 1980.)

Quelli dei quadri (Cei din tablouri), povestire, în *Galassia* n. 165, Editura La Tribuna, Piacenza, mai 1972. Retipăriri: în *Sette accadimenti în Venezia (Şapte întâmplări la Veneţia),* antologie personală, Editura Solfanelli, Chieti 1985; cu titlul *Miile anni ieri (O mie de ani ieri),* în *Bella* n. 61. Editura Rizzoli, Milano, februarie 1985. Traducerea franceză: *Les hommes des tableaux*

(Oamenii din tablouri), în *Le livre d'or de la Science Fiction Italienne (Cartea de aur a Literaturii ştiinţifico-fantastice italiene),* Editura Presses Pocket, Paris 1981.

Preludio (Preludiu), povestire, în *Oltre il Cielo* n. 155, Roma, septembrie 1975. Retipărire: în *The Time Machine* n. 1, Padova 1978.

Di notte lungo i canali (Noaptea de-a lungul canalelor), povestire, în *The Time Machine* n. 4, Padova 1977. Retipărire: cu titlul *Mistero a Venezia (Mister la Veneţia),* în *Miile idee (O mie de idei),* Editura Rizzoli. Milano, iulie 1983; în *Sette accadimenti în Venezia,* antologie personală, Editura Solfanelli, Chieti 1985.

Una fossa grande come il cielo (O groapă mare cât cerul), povestire, în AA. VV., *Universo e dintorni (Universul şi împrejurimile),* Editura Garzanti, Milano 1978. (Finalistă la Premiul de Selecţie Literară, 1979).

T. 715—P. 203 – S.K.T-CF., povestire, în *The Time Machine* n. 2 Special, Padova 1979.

L'ultima porta (Ultima poartă), scurt roman, în *The Time. Machine* n. 2 Special, Padova 1979. (Finalistă la Premiul Autori pentru Europa, 1979).

Nodi (Noduri), povestire, în *The Time Machine* n. 3. Padova 1978. Retipăriri: în *La Colllna* n. 2, Editura Nord, Milano, februarie 1981; cu titlul *Magica Venezia con Mistero (Magica Veneţie cu Mister),* în *Bella,* Editură Rizzoli, Milano, octombrie 1984: în *Sette accadimenti în Venezia,* antologie personală, Editura Solfanelli, Chieti 1985. Traducere germană: *Knoten,* în AA. VV., *Die Labyrinthe der Zukunft,* Editura W. Heyne, München 1984; în A.A. VV., *Zielzeit,* Editura W. Heyne, München 1985. (Finalistă la Premiul Fucino, 1979.)

Perche, come, cosa (Pentru ce, cum, ce), eseu de literatură ştiinţifico-fantastică, în *The Time Machine* n. 6, Padova 1979.

Interferenze (Interferenţe), povestire în *Concorso Letterario Nord,* Editura Nord, Milano, aprilie 1980. (Clasificată a doua la Concursul literar Nord, 1980.)

Inquinamento acustica (Poluare acustică) (titlul autorului: *Silenzio, prego – Tăcere, vă rog),* povestire, în AA. VV., *Terre pericolose (Pământuri primejdioase),* Editura Fanucci, Roma 1980. Retipăriri cu titlul *Silenzio, prego:* în *The Time Machine* n. 1, Padova 1980; în *Sette accadimenti în Venezia,* antologie personală, Editura Solfanelli, Chieti 1985. (Finalistă la Premiul

Mary Shelley, 1980.)

Playback, povestire, în *The Time Machine* n. 3, Padova, octombrie 1981.

Di alcuni eroi (Despre câţiva eroi), povestire, în *Concorso Letterario Nord,* Editura Nord, Milano, februarie 1982. (Clasificată a doua la Concorso Letterario Nord, 1981.)

Nozze d'oro e d'argento (Nunţi de aur şi de argint), eseu de literatură ştiinţifico-fantastică. În *Sf... ere* n. 23. Roma, 1982.

Il villaggio incantato (Satul fermecat), roman, Editura Libra, Bologna 1982. (Autorul de pe copertă este indicat ca „A.E. Van Vogt".)

Offerta speciale (Ofertă specială), povestire, în *Sf... ere* n. 21, Roma 1982.

Sequenza di non ritorno (Secvenţa nereîntoarcerii) (titlul autorului: *Niente di nuovo sul Quadrante Daleth – Nimic nou pe cadranul Daleth),* povestire, în *Scienza Test* n. 7, Editura Tattilo, Roma, iulie 1982.

La felicità contenuta di Eugenio Minardo (Fericirea reţinută a lui Eugenio Minardo), scenariu ştiinţifico-fantastic pentru programul TV, transmis pe al treilea canal RAI-TV, ianuarie 1983. Publicat cu titlul *Il segreto dell'unità* 76 *(Secretul unităţii 76),* în *Newton* n. 5, Editura Pi Greco, Como, martie 1983. Retipărire: în *The Time Machine* n. 3, Padova 1985.

Passione titanica (Titanica pasiune) (titlul autorului: *L'amore e cieco – Iubirea este oarbă),* povestire, în *Penthouse* n. 23, Editura Peruzzo, Milano, ianuarie 1983.

Le sentinelle degli asteroidi (Santinelele asteroizilor), povestire, în *Alter Alter Extra,* Editura Milano Libri, Milano, iulie 1983.

Le Torri dell'Eden (Turnurile Edenului), roman. Editura Fanucci, Roma 1983.

La Terra può attendere (Terra poate să aştepte), povestire în *Sf... ere* n. 4, Roma 1983. (A doua clasificată la Premiul Amatrix, 1983.)

Estime di maturità (Examen de maturitate), povestire, în *Sf... ere* n. 24; Roma, 1983, (A doua clasificată la Premiul Amatrix, 1982)

Magica Venezia (Magica Veneţie), (titlul autorului: *Espree),* povestire, în *Della* n. 42, Editura Rizzoli, Milano, octombrie 1982. Retipăriri: cu titlul *Espree,* în *Sette accadimenti în Venezia,*

antologie personală. Editura Solfanelli, Chieti 1985.

Giro giro tondo com'è bello il mondo (Jur-împrejur rotundă ce frumoasă-i lumea), povestire, în *The Time Machine* n. 1, Padova, iunie, 1984.

Sempra più lontano (Mereu mai departe), povestire, în *Scienza e Fantasia* n. 1, Editura Italy Press, Cassina de Pecchi, februarie/martie 1984.

Gatti (Pisici) (titlul autorului; *Qualcosa batteva sui vetri – Ceva bătea în geam),* povestire, în *Sf...ere,* n. 1, Roma, 1984. Retipărire: cu titlul *Il gatto e la magia (Pisica şi magia),* în *Bella* n. 25, Editura Rizzoli, Milano, iunie 1985.

Quel sentore di nebbia (Acel parfum de ceaţă), povestire, în A.A. VV., *I racconti dello Stradanova (Povestirile lui Stradanova),* Editura del Gazzettino, Venezia 1984. (Finalistă la Premiul Stradanova, 1984.)

De ludis în Tempore, povestire. În AA. VV., *Le Ali della fantasia/3 (Aripile fanteziei/3),* Editura Solfanelli, Chieti 1984. Retipărire: în *Sette accadimenti în Venezia,* antologie personală.

Editura Solfanelli, Chieti 1985. (Finalistă la Premiul J.R.R. Tolkien, 1982.)

La ragazza del soldato (Fata soldatului) (titlul autorului: *Dietro le quinte – În spatele culiselor),* povestire, în *Bella* n. 9, Editura Rizzoli, Milano, februarie 1985.

La nava di pietra (Nava de piatră), povestire, în AA. VV., *Le Ali della Fantasia/4,* Editura Solfanelli, Chieti 1985. Retipărire: în *Sette accadimenti în Venezia,* antologie personală. Editura Solfanelli, Chieti 1985. (Finalistă la Premiul J.R.R. Tolkien, 1983.)

Alienità (Diversitate), povestire în *Dimensione Cosmica* n. 3 (serie noua), Editura Solfanelli, Chieti, mai-iunie, 1985 (Câştigătoare a Premiului World SF – Italy, 1983).

Sette accadimenti în Venezia, antologie personală de povestiri, Editura Solfanelli, Chieti 1985.

nautilus

Renato Pestriniero

CUIBUL DE DINCOLO DE UMBRĂ

LUMEA ACEEA NU PUTEA FI EXPLICATĂ

15

N-AR TREBUI NICIODATĂ SĂ UITĂM CĂ ÎNTREG UNIVERSUL REAL, FIE LA NIVELUL MICROCOSMOSULUI, FIE LA NIVELUL MACROCOSMOSULUI, ASCUNDE O ALTĂ REALITATE MISTERIOASĂ, ȘI CĂ CEEA CE NOI PERCEPEM NU ESTE ALTCEVA DECÎT O CONTINUĂ SERIE DE SIMBOLURI. CINE ȘTIE, POATE CĂ URMĂRIND CEI NOUĂ PESCĂRUȘI AȘ PUTEA DESCOPERI CUIBUL LOR DE DINCOLO DE UMBRĂ ȘI AȘ PUTEA SĂ ÎNȚELEG...

Romanul lui Renato Pestriniero a fost distins în 1984 cu Premiul pentru Literatură Fantastică "J.R.R. Tolkien" acordat de un juriu prezidat de Gianfranco de Turris. Argument: "Pentru că scriitorul venețian ne-a oferit, prin lucrarea sa cea mai matură din punct de vedere stilistic și tematic, o narațiune fantastică în întregime italiană, în care la interesul faptelor petrecute se adaugă un valoros ambient simbolic".

NEMIRA
'93

ISBN 973-9144-41-1

PRET 348 + 2 T.L. = 350 LEI